

Nr 90.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; gifven Stockholms slott den 11 mars 1910.

Under återopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

De till ärendet hörande handlingarna skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Carl Swartz.

Förslag

till

Förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

1 KAP.

Om taxeringsmyndigheter och om uppgifter till ledning vid taxering.

1 §.

För utgörande af bevillning samt inkomst- och förmögenhetsskatt verkställas taxering af skattskyldigs inkomst och förmögenhet samt af fast egendoms värde i den ordning, här nedan angifves, af taxeringsnämnder och pröfningsnämnder. Uppskattning af värdet å fast egendom, för hvilken bevillning icke erlägges, verkställs jämväl af samma nämnder i särskildt föreskrifna fall.

Om dessa nämnders sammansättning, befogenhet och åligganden stadgas i 2 kap. denna förordning.

2 §.

1 mom. Skyldighet att afgifva uppgift till ledning för egen taxering (*deklaration*) åligger utan särskild anmaning:

a) verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll;

b) annan skattskyldig, som nästföregående år varit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller ock samma år åtnjutit minst 800 kronors inkomst af beskaffenhet att böra taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt eller vid nästföregående års utgång ägt förmögenhet till värde af minst 6,000 kronor.

2 mom. Efter anmaning vare jämväl den, som icke på grund af bestämmelserna här ofvan har uppgiftsplikt, skyldig att afgifva deklaration.

3 §.

Deklaration skall afgifvas på heder och samvete samt i enlighet med fastställt formulär (formuläret n:r 1) dels med afseende å nästföregående år angifva:

den fasta egendom här i riket, som den uppgiftspliktige ägt eller brukat, med upplysning om taxeringsvärdet därå;

de särskilda tjänster eller tjänsteuppdrag, som tillfört honom inkomst;

de särskilda slag af rörelse eller yrkesverksamhet, han drifvit, samt den eller de orter, där driften ägt rum; äfvensom

den inkomst, han åtnjutit af hvarje inkomstkälla;

dels ock, i fråga om uppgiftspliktig, som är skattskyldig för förmögenhet, upptaga:

hans förmögenhet vid slutet af nästföregående år, därest denna uppgått till värde af minst 6,000 kronor.

Deklaration skall särskildt angifva de afdrag från den sammanräknade inkomsten, som den uppgiftspliktige yrkar att få tillgodonjuta vid taxeringen; och skall i fråga om afdrag för förlust uppgifvas, å hvilken gren af hans verksamhet förlusten uppstått.

För inländskt aktiebolag eller solidariskt bankbolag uppgifves jämväl beloppet af inbetaladt aktie- eller lottkapital vid början af nästföregående år, såvidt kapitalet motsvarat verkligt, af delägarna gjordt tillskott.

I fråga om rörelse eller yrke, som drifvits inom två eller flera kommuner, skall deklARATIONEN tillika angifva, huru enligt den uppgiftspliktiges mening inkomsten däraf bör med afseende å bevillningstaxeringen fördelas emellan de särskilda kommunerna.

Deklaration, som afgifves för utländsk försäkringsanstalt, skall upptaga, förutom här stadgad upplysning om fast egendom, antalet försäkringar och premiebeloppet för nästföregående år inom riket äfvensom beloppet af under samma tid utbetalade återförsäkringspremier.

Då räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, skall deklARATIONEN omfatta det räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars det löpande året.

4 §.

Möter för skattskyldig, som nästföregående år brukat jordbruksfastighet inom riket, hvilken, vare sig den består af ett eller flera hemman, hemmansdelar eller lägenheter, brukats såsom en egendom och hvars hela taxeringsvärde ej öfverstigit 25,000 kronor, svårighet att uppgifva inkomsten af

den fasta egendomen i enlighet med formuläret n:r 1, må den skattskyldige i stället för deklaration om inkomst af den fasta egendomen enligt nämnda formulär afgifva särskild deklaration angående fastighetens areal, afkastning m. m. enligt härför fastställt formulär (formuläret n:r 2.)

5 §.

För deklaration användes blankett enligt formulär, som vederbör; dock att deklaration, som afgifves på grund af anmaning enligt 2 § 2 mom., må, då densamma inforrats af ordförande i taxeringsnämnd, meddelas muntligen inför ordföranden.

6 §.

Vid deklaration för verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock för annan uppgiftsskyldig, som nästföregående år enligt lag varit pliktig föra handelsböcker, skall fogas bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning samt, där sådant upprättats, vinst- och förlustkonto för den tid, deklarationen omfattar. Verk eller bolag, som nu är nämnt, bör tillika, så fort ske kan, till ledning för taxeringen aflämna bestyrkt afskrift eller tryckt exemplar af verkets eller bolagets revisionsberättelse för samma tid.

Uppgiftspliktig, som är delägare i vanligt handelsbolag, skall jämväl vid sin deklaration foga enahanda utdrag af bolagets räkenskaper.

7 §.

Ägare eller innehafvare af jordbruksfastighet vare, oafsedt den uppgiftsskyldighet, som eljes må åligga honom, efter anmaning pliktig att, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, aflämna uppgift å blankett enligt fastställt formulär (formuläret n:r 3) angående erlagd köpeskilling, så framt fastigheten af honom förvärfvats genom köp under tiden från och med det år, då allmän fastighetstaxering senast verkställdes, intill nästlidna års utgång, angående fastighetens enligt tillgängliga handlingar eller annorledes kända areal i åker, äng, skogs- och betesmark, hvarje ägslag för sig, angående byggnadernas brandförsäkringsvärde, så ock angående årliga arrendet för utarrenderad fastighet och inkomst genom uthyrning.

Likaledes vare ägare eller innehafvare af annan fastighet än jordbruksfastighet efter anmaning skyldig att, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, aflämna uppgift å blankett enligt formuläret n:r 3 om erlagd köpe-

skilling, som ofvan sagts, markens eller tomtens areal, därå uppförda byggnader och dessas brandförsäkringsvärde samt årliga hyressumman för uthyrd egendom jämte hyresvärdet och storleken af outhyrda eller hyresfritt upplåtna eller af ägaren eller innehafvaren själf begagnade lägenheter.

Möter i fall, då uppgift inforrats af ordförande i taxeringsnämnd, svårighet för afgifvande af skriftlig uppgift, vare ägare eller innehafvare af fastighet medgifvet att själf eller genom ombud muntligen inför ordföranden lämna ifrågavarande meddelanden.

8 §.

1 mom. Skattskyldig, som har att afgifva deklARATION, vare dessutom efter anmaning pliktig meddela annan för hans taxering erforderlig upplysning. Om sådan upplysning inforrats af taxeringsnämndens ordförande, må densamma meddelas muntligen inför ordföranden.

2 mom. En hvar är det i öfrigt obetaget att meddela de upplysningar, som kunna tjäna till ledning vid hans taxering.

3 mom. Deklaration eller annan uppgift eller upplysning, som jämlikt 5 §, 7 § eller 8 § 1 mom. meddelas muntligen, skall af taxeringsnämndens ordförande införas å blankett, som vederbör, samt bestyrkas med namnunderskrift af den, som meddelat uppgiften eller upplysningen.

9 §.

Skyldighet att afgifva deklARATION eller annan uppgift, hvarom i denna förordning sägs, åligger för omyndig förmyndaren, för sådan frånvarande, för hvilken god man af domstol förordnats, gode mannen beträffande hvad han har under sin förvaltning samt för oskiftadt stärbhus den, som sitter i boet, ehvad han är delägare eller syssloman, eller, om stärbhuset skiftats, den som vid tiden för skiftet suttit i boet. Uppgiftsskyldighet i fråga om afiden persons inkomst och förmögenhet åligger den, som är pliktig afgifva uppgift för det oskiftade stärbhuset.

För annan än enskild person och oskiftadt stärbhus åligger uppgiftsskyldigheten vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud.

Om uppgiftsskyldighet ifrågakommer för bolag, som upphört, skall sådan skyldighet fullgöras af den, som, då bolaget upphörde, var uppgiftspliktig för bolaget. Detsamma gäller i fråga om andra juridiska personer.

10 §.

En hvar, som önskar upplysning rörande beskaffenheten af honom åliggande uppgiftsskyldighet eller sättet för dess fullgörande, äger att för sådant ändamål hänvända sig till vederbörande taxeringsnämnds ordförande.

11 §.

Till ledning vid taxeringen skola ytterligare följande uppgifter meddelas:

1:o) de år, då allmän fastighetstaxering skall verkställas:

a) af stadsdomstol och domare på landet:

uppgift å beloppet af den vid senaste försäljning betingade köpeskillingen för hvarje fast egendom, hvarå lagfart på grund af köp beviljats under tiden från och med det år, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, intill nästlidna års utgång; och bör i denna uppgift, hvilken skall angifva köparens och säljares namn samt köpeafhandlingens datum, tillika anmärkas, om köpet afslutats mellan nära anhöriga, om och i så fall till hvilket belopp i köpeskillingen inbegripits godtgörelse för inventarier eller inbärgad gröda, om förbehåll gjorts angående undantagsförmåner samt om köpet skett å exekutiv eller konkursauktion;

b) af direktion för hypoteksinrättning:

uppgift å det värde, hvartill en hvar i hypoteksinrättningen till belåning anmäld fast egendom blifvit uppskattad vid värdering, som blifvit för dylikt låns erhållande anställd och godkänd under tiden från och med det år, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, intill slutet af nästlidna år;

2:o) hvarje år:

a) af styrelse för inländsk brandförsäkringsanstalt eller af syssloman för utländsk sådan anstalt:

uppgift rörande försäkringsvärdet å de till annan fastighet än jordbruksfastighet hänförliga byggnader, som under nästföregående år blifvit försäkrade emot brandskada eller hvilkas försäkring under samma tid till beloppet förändrats; börande denna uppgift meddelas särskildt för hvarje fastighet samt, då uppgift skall afgifvas angående viss byggnad, redogörelse äfven lämnas för gällande försäkringar å andra på samma fastighet uppförda byggnader;

b) af styrelse för inländsk lifförsäkrings- eller lifränteanstalt eller af syssloman för utländsk sådan anstalt:

uppgift å en hvar, till hvilken under nästföregående år lifränta utbetalats, och å lifräntans belopp;

c) af statsdepartement och annan ämbetsmyndighet, vare sig statens, stads eller menighets, äfvensom af styrelse för allmän inrättning eller stiftelse, där ämbets- eller tjänsteman, vaktbetjänt eller annan ägt utbekomma aflönning eller pension:

uppgift angående de af en hvar under nästföregående år uppburna aflöningsförmåner, af hvad slag de vara må, äfvensom pension; och bör, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst af sportler, expeditionslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant särskildt anmärkas i uppgiften;

d) af förmyndarkammare eller gode män för tillsyn å förmynderskap: uppgift angående sammanlagda beloppet af hvarje omyndigs i förmyndar-räkning redovisade inkomst nästföregående år, så vidt detsamma uppgått till minst 500 kronor, och angående värdet af den omyndiges förmögenhet vid utgången af samma år, så framt värdet då uppgått till minst 6,000 kronor;

e) af styrelse för aktiebolag eller solidariskt bankbolag, som under nästföregående år lämnat utdelning till delägarna:

1) i fråga om solidariskt bankbolag och sådant aktiebolag, därifrån utdelning å aktie på grund af lag eller bolagsordning icke får uppbäras af annan än den, som i behörig ordning styrkt sin äganderätt till aktien:

uppgift å delägare, som uppburit eller ägt uppbära utdelningen, samt å utdelningens belopp,

2) i fråga om öfriga aktiebolag:

enahanda uppgift, som under 1) omförmäles, i den mån ägare af aktie är känd för styrelsen;

f) af kommanditbolag:

uppgift innehållande upplysningar enligt formuläret n:r 1 i de uti 3 § omförmälda hänseenden äfvensom om den en hvar delägare i bolaget tillkommande andelen af bolagets vinst och om värdet af hans lott i bolaget; och bör vid uppgiften fogas bestyrkt afskrift af in- och utgående balans-räkning samt vinst- och förlustkonto för den tid, uppgiften afser;

g) af styrelse för verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, samt af annat bolag eller rederi, så ock af en hvar annan arbets-gifvare, som nästföregående år på ett stadigvarande sätt i sin rörelse eller yrke sysselsatt minst fem arbetare:

enahanda uppgift, hvarom i c) stadgas, angående lön- och arfvodestagares samt öfriga arbetares aflöningsförmåner äfvensom angående pensions-tagares förmåner.

Efter anmaning vare ock en hvar annan än de här ofvan under *g)* nämnda pliktig att aflämna uppgift angående lön- och arfvodestagares samt öfriga arbetares aflöningsförmåner.

Beträffande pension eller gratifikation, som ej uppgår till 200 kronor, äger uppgiftsskyldighet icke rum, då för den, som åtnjutit dylik pension eller gratifikation, annan inkomst icke tillika skall uppgifvas.

I öfrigt må icke vid afgifvande af uppgift uteslutas någon aflöningsförmån.

Vid fullgörandet af uppgiftsskyldighet, som omförmäles i 2:o *b), c), d), e), f)* och *g)*, iakttages, att särskild uppgift upprättas för en hvar person, hvarom fråga är. Där så kan ske, bör uppgiften innehålla personens fullständiga namn och bostadsadress; skolande uppgifterna aflämnas ordnade kommun- och församlingsvis samt medels särskilda omslag eller annorledes tydligt utmärkas, hvilken kommun eller församling hvarje grupp af uppgifter afser.

12 §.

Blanketter till de deklARATIONER och andra uppgifter, som i 3, 4 och 7 §§ omförmälas, skola kostnadsfritt tillhandahållas hos ordförande i taxeringsnämnd samt därjämte i Stockholm hos öfverståthållarämbetet, i öfriga städer hos magistraten och å landet hos ordförande i kommunalnämnd.

13 §.

1 mom. DeklARATIONER, som afgifvas utan anmaning, skola aflämnas antingen direkt till ordföranden i taxeringsnämnden för det taxeringsdistrikt, där den skattskyldige är mantalsskrifven eller taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt eljes anses skola äga rum, eller ock i Stockholm till öfverståthållarämbetet och i öfriga orter till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län, magistraten i den stad eller kronofogden i det fögderi, där den skattskyldige är mantalsskrifven eller taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt eljes anses skola äga rum.

Enahanda gäller i fråga om aflämnande af de upplysningar, som enligt 8 § 2 mom. meddelas.

2 mom. De i 11 § föreskrifna uppgifterna aflämnas i enahanda ordning, som i 1 mom. här ofvan sägs; dock att uppgift, som afses i 11 § 1:o och 2:o *a)*, aflämnas å den ort, där fastigheten är belägen.

Uppgift, som afgifves enligt 11 § 2:o *e)* och *f)* angående delägare, som icke är här i riket mantalsskrifven eller som är utländskt bolag, aflämnas å den ort, där det uppgiftspliktiga bolagets styrelse har sitt säte.

14 §.

Deklaration på grund af 2 § 1 mom. skall vara aflämnad före den 1 mars.

Möter för uppgiftspliktig, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker eller är delägare i vanligt handelsbolag eller kommanditbolag, hinder att aflämna deklARATION före den 1 mars, och göres före samma dag skriftlig anmälan därom hos ordföranden i taxeringsnämnden, må anstånd med deklARATIONENS afgifvande åtnjutas; och skall i sådan händelse deklARATIONEN aflämnas till ordföranden så fort ske kan och i hvarje fall före den 1 maj.

Uppgift, som enligt 11 § skall afgifvas utan anmaning, skall likaledes vara aflämnad före den 1 mars; dock må kommanditbolag under villkor och i den ordning ofvan stadgas åtnjuta anstånd med aflämnande af uppgift, som enligt 11 § 2:o f) skall afgifvas.

Deklaration och annan uppgift eller upplysning, som på grund af anmaning skall afgifvas, aflämnas inom den tid, som i anmaningen förelägges; dock att den, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker eller är delägare i vanligt handelsbolag eller i kommanditbolag, må efter anmälan åtnjuta anstånd med uppgiftens aflämnande till april månads utgång, därest den tid, inom hvilken uppgiften enligt stadgandet i 15 § 1 mom. skolat aflämnas, därförinnan går till ända.

15 §.

1 mom. Rätt till anmaning tillkommer ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos pröfningsnämnd.

Anmaning, som utfärdas af ordförande i taxeringsnämnd, skall innehålla föreläggande för den anmanade att, därest han afgifver deklARATION, annan uppgift eller upplysning skriftligen, aflämna densamma inom åtta dagar efter delfäendet eller, om han vill begagna sig af medgifven rätt att muntligen afgifva uppgift eller upplysning, för sådant ändamål inställa sig inför ordföranden å tid och ort, som i anmaningen angifvas. I anmaning, som utfärdas af kronans ombud hos pröfningsnämnd, skall tiden för uppgiftens eller upplysningens aflämnande bestämmas till viss tid af minst fem dagar efter delfäendet. Härutöfver skall anmaning innehålla underrättelse om postadressen för den, som utfärdat anmaningen, äfvensom om den påföljd, som underlåtenhet att hörsamma anmaningen enligt 18 § medför.

Anmaning tillsändes den uppgiftspliktige i rekommenderadt bref med allmänna posten; dock må, där så finnes nödigt, för anmaningens delgivande anlitas i Stockholm öfverståthållarämbetet, i öfriga städer magistraten och å landet länsmanen i orten, hvilka myndigheter det i sådant fall åligger att ofördröjligen mot bevis tillställa vederbörande anmaningen.

2 mom. Har deklaration, som i 2 § 1 mom. omförmäles, icke afgifvits inom föreskrifven tid eller finnes afgifven sådan deklaration ofullständig, bör taxeringsnämndens ordförande eller kronans ombud hos pröfningsnämnden, i händelse sådant finnes för taxeringen erforderligt, föranstalta därom, att deklaration infordras eller fullständigas, och äger han därvid förfara, på sätt i 1 mom. här ofvan stadgas. Afser anmaningen fullständigande af deklaration, skall densamma innehålla underrättelse, i hvilket afseende deklarationen befunnits ofullständig.

Hvad här är sagdt gäller ock för det fall, att den, som på grund af 2 § 2 mom. erhållit anmaning att afgifva deklaration, underlåtit ställa sig anmaningen till efterrättelse eller ock afgifvit ofullständig deklaration.

3 mom. Varder uppgift enligt 11 § icke inom föreskrifven tid aflämnad, äger taxeringsnämndens ordförande eller kronans ombud hos pröfningsnämnden att infordra densamma; och må härför anlitas biträde af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken myndighet äger förelägga uppgiftspliktig, som icke är offentlig myndighet eller tjänsteman, lämpligt vite.

4 mom. För taxering eljes erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställes, lämnas af vederbörande ämbetsverk eller inrättning; och äga härförutom ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos pröfningsnämnd att taga del af sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsafseende kunna tjäna till ledning.

5 mom. Enligt denna paragraf infordrad deklaration, annan uppgift eller upplysning, hvilken afgifves skriftligen, aflämnas till den, som infordrat densamma.

16 §.

Utom förut stadgad uppgiftsskyldighet åligger det i 2 § 1 mom. a) omförmäldt verk eller bolag, som nästföregående år idkat rörelse å annan ort än där styrelsen har sitt säte, att å sådan ort aflämna skriftlig uppgift, utvisande den skattskyldiges beskattningsbara inkomst af rörelsen nästföregående år. Har skattskyldig, som nu nämnts, nästföregående år å två eller flera orter idkat rörelse, skall den skattskyldige å den eller dem

af ifrågavarande orter, där han icke är pliktig erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt, aflämna skriftlig uppgift, utvisande inkomsten af rörelsen nästföregående år samt angifvande, huru enligt den skattskyldiges åsikt inkomsten bör för taxering fördelas på de särskilda orterna. Vid uppgiften skall fogas bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlustkonto för den tid, uppgiften afser. Bestyrkt afskrift eller tryckt exemplar af verkets eller bolagets revisionsberättelse för samma tid bör ock till ledning för taxeringen, så fort ske kan, aflämnas.

Härjämte skall dylikt verk eller bolag, som å två eller flera orter drifvit rörelse af nedan angifven beskaffenhet, för hvarje sådan ort meddela upplysningar i följande hänseenden. Verk eller bolag, som drifvit bankrörelse, skall vid uppgifterna foga utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut. Verk eller bolag, som idkat järnvägsdrift, skall uppgifva hvarje stations trafikvärde i öfverensstämmelse med hvad därom är med afseende å bevillingstaxeringen särskildt stadgadt. Vidare skall verk eller bolag, som drifvit företag, hvilket afser att med hjälp af ledning tillhandahålla vatten eller elektrisk energi, uppgifva den eller de kommuner, där vatten eller elektrisk energi förbrukats, och bruttoinkomsten däraf inom hvarje särskild kommun.

Efter anmaning är en hvar annan, som idkat rörelse å ort, där han icke är skyldig erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt, pliktig att för bevillingstaxeringen aflämna uppgift, som ofvan sägs, för hvarje dylik ort. Vid uppgift af den, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker eller är delägare i vanligt handelsbolag, skola fogas räkenskapshandlingar, som i 6 § omförmälas.

Har rörelse, som i denna paragraf är sagd, idkats i två eller flera territoriella församlingar inom samma stad, skall uppgift upprättas för hvarje sådan församling, där rörelsen bedrifvits.

I fråga om tid och ställe för uppgifts aflämnande samt om anmaning skall hvad i 13, 14 och 15 §§ är stadgadt äga motsvarande tillämpning beträffande uppgift enligt denna paragraf.

17 §.

Samtliga i detta kapitel omförmälda deklARATIONER samt andra uppgifter och upplysningar, som afgifvas skriftligen, må jämväl kunna på den uppgiftspliktiges eget äfventyr i betaldt bref med allmänna posten insändas.

18 §.

1 mom. Varder deklaration, som skall afgifvas på grund af 2 § 1 mom., ej aflämnad inom den i 14 § omförmälda tiden eller hafva vid deklaration, som afgifves för i 6 § afsedd uppgiftspliktig, icke fogats de i samma paragraf påbjudna räkenskapshandlingar, vare den skattskyldige förlustig rätten att öfverklaga taxering, för hvilken deklarationen skolat ligga till grund.

2 mom. Samma påföljd inträder, därest i 6 § omförmäldt verk eller bolag, som fått emottaga revisionsberättelse för senaste räkenskapsår, ej hörsammar anmaning att till ledning för taxeringen aflämna bestyrkt afskrift eller tryckt exemplar af sådan berättelse.

3 mom. Hörsammar ej skattskyldig, som i 2 § 2 mom. afses, anmaning, eller hörsammas ej anmaning att fullständiga deklaration, som befunnits vara ofullständig, vare den skattskyldige förlustig rätten att öfverklaga taxering, för hvilken deklarationen skolat ligga till grund.

4 mom. Hörsammas ej anmaning att afgifva deklaration, som bort på grund af 2 § 1 mom. afgifvas, vare, förutom påföljden af talans förlust, den uppgiftspliktige förfallen till böter, svarande emot en tiondedel af den inkomst- och förmögenhetsskatt, som påföres den skattskyldige, dock minst fem kronor.

Har den, som först efter anmaning är pliktig afgifva deklaration, underlåtit att hörsamma gjord anmaning, vare han förfallen till enahanda bötesstraff, där han jämväl underlåter att hörsamma förnyad anmaning, som enligt 15 § 2 mom. ägt rum.

5 mom. Fullgöres icke uppgiftsskyldighet, som i 16 § är stadgad, skola enahanda påföljder, som här ofvan i denna paragraf för hvarje särskildt fall föreskrifvas, äga rum beträffande den taxering, för hvilken den ifrågasvarande uppgiften skolat ligga till grund; skolande i sådant fall böter beräknas i förhållande till den bevillning, som påföres den skattskyldige på grund af den taxering, hvarom fråga är, dock minst fem kronor.

6 mom. Underlåter ägare eller innehafvare af fastighet att afgifva uppgift eller lämna meddelande, som affordrats honom enligt 7 §, vare han förlustig rätten att fullfölja talan i fråga om taxeringsvärdet å fastighet, som uppgiften eller meddelandet skolat afse.

7 mom. Kan någon antagas hafva haft giltig anledning för underlåtenhet att afgifva uppgift å viss ort eller gitter han för annan underlåtenhet visa giltig ursäkt, äge här stadgad påföljd icke rum.

8 mom. Gör uppgiftspliktig sig skyldig till försummelse, som i denna paragraf omförmäles, eller aflämnas icke enligt 8 § 1 mom. infordrad upplysning, skall anteckning därom verkställas i taxeringslängden.

19 §.

Vid underlåtenhet att behörigen fullgöra hvad i 11 § stadgas vare den försumlige, därest han är offentlig tjänsteman, underkastad ansvar såsom för annat tjänstefel, men böte eljes tjugufem kronor.

20 §.

Har någon i deklaration eller annan uppgift eller upplysning, som af honom afgifvits till ledning vid taxering, mot bättre vetande uteslutit eller till för lågt belopp upptagit inkomst eller förmögenhet, böte från och med tjugufem till och med ettusen kronor. Om genom det oriktiga meddelandet föranledts, att skattskyldig icke blifvit taxerad eller blifvit för lågt taxerad, må böterna kunna förhöjas utöfver sistnämnda belopp, dock högst med fem gånger det skattebelopp, som genom det svikliga förfarandet undandragits.

21 §.

Utan hinder af att uppgift uteblifvit och med rätt att pröfva, i hvad mån afgifven uppgift är af beskaffenhet att böra läggas till grund för taxeringen, äga taxerings- och pröfningsnämnderna att bestämma och fastställa taxering.

22 §.

Taxering till efterbeskattning äger rum i fall och i den ordning, som särskildt stadgas.

23 §.

1 mom. Granskning af de skattskyldigas deklarationer må verkställas endast af följande personer, nämligen vederbörande beskattningsnämnds ordförande med biträde i hvarje särskildt fall af den ledamot, beskattningsnämnden utser, den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten i taxeringsnämnd samt kronans ombud hos pröfningsnämnd.

För innehållet i deklaration må icke inom beskattningsnämnd lämnas vidare redogörelse än som för taxeringen oundgängligen erfordras, och må deklaration ej heller utan den skattskyldiges skriftligen afgifna samtycke i beskattningsnämnds protokoll intagas i vidare mån, än som på grund af föreskriften i 2 mom. påkallas.

Deklaration skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning böra erhålla del däraf, och skall, där besvär fullföljas, jämväl biläggas besvärshandlingarna. I öfrigt må deklARATION icke vara för någon tillgänglig, utan att den uppgiftsskyldige skriftligen medgifvit deklARATIONENS offentlighörende; dock att deklARATIONER må, på sätt Konungen förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet, åt hvilken Konungen uppdrager utförandet af sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets utgång skola deklARATIONERNA med de undantag, hvartill stadgandena i nästföregående stycke föranleda, hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande behörigen förvaras, intill dess fem år förflutit, hvarefter de förstöras.

2 mom. Om af skattskyldig lämnad deklARATION icke följes vid hans taxering, skola skälen därför tydligen angifvas genom anteckning af taxeringsnämnden å deklARATIONEN och af pröfningsnämnden i dess protokoll, och skall tillika underrättelse i hvad mån afvikelse skett och om skälen därför i rekommenderadt bref med allmänna posten, så fort ske kan, kostnadsfritt tillsändas den skattskyldige under i deklARATIONEN uppgifven adress.

3 mom. Hvad i 1 och 2 mom. är sagdt om deklARATION, gäller äfven beträffande annan af skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning.

4 mom. Uppgifter, som aflämnats enligt 7 §, skola, utom i fall, där besvär fullföljas, efter taxeringsårets utgång öfverlämnas till taxeringsnämndens ordförande för att hos honom förvaras.

2 KAP.

Om beskattningsnämndernas sammansättning, befogenhet och åligganden m. m.

1:o) Taxeringsnämnderna.

24 §.

Hvarje kommun skall i allmänhet utgöra ett taxeringsdistrikt. I Stockholm äger öfverståthållarämbetet att bestämma antalet af de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas, och det distrikt, hvarje taxeringsnämnd

skall omfatta. För annan stad, hvarest flera taxeringsnämnder erfordras, äger Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, efter magistratens hörande, bestämma taxeringsnämndernas antal och taxeringsdistrikten. På landet må Kungl. Maj:ts befallningshafvande fördela större kommuner i två eller flera taxeringsdistrikt äfvensom förena två eller flera mindre kommuner till ett taxeringsdistrikt.

25 §.

Taxeringsnämnd utgöres af ordförande samt ett antal af minst fyra, högst elfva ledamöter.

Ordföranden och en ledamot förordnas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Sådant förordnande meddelas för en tid af högst fem år, Kungl. Maj:ts befallningshafvande dock obetaget att återkalla detsamma.

Öfriga ledamöter utses för hvarje år.

I stad skola dessa ledamöter väljas af stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, af allmän rådstuga.

På landet skola de väljas af kommunalstämma; dock att, där kommunalfullmäktige finnas, valet verkställes af dessa. Äro två eller flera kommuner förenade till ett taxeringsdistrikt, skola för hvarje kommun väljas högst fem ledamöter, med iakttagande likväl att antalet valda ledamöter i taxeringsnämnden icke må i något fall öfverstiga tio.

Vid samma tillfälle, som ledamöter i taxeringsnämnden väljas, skall äfven förrättas val af suppleanter, motsvarande minst hälften af de valda ledamöternas antal, samt ordningen suppleanterna emellan bestämmas. För öfrigt bör vid val af både ordinarie ledamöter och suppleanter tillses, att, så vidt möjligt är, såväl ägare af jordbruksfastighet och annan fastighet som näringsidkare, arbetare och andra inkomsttagare komma att äga säte och stämma i taxeringsnämnden.

Valbar till ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd är, med iakttagande af hvad i 51 § stadgas, en hvar i orten boende person, som under året näst före det, då taxeringen sker, inom taxeringsdistriktet erlagt bevilning eller inkomst- och förmögenhetsskatt eller som i egenskap af arrendator af fast egendom i distriktet är kommunalt röstberättigad.

26 §.

1 mom. Genom utfärdad allmän kungörelse lämnar Kungl. Maj:ts befallningshafvande före november månads utgång hvarje år underrättelse om de särskilda taxeringsdistrikt, i hvilka länet blifvit för nästkommande år

indeladt, och om de personer, som komma att inom distrikten såsom ordförande leda och såsom af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamöter deltaga i taxeringsnämndernas arbeten för samma år, hvarjämte Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelar föreskrift om det antal ledamöter i taxeringsnämnden, som skall väljas inom hvarje distrikt, och om hvad i öfrigt bör iakttagas vid dessa val. I kungörelsen erinras vederbörande om skyldigheten att aflämna de deklARATIONER och andra uppgifter, som skola meddelas med afseende på den förestående taxeringen, samt om påföljden för uraktlåtenhet därutinnan. Tillika meddelas underrättelse så väl om tid och ställe för uppgifternas aflämnande samt hvarest uppgiftsblanketter erhållas, som ock därom, att skattskyldig, hvilken önskar upplysning rörande beskaffenheten af honom åliggande uppgiftsskyldighet och sättet för dess fullgörande, äger att för sådant ändamål hänvända sig till vederbörande taxeringsnämnds ordförande.

2 mom. Val af ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnden skall förrättas före den 15 januari; och bör genast efter valförrättningens slut den, som därvid fört ordet, om valet underrätta ej mindre de valde än äfven ordföranden i taxeringsnämnden.

Besvär öfver dylikt val må anföras hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande senast före klockan tolf å femtonde dagen efter valets förrättande eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter; och gälle i öfrigt om dylikt vals öfverklagande i tillämpliga delar hvad i kommunalförfattningarna är stadgadt angående besvär emot kommunala myndigheters beslut.

Öfver Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i anledning af besvären meddelade beslut må klagan icke föras.

27 §.

Magistratsperson, kronofogde, häradskrifvare eller länsman må ej utan laga förfall kunna afsäga sig förordnande att vara ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd.

En hvar annan vare skyldig att, såvida han är inom taxeringsdistriktet boende och icke de fem nästföregående åren deltagit i taxeringsarbetet inom distriktet eller är af laga förfall hindrad, emottaga uppdrag att vara ordförande eller ledamot i taxeringsnämnden.

28 §.

Erforderligt antal exemplar af denna förordning och de öfriga författningar, som skola af taxeringsnämnden tillämpas, bör genom Kungl. Maj:ts

befallningshafvandes försorg öfverlämnas i stad till magistraten och på landet till ordföranden i kommunalstämman för att genast efter valet tillhandahållas en hvar af taxeringsnämndens valda ledamöter och suppleanter. Exemplar af nämnda författningar skola jämväl tillställas nyutsedd ordförande och af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad ledamot i taxeringsnämnden.

I Stockholm tillhandahållas nämnda författningar vederbörande ordförande, ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnderna omedelbart af öfverståhållarämbetet.

29 §.

1 mom. För hvarje taxeringsdistrikt eller, där distrikt består af mera än en kommun, för hvarje kommun skola i enlighet med fastställda formulär föras särskilda taxeringslängder dels öfver taxeringen af fast egendom, för hvilken bevillning erlägges, och af sådan staten samt kommuner och menigheter, allmänna undervisningsverk och barmhärtighetsinrättningar med flere tillhörig fast egendom, för hvilken bevillning icke erlägges (fastighetslängder), dels ock öfver taxeringen till inkomstbevillning samt inkomst- och förmögenhetsskatt (inkomstlängd).

2 mom. Före januari månads utgång skola till taxeringsnämndens ordförande aflämnas, på landet af kommunalstämmans ordförande och i stad, utom Stockholm, genom magistratens försorg, de i 36 § 4 mom. och 47 § 3 mom. omförmälda afskrifterna af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för nästföregående år.

3 mom. Till taxeringsnämndens ordförande skall å landet hradsskrifvaren och i stad, utom Stockholm, vederbörande tjänsteman senast den 25 mars, vid bot af tre kronor för hvarje öfverskjutande dag, hafva aflämnat dels på mantalslängden för nästföregående år grundade fastighetslängder, upptagande samtliga inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter, å hvilka särskilda taxeringsvärden skola sättas, äfvensom fastigheternas ägare eller i fall, då innehafvare är skattskyldig för fastighet, innehafvaren, dels ock tryckta blanketter till inkomstlängden.

30 §.

Taxeringsnämndens sammanträden skola hållas inom staden eller distriktet å tid och ställe, som af ordföranden bestämmas. För landet utsedd taxeringsnämnd må äfven kunna sammanträda i närbelägen stad, köping, municipal- eller stationssambälle.

Inträffar för ledamot förfall för inställelse vid utsatt sammanträde,

bör sådant ofördröjligen anmälas för ordföranden, så att före sammanträdet suppleant hinner tillkallas.

Taxeringsnämnds vid utlyst sammanträde närvarande medlemmar äga att, om det för taxeringsförrättningens fortgång erfordras och utsedd suppleant för tillfället icke finnes att tillgå, inkalla annan till ledamot valbar person att i förrättningen deltaga.

Taxeringsnämnderna böra hafva afslutat sina arbeten, i länen senast den 15 maj och i Stockholm senast den 15 juni.

31 §.

1 mom. Taxeringsnämnds ordförande är föredragande hos nämnden och har särskildt följande åligganden:

a) att tillhandahålla blanketter, som i 12 § omförmälas, samt på begäran meddela skattskyldig erforderliga upplysningar rörande beskaffenheten af den honom åliggande uppgiftsskyldigheten och sättet för dess fullgörande äfvensom att å blankett införa enligt 5, 7 eller 8 § muntligen meddelade upplysningar;

b) att samla, ordna, numrera och granska för taxeringen aflämnade deklARATIONER och andra uppgifter och anmälningar, vidtagna åtgärder för föreskrifna deklARATIONER och andra uppgifters införskaffande samt, då så erfordras, tillse, att genom infordrande af upplysningar ledning vinnes för taxering af jämväl sådana skattskyldiga, hvilka icke äro pliktiga att utan särskild anmaning aflämna uppgifter, och i öfrigt söka inhämta upplysningar till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering, äfvensom att, då anledning till tillämpning af 19 § förekommer, därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande för den åtgärd, som må på nämnda myndighet ankomma;

c) att i vederbörlig längd på behöriga ställen anteckna uppgifternas nummer samt uppgifna salu-, hypoteks- och brandförsäkringsvärden å fastigheter, äfvensom, därest skattskyldig gjort sig skyldig till försummelse, hvarom i 18 § förmäles, därom göra anteckning; och åligger det därjämte ordföranden att meddela kronans ombud hos pröfningsnämnden särskild förteckning å sådana försumliga;

d) att om utsatt tid och ställe för taxeringsnämndens sammanträde ofördröjligen ej allenast underrätta ledamöterna i taxeringsnämnden, utan äfven på lämpligt sätt och i god tid meddela de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet underrättelse;

e) att föra ordet vid taxeringsnämndens sammankomster samt därvid tillhandahålla och meddela ledamöterna alla i och för taxeringen erhållna deklARATIONER, andra uppgifter och upplysningar, med den inskränkning, hvartill stadgandena i 23 § föranleda;

f) att vid taxeringen efter sorgfällig beredning göra de anmärkningar och framställningar, hvartill han för en behörig taxering finner sig äga anledning;

g) att föra protokoll angående de ärenden, där sådant erfordras; börande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknad intyg af två ledamöter;

h) att, då inkommen uppgift å inkomst afser skattskyldig, som ej skall taxeras inom distriktet, så ock då uppgift, som afgifvits af annan skattskyldig än i 2 § 1 mom. a) omförmäldt verk eller bolag, utvisar, att skattskyldig idkat rörelse eller yrke jämväl å annan ort än inom distriktet, afsända uppgiften eller transumt af densamma i erforderliga delar till vederbörande taxeringsnämnds ordförande och i senare fallet därom verkställa anteckning å uppgiften;

i) att å deklARATION eller annan till ledning för egen taxering aflämnad uppgift, som icke blifvit följd vid taxeringen, anteckna skälen därför samt i rekommenderadt bref med allmänna posten, så fort ske kan, tillsända den skattskyldige underrättelse att och i hvad mån afvikelse skett samt om skälen därför;

k) att noga tillse, att de skattskyldigas till ledning för egen taxering aflämnade uppgifter och upplysningar, ehvad de afse pågående eller redan verkställd taxering, icke varda för obehöriga tillgängliga, för hvilket ändamål sådana uppgifter och upplysningar, då de icke för taxeringen erfordras, böra förvaras under säkert lås, äfvensom att, då han afgått från befattningen, till sin efterträdare aflämna samtliga i enlighet med stadgandet i 23 § 4 mom. hos honom förvarade handlingar;

l) att på begäran af uppgiftspliktig utan lösen meddela bevis om mottagande af deklARATION, annan uppgift eller upplysning; samt

m) att, då sådant påfordras, afgifva förklaring öfver besvär angående taxering.

2 mom. Den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten i taxeringsnämnden åligger särskildt att, oafsedt den ordföranden tillhörande granskningsskyldigheten, granska alla inkomna deklARATIONER, andra uppgifter och upplysningar, att vid taxeringen bevaka kronans intresse, samt att, i den mån sådant må vara erforderligt och af ordföranden påkallas, biträda honom i det förberedande taxeringsarbetet och verkställa den längdföring, som förekommer vid taxeringsnämndens sammanträde.

32 §.

Det åligger taxeringsnämnden att införa:

i fastighetslängderna de taxeringsvärden, hvilka blifvit af nämnden åsatta vederbörande fastigheter, och

i inkomstlängden de skattskyldigas namn samt dels, i afseende å inkomstbevillningen, uppskattad inkomst, beloppet af medgifvet bevillningsfritt afdrag och den beskattningsbara inkomsten, dels ock, i fråga om inkomst- och förmögenhetsskatten, taxerad belopp, antalet barn, därför nedsättning äger rum, sammanlagda beloppet af medgifven nedsättning, skatteprocent i förekommande fall och det belopp, efter hvilket skatt utgår; och bör taxeringsnämnden därvid följa den inom samma ort senast upprättade mantalslängden.

Där vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt jämväl förmögenhet legat till grund för taxeringen, skall taxeringsnämnden å skattskyldigs deklaration angifva särskildt den inkomst och särskildt den förmögenhetsdel, som ingår i det taxerade beloppet. Har skattskyldig icke aflämnat deklaration, skall i fall, hvarom nu nämnts, anteckning om beloppet af sådan förmögenhetsdel göras i inkomstlängdens anteckningskolumn.

Finner taxeringsnämnd skäligt att vid taxeringen medgifva afdrag på grund af höga lefnadskostnader å orten, skall sådant beslut, jämte det detsamma införes i protokollet, antecknas å titelbladet till inkomstlängden.

Där taxeringsnämnd beslutar lindring eller skattefrihet för skattskyldig, hvilkens skatteförmåga på grund af särskilda förhållanden är väsentligen nedsatt, skola skälen därför i hvarje särskildt fall angifvas i inkomstlängdens anteckningskolumn.

Beslut, som taxeringsnämnd jämlikt förordningen angående försäljning af brännvin meddelar i fråga om beräkning af det litertal brännvin, för hvilket försäljningsafgift skall erläggas, intages i taxeringsnämndens protokoll.

Finnes inom distriktet municipalsamhälle, skola de inom detta samhälle förekommande fastigheter äfvensom de skattskyldiga, som där taxeras till inkomstbevillning eller inkomst- och förmögenhetsskatt, i längderna särskildt angifvas och sammanföras. Om af fastighet endast en del faller inom municipalsamhällets område, skall i anteckningskolumnen anmärkas, huru stor del af fastighetens hela värde belöper å denna del af fastigheten, likasom, därest af inkomst af rörelse eller yrke en del härflutit från municipalsamhället, motsvarande anteckning skall göras i inkomstlängden.

I stad böra taxeringsnämnderna till längdernas upprättande och kompletterande åtnjuta nödigt biträde af vederbörande uppbörds- eller annan af magistraten och i Stockholm af öfverståthållarämbetet därtill utsedd tjänsteman.

Taxeringslängderna underskrifvas af taxeringsnämndens ordförande och ledamöter.

33 §.

Beslut må icke kunna fattas af taxeringsnämnd, som omfattar blott en kommun eller en del däraf, därest icke ordföranden, den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten och minst två valda ledamöter äro närvarande, ej heller af taxeringsnämnd, omfattande två eller flera kommuner, med mindre, utom ordföranden och den förordnade ledamoten, en vald ledamot från hvarje kommun är tillstädes.

Uppstå skiljaktiga meningar bland taxeringsnämndens medlemmar och måste omröstning för frågans afgörande anställas, skall denna vara öppen och den mening blifva gällande, hvilken flertalet biträdt, eller, om rösterna utfalla lika, den, som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälle den mening, ordföranden biträder. Det åligger ordföranden att i de fall, då hans mening icke gjort sig gällande, uti vederbörande längds anteckningskolumn särskildt upptaga den taxering, han ansett böra bestämmas; och är det jämväl hvar och en af de öfriga ledamöterna obetaget att få sin särskilda mening till protokollet antecknad, såvida densamma, skriftligen affattad, till taxeringsnämndens ordförande aflämnas.

Anser ordföranden, att taxeringsnämnden i ett eller annat hänseende icke iakttager de föreskrifter, som gälla för taxeringen, eller icke verkställer taxeringen i öfverensstämmelse med upplysta och bestyrkta förhållanden, åligger det honom att sådant genast anmärka. Dylik anmärkning äfvensom nämndens i anledning däraf meddelade yttrande skola i protokollet intagas.

34 §.

Landshöfdingen i länet är berättigad att deltaga i taxeringsnämnds öfverläggningar men icke i besluten.

35 §.

Taxeringsnämnds sammankomster hållas inom slutna dörrar; dock är skattskyldig berättigad att inför nämnden företräda för att meddela upplysningar rörande taxeringen, i hvad den honom angår.

Så vidt utan hinder för taxeringsförrättningens fortgång sig göra låter, bör begärd upplysning om den af taxeringsnämnden skattskyldig påförda taxeringen honom på stället meddelas.

36 §.

1 mom. Senast fem dagar efter det taxeringsnämndens förrättningar afslutats, skall taxeringsnämndens ordförande på landet till häradsskrifvaren och i stad till vederbörande tjänsteman öfverlämna de upprättade taxeringslängderna, behörigen summerade, jämte mantalslängden med tillhörande uppgifter och öfriga handlingar äfvensom taxeringsnämndens protokoll; och böra därvid jämväl fogas de enligt 29 § taxeringsnämndens ordförande tillhandakomna afskrifterna af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för föregående året.

Inom samma tid skall taxeringsnämndens ordförande till Kungl. Maj:ts befallningshafvande insända de deklARATIONER samt andra skriftliga uppgifter och upplysningar, som aflämnats till ledning vid taxeringen.

2 mom. Efter emottagandet af taxeringslängderna åligger det på landet häradsskrifvaren och i stad vederbörande tjänsteman ej mindre att ofördröjligen uträkna och i taxeringslängderna införa de afgifter, som på grund af taxeringsnämndernas beslut skola påföras, än äfven att genom granskning af taxeringslängderna efterforska möjligen förelupen misskrifning eller annan oriktig anteckning och till kronans ombud hos pröfningsnämnden skriftligen framställa de anmärkningar, hvartill granskningen gifvit anledning.

3 mom. Före den 20 juni skola taxeringslängderna med sammandrag och mantalslängderna jämte tillhörande handlingar äfvensom afskrifterna af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för föregående året insändas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, på landet omedelbart af vederbörande häradsskrifvare och i stad genom magistratens försorg. Vid underlåtenhet härutinnan är den tjänsteman, hvilken försumlighet föranledt inträffadt dröjsmål, förfallen till böter af tre kronor för hvarje dag, hvarmed ofvan bestämda tid öfverskrides.

4 mom. Afskrifter af taxeringslängderna, i hvad de angå hvarje särskild kommun på landet, skola jämväl före den 20 juni af häradsskrifvaren, vid bot af tre kronor för hvarje öfverskjutande dag, tillställas vederbörande kommunalstämmas ordförande, hvilken det åligger att under viss bestämd och vederbörligen kungjord tid, som icke må understiga fjorton dagar, på lämpligt och därvid äfven tillkännagifvet ställe hålla afskrifterna de skatt-

skyldiga till handa. Afskrifterna böra sedermera af ordföranden förvaras för att, på sätt i 29 § stadgas, öfverlämnas till ordföranden i påföljande årets taxeringsnämnd.

I stad skola genom magistratens försorg afskrifter af taxeringslängderna för hvarje särskildt taxeringsdistrikt i samma ordning hållas de skattskyldiga till handa samt påföljande år öfverlämnas till vederbörande ordförande i det årets taxeringsnämnder.

5 mom. Hvad i denna paragraf är stadgadt äger icke tillämpning å Stockholms stad.

37 §.

1 mom. Där ordföranden i taxeringsnämnden, utan att vara hindrad af laga förfall, icke vidtager erforderliga åtgärder för taxeringsnämndens sammanträde eller underlåter att inom föreskrifven tid aflämna taxeringsnämndens längder och öfriga handlingar, vare han förfallen till böter af femtio kronor. Infinner han sig icke, utan laga förfall, å den af honom för taxeringsnämndens sammanträde utsatta ort och tid, böte tjugufem kronor. Ledamot i taxeringsnämnden eller tillkallad suppleant, som utan laga förfall från sammanträdet uteblifver, böte tio kronor.

2 mom. Kan af någon anledning taxeringsförrättningen icke företagas eller fortgå, bör anmälan därom af taxeringsnämndens ordförande göras hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som då vidtager den åtgärd, förhållandet anses påkalla.

38 §.

Innan taxeringsnämnden upplöses, skall nämnden bland sina medlemmar föreslå, i Stockholm tre och eljes två personer till ledamöter i årets pröfningsnämnd, hvarvid bör tillses, att, så vidt möjligt är, en är fastighetsägare och den eller de öfriga näringsidkare eller andra inkomsttagare; skolande förslaget i nämndens protokoll intagas och bestyrkt utdrag af protokollet i denna del af nämndens ordförande ofördröjligen insändas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

39 §.

Skattskyldig, som icke åtnöjes med vederbörande taxeringsnämnds beslut, i hvad honom rör, och som ej till följd af stadgandet i 18 § förlorat rätt till talan, så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle eller vägstyrelse, som är missnöjd med taxeringsnämnds beslut, så vidt det angår

bevillingstaxeringen, må däri söka ändring hos pröfningsnämnden genom besvär, hvilka, skriftligen affattade, skola, vid påföljd att besvären eljes icke varda upptagna till pröfning, ingifvas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande senast före klockan tolf på dagen i länen den 15 juli och i Stockholm den 31 augusti eller, om då är helgdag, nästföljande dag; och böra de skattskyldiga genom den i 42 § omförmälda kungörelsen härom erinras.

Finnas i stad två eller flera territoriella församlingar, hvilka hvar för sig enligt kyrkostämmas beslut af sina medlemmar uttaga särskilda på bevillingen grundade afgifter, tillkommer sådan församling samma besvärshätt som kommun.

2:o) *Pröfningsnämnderna.*

40 §.

För hvarje län och för Stockholms stad tillsättes årligen en pröfningsnämnd, som har att granska taxeringarna samt pröfva och afgöra anförda besvär eller framställda anmärkningar i anledning af taxeringsnämndernas beslut.

Denna nämnd sammanträder för länen i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tid, som utsättes af Kungl. Maj:ts befallningshafvande och bestämmes sålunda, att nämndens arbeten må vara afslutade i hvarje län senast den 10 augusti och i Stockholm senast den 31 oktober.

41 §.

Pröfningsnämnd skall bestå af minst tio, högst tjugufem ledamöter, hvilka Kungl. Maj:ts befallningshafvande äger utse bland de af taxeringsnämnderna därtill föreslagna personerna. Bland ledamöterna i pröfningsnämnden bör, så vidt möjligt är, minst hälften och i Stockholms stad minst en fjärdedel vara ägare af fast egendom; och böra nämndens ledamöter så utses, att nämnden, så vidt förhållandena medgifva, kommer att utgöras af ett efter beskattningens belopp och mängden af de skattskyldiga skäligen lämpadt antal dels näringsidkare och dels andra inkomsttagare, samt att inom nämnden icke saknas tillförlitlig kannedom om länets särskilda delar, dessas ekonomiska tillstånd och hufvudsakliga näringar.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande utser i enahanda ordning jämväl suppleanter, till antal motsvarande minst hälften af antalet ordinarie ledamöter i nämnden.

42 §.

Uti därom utfärdad kungörelse uppgifver Kungl. Maj:ts befallningshafvande dem, som blifvit utsedda till ledamöter och suppleanter i präfningsnämnden, samt underrättar länets invånare om tid och ställe för nämndens sammanträde; och åligger det Kungl. Maj:ts befallningshafvande att i god tid låta ett exemplar af denna kungörelse tillställas en hvar af nämndens ledamöter och suppleanter, hvarjämte genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg förteckning öfver de inkomna besvärsskrifterna med kortfattad redogörelse för de i besvären gjorda yrkandena bör, så fort ske kan, öfversändas till ledamöterna och suppleanterna; dock att sådan förteckning icke erfordras för Stockholms stads präfningsnämnd.

Möter för ledamot i präfningsnämnd hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen ingifvas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som därefter inkallar vederbörande suppleant.

Den, som blifvit utsedd till ledamot i präfningsnämnd eller inkallad i stället för ordinarie ledamot, men utan vederbörligen anmaldt laga förfall icke infinner sig vid nämndens sammankomst, skall böta tjugufem kronor.

43 §.

Vid präfningsnämndens sammankomster skall landshöfdingen i länet vara ordförande, med rättighet att deltaga i nämndens öfverläggningar, men icke i dess beslut i annat fall än nedan sägs. Är landshöfdingen hindrad att bevista sammankomst, äge nämnden att genom val med slutna sedlar bland sina ledamöter utse ordförande; och bör vid sådant val ordet föras af den till lefnadsåren äldste bland nämndens ledamöter.

Uppstå under präfningsnämndens öfverläggningar skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter och måste till följd däraf omröstning anställas, skall omröstningen vara öppen och den mening blifva gällande, hvilken flertalet bland ledamöterna biträdt, eller, om rösterna utfalla lika, den, som lärer till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälle den mening, som biträdes af ordföranden.

44 §.

Såsom kronans ombud och för upplysningars meddelande böra landskamreraren samt för Stockholm kamreraren vid öfverståthållarämbetets afdelning för uppborädsärenden öfvervara präfningsnämndens sammankomster,

med skyldighet att göra de anmärkningar och framställningar, hvartill de för iakttagande af kronans rätt och i öfrigt för en behörig taxering finna sig äga anledning.

För granskning af afgifna taxeringsuppgifter, taxeringslängderna och hos pröfningsnämnden anförda besvär må, om och i den mån Kungl. Maj:ts befallningshafvande pröfvar sådant nödigt, landskamrerare erhålla ledighet från öfriga med tjänsten förenade göromål under tiden efter det taxeringshandlingarna från häradsskrifvare eller magistrater, enligt stadgandet i 36 §, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkommit och till dess pröfningsnämndens sammanträde afslutats.

45 §.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande äger, där så anses erforderligt, kalla taxeringsnämnds ordförande eller vid förfall för honom den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten i taxeringsnämnden att, för upplysningars meddelande, före och under pröfningsnämndens sammanträde infinna sig å den ort, där nämnden sammanträder.

46 §.

Protokollet vid pröfningsnämndens sammankomster föres och de af nämndens beslut föranledda anteckningarna i taxeringslängderna samt i den uti 47 § omförmälda särskilda längden verkställas af den eller de personer, som Kungl. Maj:ts befallningshafvande därtill förordnat. Sådant förordnande får icke meddelas åt någon, som i annan egenskap skall vara tillstädes hos pröfningsnämnden.

Justering af det hos pröfningsnämnden förda protokollet skall verkställas inför nämnden eller senast fjorton dagar efter nämndens sista sammankomst inför ordföranden jämte kronans ombud och minst två af nämnden därtill utsedda ledamöter, hvilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett af nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknad intyg.

47 §.

1 mom. Alla pröfningsnämndens beslut skola upptagas i nämndens protokoll, där jämväl, i händelse skattskyldig underlåtit att afgifva honom

enligt 15 § af kronans ombud hos nämnden affordrad uppgift eller upplysning, anteckning om sådan försumlighet bör ske. Taxering, som till följd af pröfningsnämndens beslut tillkommit eller blifvit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i vederbörande taxeringslängd och jämväl upptagas i särskild längd, däruti de protokollsparagrafer, som innehålla dylika beslut, böra angifvas. Kronombudet åligger att med sin underskrift å såväl taxeringslängderna som den särskilda längden vitsorda enligt pröfningsnämndens beslut införda förändringar eller gjorda tillägg.

Sådan underrättelse om pröfningsnämnds beslut, som i 23 § 2 mom. omförmäles, meddelas af protokollsföranden.

2 mom. Inom tre veckor efter pröfningsnämndens sista sammankomst skola, utom hvad Stockholms stad angår, taxeringslängder jämte tillhörande handlingar med undantag af aflämnade deklarationer samt andra uppgifter och upplysningar, taxeringsnämndernas protokoll samt de hos pröfningsnämnden förda längderna genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg öfversändas till vederbörande häradsskrifvare eller magistrat för debiteringens verkställande.

De i 36 § 3 mom. omförmälda afskrifterna af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för föregående året skola hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande kvarstanna för att där förvaras.

3 mom. Senast den 15 september skall häradsskrifvaren vid bot af tre kronor för hvarje dag, hvarmed den sålunda bestämda tiden öfverskrides, tillställa vederbörande kommunalstämmors ordförande afskrifter af de hos pröfningsnämnden förda längderna, i hvad de angå hvarje särskild kommun på landet. Dessa afskrifter skola hållas de skattskyldiga till handa under viss tid af minst fjorton dagar, hvarom kungörelse bör på vanligt sätt ofördröjligen utfärdas. I kungörelsen böra upptagas namn på och hemvist för de skattskyldiga, i afseende å hvilkas taxering pröfningsnämnden vidtagit ändring.

I stad, utom Stockholm, skola genom magistratens försorg afskrifter af pröfningsnämndens längder, såvidt staden rör, i samma ordning hållas de skattskyldiga till handa.

4 mom. I Stockholm skall utdrag af pröfningsnämndens protokoll, i hvad det innehåller beslut om ny taxering eller förhöjning i den af taxeringsnämnden verkställda taxeringen, senast den 10 november vederbörande skattskyldig tillställas.

48 §.

Vid Stockholms stads pröfningsnämnds sammankomster må, då öfverståthållaren icke är tillstädes, underståthållaren i hans ställe vara ordförande.

49 §.

1 mom. Öfver pröfningsnämnds beslut må besvär anföras af kronans ombud äfvensom i den mån, 39 § stadgar, af vederbörande kommun, territoriella stadsförsamling, municipalsamhälle och vägstyrelse.

Skattskyldig, som ej enligt 18 § förlorat rätt till talan, må öfver pröfningsnämnds beslut, i hvad honom rör, anföras besvär i följande fall, nämligen

a) om han hos pröfningsnämnden öfverklagat taxeringsnämndens beslut och hans talan därstädes icke bifallits,

b) om pröfningsnämnden ändrat den af taxeringsnämnden åsatta taxeringen, utan att sådan ändring af den skattskyldige påyrkats, samt

c) om hans deklaration eller i fråga om bevillningstaxeringen uppgift, som omförmäles i 16 §, icke blifvit af taxeringsnämnden följd, utan att underrättelse, som i 23 § 2 mom. föreskrifves, blifvit afsänd i Stockholm före den 1 augusti och annorstädes före den 15 juni.

I det under *a)* omnämnda fallet må besvären dock innefatta endast fullföljande helt eller delvis af yrkande, som den skattskyldige framställt hos pröfningsnämnden.

I det under *b)* omförmälda fallet må talan allenast föras, om höjning skett, angående nedsättning samt, om sänkning skett, angående höjning intill det af taxeringsnämnden åsatta beloppet.

I fall, som i *c)* här ofvan afses, må ändring sökas, allenast i den mån taxeringen bestämts annorlunda än den skattskyldige uppgifvit.

Besvären skola, ställda till kammarrätten, ingifvas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län, där taxeringen skett, före klockan tolf å sista helgfria dagen i december månad det år, taxeringen ägt rum, vid påföljd att besvären eljes icke varda upptagna till pröfning.

2 mom. Sedan vid inkomna besvär blifvit fogade såväl utdrag af taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvidt den öfverklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingifna handlingarna, samt därefter förklaringar öfver besvären inforrats från

vederbörande, insänder Kungl. Maj:ts befallningshafvande skyndsamligen till kammarrätten samtliga handlingarna med de upplysningar och erinringar, som besvärerna anses påkalla.

Så snart ofvan stadgade besvärstid gått till ända, öfersänder Kungl. Maj:ts befallningshafvande till kammarrätten förteckning å anförda besvär.

50 §.

Den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt å ort, där han icke är mantalskrifven eller eljes skattskyldig för dylik skatt, så ock den, som taxerats till bevillning för samma inkomst å mer än en ort eller eljes till inkomstbevillning å ort, där han icke varit för sådan bevillning skattskyldig och ej heller mantalskrifven, äge att häröfver anförda besvär hos kammarrätten. Besvärerna skola, vid påföljd att eljes icke varda upptagna till pröfning, inom natt och år, efter det att utskylder vederbörande affordrats, ingifvas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i län, inom hvilket taxering skett, hvarefter med ärendet förfäres i enahanda ordning, som i 49 § 2 mom. stadgas. Afse besvärerna taxering för samma inkomst å mer än en ort och hafva utskylder därför affordrats vederbörande å olika tider, räknas besvärstiden från det senaste krafvet.

Hvad sålunda är föreskrifvet gäller jämväl för det fall, att någon obehörigen taxerats till bevillning för fast egendom.

3:o) *Allmänna föreskrifter.*

51 §.

Ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd samt ledamot i pröfningsnämnd må endast den vara, som råder öfver sig och sitt gods samt är i besittning af medborgerligt förtroende. De åtnjuta i och för utförfningen af sitt uppdrag enahanda skydd och säkerhet, som rikets grundlagar tillförsäkra riksdagsman.

52 §.

1 mom. Ordförande och ledamot i beskattningsnämnd skola vid fullgörandet af sina uppdrag ställa sig till ovillkorlig efterrättelse de föreskrifter, taxerings- och skatteförfattningarna innehålla, samt, efter samvetsgrann pröfning af meddelade uppgifter och för öfrigt upplysta eller kända

förhållanden, efter bästa förstånd samt på heder och samvete bestämma och fastställa taxeringen, så att densamma varder i möjligaste måtto jämlik och rättvis.

2 mom. Ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd, kronans ombud hos pröfningsnämnd och beskattningsnämnd biträdande tjänsteman få icke, utom vid vederbörande nämnds sammanträde och jämväl då endast med iakttagande af hvad i 23 § stadgas, yppa innehållet af skattskyldigs meddelade uppgift eller upplysning; och må under öfverläggningarna inom nämnd lämnade upplysningar och yttrade åsikter rörande enskildas ekonomiska ställning icke på något sätt utspridas. Den häremot bryter vare, därest han på grund af tjänstebefattning erhållit kännedom om det yppade förhållandet, underkastad ansvar såsom för tjänstefel och straffes eljes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

Har skada uppkommit genom sådant yppande af hvad som bort hållas hemligt, vare den felande därjämte skyldig till fulllo godtgöra skadan.

3 mom. Ordförande och ledamot i beskattningsnämnd skall afträda, så väl då fråga förekommer om hans egen, hans hustrus, föräldrars, barns eller syskons taxering, som ock då fråga är om taxering af bolag eller förening, hvars styrelse han tillhör, eller af skattskyldig, af hvilken han uppbär aflöning.

4 mom. Ofvanstående 1, 2 och 3 mom. skola vid hvarje taxeringsnämnds och pröfningsnämnds första sammankomst uppläsas.

53 §.

Den, som på grund af sådant förordnande om statistisk bearbetning af aflämnade uppgifter, som i 23 § 1 mom. sägs, erhållit del af dylik uppgift, får ej utom tjänsten yppa något af uppgiftens innehåll. Vid öfverträdelse häraf vare den skyldige förfallen till ansvar och ersättningsskyldighet, som i 52 § 2 mom. omförmåles.

54 §.

1 mom. Till beredande af ersättning åt ordförandena och de af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, arfvoden för protokolls- och längdföringen hos pröfningsnämnderna, arvode åt kronans ombud hos Stockholms stads pröfningsnämnd äfvensom godtgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna i öfrigt läm-

nade biträde af städernas tjänstemän, må enligt Kungl. Maj:ts förordnande för hvarje år utgå högst ett belopp, motsvarande en och en fjärdedels procent af rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut beräknats.

2 mom. Det åligger Kungl. Maj:ts befallningshafvande att senast den 1 juli hvarje år till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående ej mindre länets eller, i fråga om Stockholm, stadens hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut än äfven den ersättning, som för bestyr med taxeringsarbetet anses böra tillkomma en hvar af de personer inom länet eller Stockholms stad, hvilka enligt bestämmelserna i 1 mom. äro därtill berättigade; skolande därvid jämväl angifvas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräkande.

Efter pröfning af hvad sålunda föreslagits bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket af tillgängliga medel skall ställas till hvarje pröfningsnämnds förfogande. Sålunda anvisadt belopp äger pröfningsnämnden efter förslag af Kungl. Maj:ts befallningshafvande fördela emellan de till ersättning berättigade.

Vid ersättningarnas fördelning bör fästas afseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete.

3 mom. Till gäldande af förut icke omförmälda, af pröfningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom ersättning för biträde åt kronans ombud vid förberedande göromål, nödiga tryckningskostnader samt godtgörelse för upppassning hos pröfningsnämnden, äger hvarje pröfningsnämnd efter förslag af Kungl. Maj:ts befallningshafvande använda erforderligt belopp.

4 mom. Angående de af pröfningsnämnden enligt 2 och 3 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning bör i länen till Kungl. Maj:ts befallningshafvande aflåtas särskildt utdrag af nämndens protokoll, hvar efter beloppen i vanlig ordning utbetalas och med bifogande af protokollsutdraget i kronoräkenskaperna redovisas. Om de af Stockholms stads pröfningsnämnd beviljade beloppen och fördelningen däraf skall underrättelse genom utdrag af nämndens protokoll meddelas statskontoret, hvarifrån beloppen utbetalas.

5 mom. Å pröfningsnämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd samt de taxeringsnämndsordförande eller af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamöter i taxeringsnämnd, som på Kungl. Maj:ts befallningshafvandes kallelse från annan ort infunnit sig i residensstaden före eller under pröfningsnämndens sammanträde för upplysningars meddelande, äga åtnjuta traktamentsersättning med tio kronor

om dagen samt resekostnadsersättning, då resan sker med skjuts, efter tre kronor milen, och då resan sker på ångfartyg eller järnväg, med ett belopp motsvarande i förra fallet afgiften för enkel hyttplats eller, då hytt ej förekommer, en salongsplats och i senare fallet afgiften för plats i första klassens vagn eller, då sådan ej finnes, andra klassens.

Enähanda ersättning tillkommer äfven ledamot i pröfningsnämnd, som, på annan ort bosatt, efter kallelse af ordföranden inställt sig för att deltaga i protokollsjusteringen.

6 mom. Häradsskrifvare äga att för de afskrifter af taxeringslängderna, som det enligt 36 § 4 mom. och 47 § 3 mom. åligger dem att aflämnas, undfå ersättning med femtio öre arket.

7 mom. Till den, hvilken i anledning af landskamrerare jämlikt 44 § beviljad ledighet från vissa tjänstegöromål förordnas att samma göromål förrätta, skall utgå godtgörelse, motsvarande landskamrerares tjänstgöringspenningar.

8 mom. De belopp, som utgå enligt 5, 6 och 7 mom., böra, utan sammanblandning med de i föregående moment omförmälda taxeringskostnaderna, utbetalas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter granskning af därå ingifna rekvisitioner.

55 §.

Formulär till deklARATIONER, uppgifter enligt 7 §, anmaningar, bevis om mottagande af uppgift, underrättelser om afvikelse från deklARATION eller annan till ledning för egen taxering lämnad uppgift samt taxeringslängder fastställas af Kungl. Maj:t.

56 §.

Statskontoret åligger att efter rekvisition utlämna till öfverståthållarämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länen erforderligt antal exemplar af taxerings- och skatteförfattningarna äfvensom blanketter till deklARATIONER, uppgifter enligt 7 §, anmaningar, bevis om mottagande af uppgift eller upplysning samt underrättelser om afvikelse från deklARATION eller annan till ledning för egen taxering lämnad uppgift äfvensom till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länen blanketter till taxeringslängder för att genom dessa myndigheters försorg vederbörande tillställas. För

Stockholms stad ombesörjer öfverståhållarämbetet tryckning och tillhållande af blanketter till taxeringslängder.

57 §.

1 mom. Åtal för förseelse, som i 20 §, 52 § 2 mom. eller 53 § omförmäles, anhängiggöres vid allmän domstol.

Då till följd af uraktlåtet fullgörande af de i denna förordning meddelade föreskrifterna eller af annan orsak fråga eljes uppstår om tillämpning af stadgadt bötesansvar, skall af vederbörande kronoombud, ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd eller annan behörig person anmälan därom göras hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som, efter pröfning af härvid förekommande förhållanden, förordnar om uttagandet af de böter, hvartill någon finnes hafva gjort sig förfallen, samt vidtager de åtgärder, som anmäld försummelse eller uteblifven verkställighet af hvad i denna förordning stadgas för öfrigt kan påkalla.

Förseelse, som i 20 § sägs, är föremål för allmänt åtal, men förseelse, som i 52 § 2 mom. eller 53 § omförmäles, må ej af allmän åklagare åtalas, där ej målsägande angifvit densamma till åtal.

2 mom. Den, som icke åtnöjes med Kungl. Maj:ts befallningshafvandes beslut, hvarigenom han på grund af ofvan åberopade stadganden blifvit fälld till böter, äger att, med iakttagande af hvad i allmänhet är stadgadt angående dylika besluts öfverklagande, öfver det meddelade beslutet anföra besvär hos kammarrätten, hvilka besvär, vid påföljd att de eljes icke varda upptagna till pröfning, böra ingifvas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande före klockan tolf å trettionde dagen efter erhållen del af samma beslut eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter, hvarefter med ärendet förfares, som i 49 § 2 mom. stadgas.

3 mom. Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

58 §.

Af taxeringsnämnd eller pröfningsnämnd behandlad taxeringsfråga må icke till nämnden återförvisas till förnyad behandling. Ej heller må förklaringskyldighet nämnd åläggas.

59 §.

1 mom. Inom kammarrättens revisionsafdelning må vid granskning af kronoräkenskaperna anmärkning visserligen framställas beträffande den af vederbörande tjänsteman för skattskyldig uträknade skatt äfvensom till rättelse däraf, att oriktig person upptagits såsom skattskyldig för fast egendom, men däremot i afseende å verkställd taxering, allenast så vidt den afser frihet från eller lindring i skatt; ägande kammarrätten i anledning af sålunda framställd anmärkning föreskrifva erforderlig rättelse.

2 mom. Om kammarrätten vid pröfning af anförda besvär i taxeringsmål finner, att taxering verkstälts å orätt ort eller underlåtits eller ej skett till riktigt belopp å rätt ort, äger kammarrätten, efter vederbörandes hörande, vidtaga erforderlig rättelse i taxeringen å ort, som vederbör; dock att skattskyldigs hela taxering i sådant fall icke må höjas utöfver hvad beskattningsnämnderna bestämt, därest besvären icke innefatta yrkande om sådan höjning. Jämväl må, om någon af kammarrätten befrias från skatt på den grund, att annan person bort uppföras till utgörande af densamma, kammarrätten öfverflytta taxeringen å denne. Äro makar hvar för sig taxerade, äger kammarrätten, där ändring göres i den enes taxering, äfven att i den andres taxering vidtaga af ändringen påkallad rättelse i fråga om frihet från eller lindring i skatt.

60 §.

Den, som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i taxeringsmål, äger att däri hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, hvilka, vid påföljd att besvären eljes icke varda upptagna till pröfning, skola före klockan tolf å sextionde dagen efter erhållen del af utslaget eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter ingifvas till finansdepartementet tillika med bevis om dagen, då klaganden erhöi del af utslaget.

61 §.

1 mom. Besvär, om hvilka i denna förordning förmäles, må jämte tillhörande handlingar kunna, under iakttagande af stadgad tid och ordning, på klagandens eget äfventyr i betaldt bref med allmänna posten insändas

till den myndighet, till hvilken besvären skola enligt förordningen ingifvas.

2 mom. Den, som vill anföra besvär öfver beskattningsnämnds beslut, är berättigad att, då han i sådant afseende anmäler sig hos vederbörande myndighet eller tjänsteman, kostnadsfritt erhålla för dylikt besluts öfverklagande erforderligt utdrag af taxeringslängd samt af nämndens protokoll; och må ej heller lösen fordras för andra protokollsutdrag och expeditioner, som till följd af vederbörande nämnders beslut böra utfärdas.

62 §.

I de städer, där magistrat ej finnes, skola alla åligganden, som enligt denna förordning böra fullgöras af nämnda myndighet, tillhöra stadsstyrelsen.

63 §.

1 mom. Sammandrag af taxeringslängderna, upprättade i öfverensstämmelse med fastställt formulär, skola årligen för Stockholms stad före den 15 november samt för annan stad och för fögderi före den 1 november insändas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

2 mom. På grund af dessa sammandrag och sedan de vid deras granskning anmärkta förhållanden blifvit förklarade eller rättade, böra i Stockholms stad af därvarande uppbördsverk och i hvarje län af landskontoret uppgöras särskilda sammandrag öfver Stockholms stads och länets hela taxering och påförda statskatt; och skola sistnämnda sammandrag, därtill tryckta blanketter genom statskontorets försorg tillhandahållas vederbörande tjänstemän, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande till nämnda verk insändas före den 1 december.

3 mom. Så snart de till statskontoret inkomna sammandragen hunnit därstädes granskas och med enahanda sammandrag för de nästföregående åren jämföras, bör ett generalsammandrag för hela riket inom statskontoret upprättas samt genom detta verks försorg utgifvas från trycket och utdelas med allmänna tidningarna.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1911, dock att 26 § tillämpas från och med den 1 november 1910; skolande med afseende å deklarationsplikt år 1911 *dels* hvad i 2 § 1 mom. *b)* är stadgadt om skyldighet för den, som nästföregående år varit taxerad till inkomst- och förmögenhetskatt, att afgifva deklARATION äga tillämpning å den, som nästföregående år varit taxerad till inkomstskatt, *dels ock* en hvar brukare af jordbruksfastighet äga att i fråga om sin inkomst af den fasta egendomen afgifva deklARATION enligt formuläret n:r 2.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 11 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greffe HAMILTON,
 greffe EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz, anförde i underdånighet:

I sammanhang med de nyss anmälda förslagen till förordningar om inkomst- och förmögenhetsskatt äfvensom angående bevillning af fast egendom samt af inkomst har jag omnämnt det förslag, som upprättats till en särskild, fristående förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Bestämmelser om taxeringsmyndigheternas organisation, befogenhet och åligganden, om uppgifter till ledning för taxeringen och om proceduren i

besvärsmål angående taxering hafva hitintills meddelats i själfva skatteförfattningarna. Sålunda har bevillningsförordningen af ålder innehållit de föreskrifter, som varit gällande i fråga om beskattningsnämnderna och taxeringsförfarandet. I öfverensstämmelse härmed är det också den nuvarande förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst som innefattar de hufvudsakligaste, nu gällande stadgandena i detta ämne.

En del hithörande föreskrifter återfinnes äfven i förordningen om inkomstskatt. Då år 1902 en inkomstskatt och i sammanhang därmed en genomförd obligatorisk själfdeklaration för första gången infördes i vårt beskattningssystem, upptogos bestämmelserna därom i en särskild författning. På samma sätt meddelas nu gällande stadganden om inkomstskatt i en särskild förordning, hvilken äfven innehåller de viktigaste föreskrifterna om skyldighet att aflämna uppgifter till ledning för egen taxering och vissa regler om uppgiftsplikt angående annans inkomst. Tillika bestämmer förordningen genom en allmän hänvisning, att hvad bevillningsförordningen stadgar om beskattningsnämndernas och i taxeringsarbetet deltagande funktionärers befogenhet och åligganden samt om besvär m. m. skall i tillämpliga delar gälla jämväl vid taxering enligt inkomstskatteförordningen.

Så länge bevillningsförordningen var den enda författningen på detta område af den direkta beskattningen, var det måhända naturligt, att bestämmelserna om taxeringsmyndigheterna och taxeringsförfarandet funnos i själfva skatteförfattningen. Taxeringsapparaten fungerade då allenast för en enda taxering, och de uppgifter, som skulle aflämnas, afsågo bestämmandet af skattskyldigheten med afseende på endast en enda skatt. Men i samma mån som taxeringsmyndigheternas verksamhetsområde vidgas och uppgiftsskyldigheten tages i anspråk såsom grundval för nya skatter, visar det sig vara olämpligt att binda föreskrifterna om taxeringsmyndigheterna och taxeringsförfarandet samman med stadgandena om skattskyldigheten.

Detta framträdde också redan vid införandet af den andra skatteförfattningen, förordningen om inkomstskatt, särskildt i fråga om uppgiftsplikten och de processuella påföljderna af försummelse därutinnan. Det var, som jag nyss nämnde, först genom denna förordning, som i vår skattelagstiftning egentligen infördes obligatorisk själfdeklaration, det vill säga skyldighet att utan anmaning till ledning vid taxeringen afgifva uppgift angående sin egen inkomst. Den skyldighet i detta afseende, som förut fanns stadgad och fortfarande är bibehållen i bevillningsförordningen, ålåg endast verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller

blifvit registrerad såsom aktiebolag. Först efter anmaning är enligt bevillningsförordningen annan skattskyldig än dylikt verk eller bolag pliktig att uppgifva sin egen inkomst. Nu är det gifvet, att då obligatorisk själfdeklaration är föreskrifven, vid försummelse att fullgöra uppgiftsskyldigheten måste vara fästad en påföljd af den art, att ett behörigt uppfyllande af uppgiftsplikten i regel framtvingas. I sådant syfte är stadgad, att den, som uraktlåtit afgifva honom åliggande själfdeklaration, förlorar rätt att öfverklaga taxeringen. Å andra sidan ligger det i sakens natur, likasom det är genom uttrycklig föreskrift fastslaget, att själfdeklarationerna, om också tillkomna i hufvudsak för inkomstskattetaxeringens räkning, skola användas och ligga till grund äfven för den inkomsttaxering, som verkställes för bevillingens påförande. Då emellertid som nämndt bestämmelserna om deklaraionsplikten hufvudsakligen äro inlagda i inkomstskatteförordningen, blir det en följd, att försummelse att deklarerera i regel medför stadgad påföljd allenast med afseende på inkomstskattetaxeringen, men däremot icke utesluter besvärstalan i fråga om bevillingstaxeringen. Detta förhållande har oupphörligen visat sig hos taxeringsmyndigheterna föranleda villrådighet och inkonsekvens.

Om åter deklaraionsplikten regleras i en särskild författning, komma deklaraionerna att få samma betydelse för båda taxeringarna och försummelse att fullgöra uppgiftsskyldighet att medföra samma processuella påföljder med afseende på båda taxeringarna. Härigenom vinnes klarhet och följdriktighet i lagstiftningen och lättnad vid tillämpningen.

Af dessa skäl och af anledningar, som jag nyss framhållit vid behandlingen af förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, synes det vara mindre lämpligt att binda föreskrifterna om taxeringsmyndigheternas organisation vid stadgandena om någon särskild af de skatter, som skola af dessa myndigheter förberedas.

Under behandlingen af de många förslag till ändrad lagstiftning om den direkta beskattningen, som blifvit framlagda under det senaste årtiondet, har också från olika håll med styrka framhållits angelägenheten af att i en särskild författning upptaga stadgandena om taxeringsmyndigheterna och taxeringsförfarandet.

Såsom jag redan vid anmälan af förslagen till skatteförfattningar omnämmt, har därför utarbetats ett förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering. Detta förslag remitterades den 7 augusti 1909 till Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande för afgifvande

af yttrande däröfver. Sedan dessa yttranden inkommit, anbefalldes kammarrätten genom nådig remiss den 18 september 1909 att i ärendet afgifva underdånigt utlåtande. Sådant utlåtande har ämbetsverket häruppå afgifvit den 8 januari innevarande år.

Med anledning af hvad de hörda myndigheterna anfört har förslaget ytterligare öfversetts, och får jag nu i underdånighet anmäla det sålunda upprättade förslaget med hemställan, att detsamma måtte genom nådig proposition för Riksdagen framläggas.

Förslaget kan väsentligen betecknas såsom en sammanarbetning af de föreskrifter, som i nu gällande förordningar om bevilning och inkomstskatt äro meddelade om taxeringsmyndigheternas sammansättning, befogenhet och åligganden samt om taxeringsförfarandet och hvad därmed sammanhänger. De förändringar, som vidtagits, äro till öfvervägande delen af mera formell beskaffenhet. Bland förändringar, som äga materiell innebörd, ber jag att få nämna, det bestämmelserna om uppgiftsskyldighet omarbetats och fullständigats i erforderliga delar. Vidare har med afseende å taxeringsnämndens organisation upptagits den en gång förut ifrågasatta anordningen, att sakkunnigelementet i denna för taxeringsarbetet så utomordentligt viktiga första instans skall förstärkas med en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad ledamot. För säkerställandet af att taxeringsnämnden må erhålla sin lagbestämda sammansättning föreslås ändrade föreskrifter angående tid för val af taxeringsnämnd och för öfverklagande af sådant val. Stadgandena om besvärsproceduren i taxeringsmål hafva kompletterats i syfte att afhjälpa den oklarhet, hvaraf dessa stadganden i vissa hänseenden hittills lidit. Slutligen innebär förslaget en ändrad anordning för bestämmandet af ersättningen till de med taxeringsarbetet sysselsatta funktionärer, som därför åtnjuta godtgörelse.

De närmare motiven för de föreslagna stadgandena anhåller jag att få vidare utveckla, då jag nu går att, i den mån sådant må vara erforderligt, paragrafvis redogöra för förslaget.

1 §.

Med afseende å en af kammarrätten framställd erinran har i denna paragraf infogats ett tillägg för angifvande däraf att uppskattning af fast egendoms värde äger rum äfven utan att skatt för egendomen skall erläggas.

Kammarrätten har under denna paragraf upptagit frågan, om icke för vinnande af större jämnhet i taxeringsvärdena å fast egendom olika kom-

muner emellan taxeringsdistrikten borde vid de periodiskt återkommande allmänna fastighetstaxeringarna göras större än för närvarande är fallet. Till denna fråga ber jag att få återkomma vid 24 §, hvilken inne håller bestämmelserna angående taxeringsdistriktens omfattning.

2 §.

Uppgiftsskyldigheten till ledning för egen taxering är i främsta rummet anordnad med afseende på statsbeskattningen, som enligt det framlagda reformförslaget skall utgå i form af en inkomst- och förmögenhetsskatt. De för sådant ändamål aflämnade uppgifterna kunna emellertid omedelbart läggas till grund äfven för bevillningstaxeringen, hvilket, med den ställning bevillningen nu är afsedd att intaga, vill säga detsamma som den kommunala taxeringen. Dock gäller detta i egentlig mening endast i fråga om bevillningstaxeringen i den kommun, där uppgift för inkomst- och förmögenhetsskatttaxeringen skall afgifvas. Nu kan en skattskyldig af olika anledningar, särskildt därför att han idkar rörelse å mera än en ort, vara pliktig erlægga kommunalskatt i två eller flera kommuner. Då taxeringsmyndigheterna i den eller de kommuner, där den skattskyldige icke skall taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, icke hafva tillgång till den för sistnämnda skatt afgifna uppgiften, måste ett särskildt uppgiftsförfarande, om också ej i alla fall obligatoriskt, igångsättas för att ligga till grund för den kommunala taxeringen å de orter, där den skattskyldige skall erlægga kommunalskatt men icke inkomst- och förmögenhetsskatt. En sådan dubbel uppgiftsskyldighet har, såsom jag redan nämnt, äfven hittills tillämpats, sedan inkomstskatttaxeringen infördes i vårt beskattningssystem.

För frågan om den särskilda uppgiftsskyldigheten för den kommunala taxeringen skall jag närmare redogöra, då jag kommer till 16 §. I nu förevarande 2 § äro upptagna stadgandena om skyldigheten att lämna uppgift till ledning vid taxeringen för inkomst- och förmögenhetsskatt.

Af många skäl synes det mig vara angeläget att använda en fast teknisk term för att beteckna de uppgifter, som afgifvas för sistnämnda taxering. I sådant afseende begagnas i förslaget deklaration, hvarmed äfven tillförene i det allmänna språkbruket företrädesvis afsetts en uppgift, som aflämnats till ledning för inkomstskatttaxeringen. Med *deklaration* menas således i det föreliggande förslaget en uppgift, som afgifves angående egen inkomst till ledning vid taxeringen för inkomst- och förmögenhetsskatt.

Beträffande omfattningen af deklarationsskyldighet utan anmaning innebär förslaget någon utsträckning i jämförelse med hvad som är stadgadt i nu gällande förordning om inkomstskatt. Lika med denna upptager förslaget själfallet såsom ovillkorligen deklarationsskyldiga verk och bolag, som äro försedda med Kungl. Maj:ts oktroj eller registrerats såsom aktiebolag eller stå under offentlig kontroll.

I fråga om andra skattskyldiga binder förslaget likasom inkomstskatteförordningen den obligatoriska deklarationsplikten vid det förhållandet, att den skattskyldige nästföregående år varit taxerad för eller åtnjutit viss inkomst. I sistnämnda afseende är genom inkomstskatteförordningen deklarationsskyldighet ålagd den, som nästföregående år åtnjutit sådan inkomst, som bör taxeras för inkomstskatt, till minst det belopp, vid hvilket i regel skattskyldighet inträder, eller 1,000 kronor. Då enligt det framlagda förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt skyldigheten att erlægga sådan skatt skall inträda vid en inkomst af 800 kronor, synes mig med tillämpning af samma grund deklarationsplikt också böra äga rum vid åtnjuten inkomst till enahanda belopp. I följd häraf innehåller förslaget, att obligatorisk själfdeklaration skall afgifvas af den, som nästföregående år åtnjutit minst 800 kronors inkomst af beskaffenhet att böra taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Med afseende på deklarationspliktens beroende af nästföregående års taxering stadgas i inkomstskatteförordningen, att själfdeklaration skall afgifvas af den, som nästföregående år varit taxerad till inkomstskatt för minst 1,000 kronors inkomst. Härigenom äro från den ovillkorliga deklarationsplikten, i hvad dess beroende af nästföregående års taxering angår, frikallade de, som varit taxerade till inkomstskatt för inkomst understigande 1,000 kronor. Taxering för inkomst under detta belopp äsättes, utom vissa fastighetsägare, rörande hvilka emellertid någon motsvarande bestämmelse icke ingår i förslaget om inkomst- och förmögenhetsskatt, och med bortseende från den fördelning emellan äkta makar af taxerad inkomst, som under vissa förutsättningar kan ifrågakomma, dels andra juridiska personer än förut nämnda ovillkorligen deklarationsskyldiga verk och bolag, dels ock här i riket icke mantalsskrifna svenska medborgare äfvensom utlänningar. Någon ändring härutinnan är icke i skatteförslaget ifrågasatt. Emellertid synes det mig föreligga skäl att under här ifrågavarande förutsättning ålägga dessa skattskyldiga ovillkorlig deklarationsplikt. Särskildt torde, såsom också framhållits i de yttranden, som afgifvits af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands och Jön-

köpings län, icke häremot förefinnas någon betänklighet med afseende på de ifrågavarande juridiska personerna, hvilka därtill icke hafva någon svårighet att fullgöra denna skyldighet. I fråga om de enskilda skattskyldiga, jag nyss omnämde, är det tydligt, att taxeringsmyndigheterna i regel icke kunna hafva någon säker kännedom om deras inkomstförhållanden och att således deklaration är af behovet påkallad. Om än denna sak icke är af någon större praktisk betydelse, anser jag således, att den ovillkorliga deklarationsskyldigheten bör utsträckas till samtliga, som nästföregående år varit taxerade till inkomst- och förmögenhetsskatt, och är förslaget affattadt i enlighet härmed.

Det kan möjligen förefalla inkonsekvent, att jag icke föreslagit, det deklarationsplikten jämväl skall utsträckas på det sätt, att skattskyldig af de ifrågavarande kategorierna må blifva pliktig att utan anmaning afgifva deklaration äfven i det fall, att han, utan att hafva nästföregående år varit taxerad, dock samma år åtnjutit inkomst understigande 800 kronor af beskaffenhet att böra taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt. Enligt min mening är förhållandet därvidlag dock så pass olikartadt, att en annan anordning är försvarad. För den, som nästföregående år varit taxerad, bör deklarationsplikten ställa sig helt naturlig. Han har redan varit indragen i det förfarande, som staten igångsatt för utfående af skattebidrag. Den, som däremot icke varit taxerad, kan icke känna samma uppfordran att lämna sin hjälp vid skattepåföringen, och ett förbi-seende af deklarationsplikten skulle därför lättare inträffa. Men då försummad deklarationsplikt måste åtföljas af förlust att öfverklaga åsatt taxering, skulle denna påföljd ofta kunna visa sig obillig i förevarande fall, där den skattskyldighet, som är åsyftad, gäller så ringa belopp.

Genom sänkningen af det normala minimum för beskattningsbar inkomst komma med de af mig nu föreslagna bestämmelserna om deklarationsskyldighet här i riket mantalsskrifna svenska medborgare med inkomst från och med 800 till 1,000 kronor att inryckas under den obligatoriska deklarationsplikten. En sådan anordning torde ej heller böra möta större betänkligheter. Det är af vikt, att deklarationsskyldigheten i regel icke sättes vid högre inkomstgräns än skattskyldigheten. Härigenom underlättas i hög grad taxeringsmyndigheternas arbete, och med afseende å det stora antalet skattskyldiga inom den nämnda inkomstgruppen är en dylik åtgärd särskildt i förevarande fall af nöden. A andra sidan bör det framhållas, att redan under nuvarande förhållanden allt flera skattskyldiga med inkomst under 1,000 kronor funnit med sin fördel förenligt

att frivilligt afgifva själfdeklaration, så att deklara-tionsgränsen i praxis mer och mer nedflyttats.

Utom den deklara-tionsplikt, som beror på taxerad eller åtnjuten inkomst, måste nu vid införandet af förmögenhetsskatt föreskrifvas äfven en deklara-tions-skyldighet på grund af förmögenhet. Då själfständig skatt-skyldighet för förmögenhet är afsedd att inträda vid ett taxeradt belopp af 100 kronor, motsvarande en behållen förmögenhet af 6,000 kronor, innehåller förslaget, att obligatorisk själfdeklaration skall afgifvas af den, som vid nästföregående års utgång ägt förmögenhet till värde af minst 6,000 kronor. Förmögenhet har gifvetvis stor förmåga att dölja sig, och det är följaktligen i fråga därom än mera än beträffande inkomst nödvändigt att icke sätta den gräns, där skyldighet att afgifva deklara-tion inträder, högre än vid det lägsta belopp, som medför skattskyldighet.

En ytterligare utvidgning af den obligatoriska deklara-tionsplikten har föreslagits af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands län, hvar-efter frågan vidare upptagits af kammarrätten. Med afseende därå att i de sakkunnigas förslag upptagits skyldighet för den, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker, att vid sin deklara-tion foga bestyrkt afskrift af vissa räkenskapskonton, har nämligen kammarrätten uttalat den meningen, att, därest skyldigheten att med räkenskapsutdrag bestyrka aflämnad taxeringsuppgift utsträcktes till nya grupper af skattskyldiga, dessa äfven borde förpliktas att utan anmaning deklarerera, oberoende däraf, huruvida de nästföregående år varit taxerade till inkomst- och förmögenhetsskatt eller då haft inkomst till visst belopp. Jag har visserligen ej kunnat undgå att finna, det goda skäl tala för denna mening. Men då den så-lunda ifrågasatta utvidgningen, hvilken emellertid äfven upptagits i förut afgifna förslag till ändrad skattelagstiftning, säkerligen skulle i många fall väcka ovilja och därjämte komma att visa sig vara af endast mycket ringa praktisk betydelse, har jag funnit mig icke böra hemställa om någon åtgärd i berörda syfte.

Slutligen har kammarrätten vid denna paragraf ifrågasatt, om ej för det första året, hvarunder den föreslagna förordningen skulle blifva gällande, borde meddelas en öfvergångsbestämmelse med afseende därå, att året därförinnan icke någon varit taxerad till inkomst- och förmögenhets-skatt. Jag finner denna erinran vara befogad och har därför låtit insätta en öfvergångsbestämmelse af innehåll, att deklara-tions-skyldighet på grund af nästföregående års taxering skall år 1911 vara beroende af taxering

nästköregående år till inkomstskatt. Denna bestämmelse synes mig böra erhålla sin plats i förordningens slutstadgande.

3 §.

Föreskrifterna angående deklarations innehåll meddelas af nu gällande inkomstskatteförordning i dess 21 §. Där stadgas, att deklaration skall — jag bortser här från en specialbestämmelse angående uppgift för utländsk försäkringsanstalt — utvisa den skattskyldiges fasta egendom jämte dess taxeringsvärde, beloppet af hans inkomst nästköregående år af kapital och arbete samt de afdrag för skuldränta, förlust och, i fråga om aktiebolag eller enskildt bankbolag, utdelning till delägarna, som deklaranter påyrkar att få göra från den sammanräknade inkomsten. Tillika föreskrifves, att deklarationen skall afgifvas i enlighet med fastställt formulär, hvarjämte i 22 § bestämmes, att den, som från den sammanräknade inkomsten yrkar afdrag för förlust å viss inkomstkälla, skall uppgifva, å hvilken rörelse förlusten uppstått.

Såvidt af författningens ordalag framgår, skulle således inkomstuppgiften kunna inskränkas till allenast ett summariskt angifvande af hela inkomstens belopp. Genom föreskriften att för deklarationen skall användas det vid förordningen fogade formuläret är emellertid sörjdt för, att vid deklarationen iakttages den specifikation, som ansetts erforderlig. Sålunda innebär formulärets uppställning, att hvar för sig skola uppgifvas inkomst af tjänst eller pension, inkomst af rörelse eller yrke, annan inkomst af arbete, ränta å utlånade eller deponerade penningar jämte därmed i beskattningsafseende likställd inkomst, som åtnjutes af patronus ecclesie, äfvensom utdelning å aktier i inländska aktiebolag och å lotter i inländska bankbolag, samt därjämte att deklaranter skall meddela, hvilka särskilda tjänster och uppdrag som tillfört honom inkomst, hvarifrån han uppburit pension och de särskilda slag af rörelse eller yrkesverksamhet som han idkat. Vidare innehåller blanketten en anmodan till den, som idkat rörelse under sådana förhållanden, att inkomsten däraf skall vid bevillningstaxeringen upptagas å mera än en ort, att angifva, huru enligt hans åsikt den beskattningsbara inkomsten bör fördelas mellan de särskilda orterna. Detta angifvande är emellertid inordnad allenast under de frivilliga upplysningar, som den skattskyldige efter behag kan meddela, såvida anmaning ej skett.

De sakkunniga hafva nu föreslagit, att i själfva författningen skall inryckas ett bestämdt uttalande därom, att deklarationen skall innehålla

uppgift om deklarantens särskilda inkomstkällor och den inkomst, han åtnjutit af hvarje inkomstkälla, i syfte att därigenom så att säga legalisera den fordran på specialisering i deklarationen, som betingas af formulärets uppställning. En sådan föreskrift har ansetts böra hållas i allmänna ordalag och åt formuläret öfverlämnas meddelandet af de detaljerande bestämmelser, som må vara af nöden. Vidare innebär de sakkunnigas förslag, att skyldigheten för den, som drifvit rörelse eller yrke inom två eller flera kommuner, att angifva, huru enligt hans mening inkomsten däraf bör med afseende å bevillingstaxeringen fördelas emellan de särskilda kommunerna, skall blifva för alla ifrågavarande deklaranter obligatorisk, på det att taxeringsmyndigheterna må hafva säker tillgång till detta för taxeringsarbetet så viktiga material.

I sammanhang med hvad sålunda förslagits hafva de sakkunniga ifrågasatt en ökad specifikation i fråga om de särskilda inkomstkällornas resultat. För närvarande skall deklaranten, såsom jag nyss nämnde, väl uppgifva under de båda hufvudgrupperna tjänst eller pension äfvensom rörelse eller yrkesverksamhet de olika inkomstkällor, som stått till hans förfogande, men däremot fordras af honom allenast, att han meddelar i en summa beloppet af den inkomst, han åtnjutit under hvardera af dessa hufvudgrupper. I detta afseende hafva de sakkunniga sålunda föreslagit, att deklarationen skall innehålla uppgift om den särskilda inkomst, som härflutit ur hvarje angifven inkomstkälla. En sådan åtgärd har i hittills vunnen erfarenhet visat sig vara af behovet påkallad. Den taxeringsmyndigheterna ålagda kontrollen öfver aflämnade deklarationer har gifvetvis i hög grad försvårats därigenom att den, som t. ex. idkat två eller flera slag af rörelse, uppgifvit allenast summan af den inkomst, han af rörelse åtnjutit. I fall af tvekan har taxeringsmyndigheten då nödgats infordra närmare specifikation och ett skriftligt förfarande med frågor och förklaringar måst inledas, något som ofta kunnat undvikas, därest deklarationen från början varit fullständigare. På samma sätt har, om uppgifven inkomst af tjänst icke visat sig stämma med de speciella uppgifter, som inkommit från ämbetsverk eller arbetsgifvare, taxeringsmyndigheten måst sätta sig i förbindelse med deklaranten för att erhålla behöfliga förklaringar. Nu är det ett ofvisligt behof att på allt sätt befrämja underlättandet af den kontroll, som taxeringsmyndigheterna skola utöfva öfver afgifna taxeringsuppgifter, och en effektiv åtgärd i sådant syfte skulle det

vara att ålägga deklaranterna skyldighet att i ökad grad specificera sina inkomster. Från deklarantens sida skulle en sådan skyldighet icke innebära något större besvär. Ty det är att märka, att han, för att kunna uppgifva den samlade inkomsten t. ex. af rörelse, måste för sig själf uträkna resultatet af hvarje slag af rörelse, och den föreslagna åtgärden medför således allenast, att han skulle å deklaraionsblanketten anteckna de specialbelopp, till hvilka han vid sina beräkningar kommit. Det bör ej heller lämnas ur sikte, att den föreslagna specialiseringen skulle befordra en ökad noggrannhet vid inkomstdeklarationen.

De myndigheter, som yttrat sig i detta ämne, hafva i allmänhet uttalat sin obetingade anslutning till förslaget, och flera af länsstyrelserna hafva därtill rest kraf på ytterligare vidgad utförlighet i deklaraionerna. Å andra sidan har också hemställts, att detaljerade bestämmelser om deklaraionens innehåll skola meddelas i själfva författningen. Särskildt har uppstått någon villrådighet om hvad som borde menas med uttrycket »hvarje inkomstkälla», för hvilken inkomst skulle uppgifvas. Jag är emellertid af samma mening som de sakkunniga, eller att förordningens stadganden, i hufvudsaklig öfverensstämmelse jämväl med hvad hittills ägt rum, böra endast generellt angifva hvad deklaraionen skall innehålla, och att innehållet i öfrigt närmare beskrifves genom formulärets uppställning. Jag tror mig äfven vara berättigad antaga, att den oklarhet, som några länsstyrelser funnit förslaget lida af i detta ämne, är att hänföra till den omständigheten, att vid remissen till länsstyrelserna af författningsförslaget icke var bifogadt något förslag till deklaraionsformulär, af den anledningen nämligen, att sådant förslag då ännu ej hunnit uppgöras. Af förslaget lærer emellertid otvetydigt framgå, att dess mening är, att deklaraionten skall uppgifva den inkomst, han åtjutit af hvarje af honom uppgifven eller eljes i formuläret upptagen inkomstkälla.

Innan jag lämnar frågan om deklaraionernas specialisering, ber jag att få nämna, det kammarrätten, som tillstyrkt bestämmelsen därom, att inkomsten af hvarje särskildt slag af rörelse eller yrkesverksamhet skall i deklaraionen angifvas, emellertid ifrågasatt, huruvida inkomst af tjänst, beträffande hvilket slag af inkomst kontrollen af deklaraionernas riktighet vore jämförelsevis lätt, skulle behöfva i deklaraionerna i detalj specificeras, under det att exempelvis såväl tillfälliga vinster som inkomst af aktier

skulle fortfarande få deklarerats i en totalsumma. Jag finner också, att kontrollen af deklARATIONER om inkomst af tjänst för inkomsttagare med enkla inkomstförhållanden i regel icke erbjuder någon svårighet. Men däremot har erfarenheten visat, att kontrollen, såsom jag förut antydtt, är synnerligen besvärlig med afseende på deklaranter, som i en summa uppgifva inkomst af flera tjänster, rörande hvilka, såsom ofta inträffar, uppgift från ämbetsverk eller arbetsgifvare föreligga om några tjänster men icke om alla. Vidare bör ihågkommas, att vid genomförandet af beskattning för verklig nettointkomst det icke sällan kommer att råda en skillnad mellan arbetsgifvarens och inkomsttagarens uppgifna inkomstsiffror, ett förhållande som gifvetvis skall försvåra kontrollen, i fall den, som haft flera tjänster, tillåtes uppgifva hela inkomsten i en summa, hvarjämte jag ånyo påpekar, att den föreslagna specifikationen icke med rätta kan anses vara betungande för deklaranten, som i allt fall måste för sig klargöra inkomsten af hvarje särskild tjänst. Hvad åter angår inkomst af aktier, lära visserligen, såsom äfven flera länsstyrelser framhållit, goda skäl förefinnas för att ålägga deklaranten att uppgifva inkomsten från hvarje särskildt bolag, men då något allmännare missnöje från taxeringsmyndigheternas sida icke försports med det hittills begagnade förfarandet vid uppgifvandet af aktieinkomst, hyser jag tvekan mot att nu föreslå en tvångsspecifikation af sådan inkomst.

I fråga om deklARATIONENS innehåll upptager sakkunnigförslaget bland annat, att deklaranten skall angifva sina särskilda »tjänster eller tjänsteuppdrag». Motsvarande uttryck i nu gällande beskattningsförordningar är »tjänst eller särskildt uppdrag».

Med afseende härå anför kammarrätten i sitt utlåtande: »Det i förslaget gjorda utbytet af ordet »uppdrag» mot »tjänsteuppdrag» torde ej vara afsedt att innefatta någon saklig ändring. Kammarrätten antager, att därunder böra inbegripas alla uppdrag af sådan beskaffenhet, att inkomsten af dem är att hänföra till inkomst af tjänst, men hvilka till sin varaktighet eller omfattning icke äro sådana, att de enligt vanligt språkbruk kunna benämnas tjänster. Med afseende å den af öfverståthållarämbetet gjorda tolkningen af ordet tjänsteuppdrag och då ändringen kan föranleda till antagande, att densamma innebär en ändring i sak, anser sig emellertid kammarrätten böra förorda bibehållande af det nuvarande uttryckssättet».

Den åberopade, af öfverståthållarämbetet gjorda tolkningen synes inne-

bära, att med tjänsteuppdrag skulle afses detsamma som uppdrag i tjänsten. Således skulle t. ex. en landtmätare specifikt angifva inkomsten af hvarje honom anförtrord förrättning. Emellertid öfverensstämmer en sådan uppfattning icke med hvad förslaget åsyftar.

Med förslaget afses att skilja uppdrag, som äro att hänföra till tjänst, från sådana uppdrag, af hvilka uppkommen vinst bör räknas till annan inkomst af arbete. Såsom kammarrätten också ansett, bör ett uppdrag för att rubriceras såsom tjänst vara att jämföra med en anställning och således vara stadigvarande eller åtminstone af ej alltför kort varaktighet. Däremot bör såsom härflytande af annat arbete än tjänst upptagas inkomst af tillfälliga uppdrag, och i sådant afseende uppräknar förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt några exempel, såsom uppdrag att ombesörja försäljning af annans egendom, att verkställa utredning af dödsbo eller att förrätta bouppteckning eller arfskifte, hvarefter förslaget vidare tillägger »alla andra inkomstbringande uppdrag af mindre stadigvarande natur». För att nu skilja dylika uppdrag från sådana, som böra likställas med tjänst, använder förslaget för de sistnämnda beteckningen tjänsteuppdrag. Och då det synes mig vara viktigt att så vidt möjligt söka utbilda en fast terminologi, anser jag den af de sakkunniga valda termen böra bibehållas. Det är gifvet, att med denna uppfattning det icke begäres uppgift angående inkomsten af hvarje särskildt uppdrag, som en tjänsteman i tjänsten utfört, och att således i det anförda exemplet en landtmätare behöfver allenast i en summa uppgifva sin inkomst af landtmätartjänsten.

I sista stycket af denna paragraf har intagits en bestämmelse af innehåll, att då räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, deklarationen skall omfatta det räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars det löpande året. I nu gällande författningar finnes en liknande regel uttryckt allenast med afseende å de räkenskapshandlingar, som af vissa verk och bolag skola bifogas till styrkande af aflämnad inkomstuppgift.

I detta ämne har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län yttrat: »Bestämmelsen i sista stycket af denna paragraf, hvilken bestämmelse förut torde hafva gällt allenast verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroy eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, synes nu hafva utsträckts att gälla äfven enskilda personer. Detta är naturligtvis också riktigt, ty äfven enskilda personer kunna drifva affärsverksamhet af sådan beskaffenhet, att det för

dem ställer sig lämpligare att göra bokafslutning för annat räkenskapsår än kalenderåret. Emellertid synes vid jämförelse med 6 § i förslaget ifrågavarande bestämmelse egentligen kunna tillämpas allenast beträffande sådana enskilda personer, hvilka enligt lag äro skyldiga föra handelsböcker. Enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förmenande borde dock bestämmelsens tillämplighet utsträckas äfven till sådana enskilda personer, som utan att vara därtill lagligen skyldiga likväl hafva haft fullständig bokföring samt vid deklarationen fogat bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning äfvensom vinst- och förlustkonto för det räkenskapsår, deklarationen omfattar. Exempelvis kan nämnas, hurusom större jordbrukare ofta hafva fullständig bokföring, i hvilken ingår andra beskattningsföremål än dem, som genom fastighetsbevilning beskattats. Om denna bokföring är ställd å räkenskapsår, som icke omfattar kalenderåret, så vållas honom onödiga svårigheter för åstadkommande af deklaration för kalenderåret i stället för räkenskapsår».

Med anledning häraf har kammarrätten i sitt utlåtande anført följande: »Sista stycket i förevarande paragraf har af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län tolkats så, att rättigheten att deklarerat för räkenskapsår, som ej sammanfaller med kalenderår, hvilken rättighet förut tillkommit allenast verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, genom affattningen af detta stycke skulle komma att utsträckas till enskilda personer, en förändring, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansetts välgrundad. För sin del finner kammarrätten skäl kunna anföras för, att ifrågavarande rättighet må tillkomma dem, som idka rörelse af sådan beskaffenhet, att särskilda förhållanden inom densamma påkalla användandet af annat beskattningsår än kalenderåret, och måhända äfven dem, som äga eller bruka jordbruksfastighet, men en obetingad rättighet för enskilda personer äfven med annan verksamhet att efter godtfinnande deklarerat för annat räkenskapsår än kalenderår anser kammarrätten icke böra medgifvas. I hvarje fall synes det, på sätt af kammarrätten förut framhållits, önskvärdt, att särskilda bestämmelser meddelas till förekommande af alltför ofta återkommande förändringar af deklarationsåret».

Såsom jag nyss nämnde och på sätt af de anförda yttrandena framgår, finnes för närvarande uttrycklig föreskrift angående annat beskattningsår än kalenderår endast i fråga om de räkenskapshandlingar, som skola företes af vissa verk och bolag. Emellertid har i praxis, enligt hvad jag i ett flertal beskattningsmål funnit och äfven eljes inhämtat,

medgifvits jämväl enskilda personer att deklarerera för ett räkenskapsår, som ej sammanfallit med kalenderår. Såvidt jag kan finna, bör sådant ej heller möta hinder. Utan tvekan anser jag det böra medgifvas dem, som enligt lag äro pliktiga att föra handelsböcker. Men jag håller före, att det ej bör alldeles förhindras andra rörelse- eller näringsidkare, som föra ordnade räkenskaper, att få lägga dessa till grund för deklarationen och beskattningen äfven i det fall, att räkenskapsåret ej sammanfaller med kalenderåret. Särskildt komma härvid i betraktande jordbrukarna, som väl, där de föra ordnade räkenskaper, i regel ställa dem på annan tid än kalenderåret.

Hvad beträffar den af kammarrätten framhållna önskvärdheten däraf, att särskilda bestämmelser meddelas till förekommande af alltför ofta återkommande förändringar af deklarationsåret, synes det mig kunna med säkerhet antagas, att praxis skall utan vidare kunna komma till rätta med denna fråga. Om det någon gång skulle inträffa, att en skattskyldig i sannolikt eller möjligt syfte att undkomma beskattning för någon sin inkomst skulle omlägga sitt räkenskapsår, lära helt visst taxeringsmyndigheterna ej utan undersökning af förhållandena åtnöjas därmed. Och då beskattningen afser att träffa all inkomst, måste taxeringsmyndigheterna anses hafva stöd för en vägran att utan vidare godkänna förändring af deklarationsår.

Med afseende på innehållet i denna paragraf anser jag mig böra utöfver hvad jag nu anfört endast anmärka, att genom dess affattning den, som allenast på grund af förmögenhet blir deklarationsskyldig, varder pliktig att uppgifva sin inkomst jämväl i det fall att inkomsten ej uppgått till 800 kronor. Detta torde emellertid icke böra anses såsom obehöfligt, enär det ju i många dylika fall lärer inträffa, att den sålunda uppgifna inkomsten bör beskattas till bevillning.

Vidkommande slutligen formulär till deklARATIONER såväl som till andra uppgifter, som enligt den föreslagna förordningen skola afgifvas, äro förslag därtill upprättade och undergå för närvarande ytterligare granskning inom departementet. Så fort sig göra låter, skola förslagen också utdelas bland Riksdagens ledamöter.

Under senare år har, då Kungl. Maj:t i sammanhang med förslag till skattelagstiftning framlagt äfven förslag till formulär för deklARATIONER och taxeringslängder, Riksdagen emellertid icke ansett sig böra ingå i pröfning af formulären utan vid anmälan om antagna bestämmelser i själfva

skatteförfordningarna anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes utfärda nödiga formulär. Att formulär till blanketter fastställas af Kungl. Maj:t, är ju också ett på nästan alla andra lagstiftningsområden vedertaget förfarande. I fråga om formulär till taxeringslängder förfors tillförene på samma sätt, så att Kungl. Maj:t utfärdade dessa formulär, sedan Riksdagen antagit själfva bevillningsförfordningen. Senare innefattades vid några tillfällen formulären i afgifna nådiga propositioner och blefvo i sådant sammanhang föremål för Riksdagens formliga godkännande. Som nämndt har under de närmast förflutna åren en återgång skett till de äldre förhållandena. Att ifrågavarande formulär, i öfverensstämmelse med sin beskaffenhet, utfärdas i administrativ väg, innebär också vissa fördelar. På sådant sätt kunna nödiga befunna ändringar lättare genomföras utan omgång och tidsutdräkt. För att i förevarande fall undanröja all tvekan, hemställer jag, att i förslaget måtte få intagas en paragraf, som utsäger, att formulär till deklARATIONER, taxeringslängder och andra blanketter, som enligt förfordningen skola komma till användning, utfärdas af Kungl. Maj:t. Stadgande härom har jag låtit inflyta i 55 §.

Jag anser mig emellertid böra redan nu i ett särskildt afseende upptaga frågan om deklaraTIONSFORMULÄRET. I sitt yttrande har nämligen öfverståthållarämbetet uttalat »önskvärdheten af att, jämte ett mera fullständigt formulär, afsedt för skattskyldig med inkomst från flera inkomstkällor eller i hvarje fall ur mera än en källa, blefve tillgängligt ett enklare formulär, afsedt för den stora allmänhet, som hämtar sin inkomst från endast en inkomstkälla, såsom förhållandet är med det öfvervägande flertalet skattskyldiga inom de lägre statsfunktionärernas och kroppsarbetarnas klass».

Med anledning häraf tillåter jag mig erinra, att vid det förslag till inkomstskatteförfordning, som år 1906 utarbetades af då tillkallade sakkunniga och hvilket låg till grund för nu gällande förfordning i ämnet, voro fogade förslag dels till ett allmänt formulär, kalladt A, och dels till ett enklare formulär B, afsedt endast för sådan löntagare eller arbetare, hvilkens inkomst nästföregående år uteslutande härrört af tjänst eller af pension eller af bådadera.

I sitt öfver detta förslag den 17 december 1906 afgifna underdåniga utlåtande anförde kammarrätten i fråga härom:

»I syfte att underlätta deklaraTIONSskyldighetens fullgörande är föreslaget att införa ett särskildt, betydligt förenkladt deklaraTIONSFORMULÄR för dem, hvilkas inkomst bestått endast i inkomst af tjänst eller pension eller

bådadera. Betänkligheter synas dock kunna med fog yppa sig mot detta förslag, då den enskilde lätt kan förbise, att formuläret icke får begagnas af den, som har inkomst af något som helst annat slag, än formuläret afser. Fara blir, att formuläret af löntagare användes äfven i de fall, då de hafva fastighet, ränteafkastning eller annan inkomst, och att de icke anse sig pliktiga att uppgifva detta, enär formuläret ej därtill gifver anledning. Oafvisligt är, att, om ett dylikt formulär införes, så tydligt som möjligt utmärkes, att det ej får användas, där vederbörande äfven haft fast egendom, inkomst af kapital eller annan inkomst än af lön och pension.»

»Införandet af två deklarationsformulär af den typ, som i förslaget afses, kan dessutom leda till förveckling så till vida att, om någon, som har annan inkomst än af lön eller pension, likväl deklarerat efter det nämnda formuläret och således icke lämnat uppgift efter sådant »fastställt formulär», som af honom bort användas, tvekan lätt kan uppstå, om han skall hafva rätt till talan mot sin inkomstskatttaxering i dess helhet, således äfven i de hänseenden, där han verkligen deklarerat, eller icke».

»Kammarrätten anser sig därför icke kunna tillstyrka, att ett nytt deklarationsformulär af det innehåll formulär B utvisar införes vid sidan af hufvudformuläret A. Användandet af ett enda formulär för självdeklarationerna har sina stora praktiska fördelar, och äfven för smärre inkomstagare lär en egentlig svårighet att finna sig till rätta med blanketter enligt det föreslagna formuläret A icke kunna möta».

Jag fann hvad kammarrätten sålunda andragit äga fog. Oafsedt det fiskaliska intresset fäste jag mig vid den af kammarrätten framhållna risken af talans förlust, för den händelse deklaranter af misstag begagnade det enklare formuläret i stället för det fullständiga. Och jag måste därjämte finna, att det icke borde möta så stor svårighet för en löntagare af ifrågasvarande kategori att utfinna den plats i det fullständiga formuläret, där han hade att anteckna sin inkomst. Af dessa anledningar lät jag därför förslaget i denna del falla, och endast ett formulär blef också af Riksdagen antaget.

De skäl, som då voro för mig afgörande, finner jag fortfarande äga giltighet. Och jag anser därför, att ett sådant formulär, som öfverståthållarämbetet ifrågaställt, icke heller nu bör fastställas.

Däremot måste jag medgifva, att ett särskildt formulär bör utfärdas att i fråga om inkomst af jordbruk begagnas af de mindre jordbrukare,

som anse sig icke kunna till siffran beräkna inkomsten af sitt jordbruk. Jag är därmed inne på 4 § i förslaget, till hvilken jag nu ber att få öfvergå.

4 §.

Såsom jag vid föredragningen af förslaget till förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt anfört, skulle det vara medgifvet de mindre jordbrukare, som icke föredraga att med begagnande af det allmänna deklara-tionsformuläret uppgifva sin inkomst af jordbruket i en penningssumma, att i stället enligt ett särskildt fastställt formulär meddela andra upp-lysningar angående fastigheten och det därå gifna jordbruket, i syfte att den sakkunniga taxeringsmyndigheten på grund därpå må kunna bedöma, till hvilket belopp inkomsten bör uppskattas. Det är därvid af vikt, att de begärda upplysningarna äro å ena sidan af den art, att de kunna af jordbrukarna utan större svårighet lämnas, och å den andra sidan af det innehåll, att de äro ägnade att tjäna till grundval för en i hufvudsak riktig taxering. Det uppgjorda formulärförslaget upptager upplysningar angående fastighetens areal och ägoslag, inkomster af och utgifter för arrende och hyra, storleken af arbetspersonalen jämte dess löneförmåner, kostnader för legodagsverken, kreatursbesättning, skördens kvantitativa utfall, inkomster genom försäljning, huru många personer som för sitt uppehälle bero af egendomens afkastning, ränta å gäld m. m. Med tillgång till dylika uppgifter lär det helt visst taxeringsmyndigheten kunna komma till ett tillfredsställande taxeringsresultat. I afseende härå är att erinra, att taxeringsmyndigheterna sedan länge utan grundval af lämnade uppgifter varit i stånd att nöjaktigt taxera de mångtaliga krono-arrendatorernas inkomst af kronoarrende.

Gifvetvis måste emellertid rätten att begagna det speciella formuläret till deklARATION angående jordbruksrörelse inskränkas så långt som möjligt, särskildt med hänsyn till angelägenheten af att icke utöfver hvad som är oundgängligen nödvändigt öka taxeringsmyndigheternas arbetsböda. Sak-kunnigförslaget innehåller, att nämnda rätt må tillkomma den, som näst-föregående år brukat jordbruksfastighet inom riket med taxeringsvärde, ej öfverstigande 25,000 kronor. Detta förslag, som af de hörda myndig-heterna lämnats utan erinran, anser jag mig böra biträda. Med anledning af hvad kammarrätten anfört har jag låtit insätta ett förtydligande därhän, att rätten till användning af specialformuläret medgifves brukare af jord-bruksfastighet, som, vare sig den består af en eller flera hemmansdelar

eller lägenheter, brukats såsom en egendom och hvars hela taxeringsvärde ej öfverstigit 25,000 kronor. Om den skattskyldige haft flera fastigheter, som utgöra själfständiga brukningsdelar och hvilka hvar för sig ej varit taxerade till mera än nämnda belopp, skulle han således äfven vara berättigad att deklarerera enligt det speciella formuläret.

Detta formulär skall dock vara afsedt uteslutande för uppgift angående den ifrågavarande fastigheten. Därest den skattskyldige därjämte haft annan inkomst, får han för deklaration däraf begagna hufvudformuläret.

6 §.

Enligt nu gällande lagstiftning åligger det ovillkorligen verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, att till bestyrkande af aflämnad inkomstuppgift bifoga bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlustkonto för senaste räkenskapsår. Därjämte är en hvar annan efter anmaning pliktig att förete den utredning angående sina inkomstförhållanden, som vederbörande anse vara för taxeringen erforderlig utöfver själfva deklARATIONEN. Med tillämpning häraf hafva taxeringsmyndigheterna allt mer och mer plägat att från enskilda personer, som enligt lag äro skyldiga föra handelsböcker, infordra utdrag af deras räkenskaper för att jämte deklARATIONEN läggas till grund för taxeringen. En sådan åtgärd behöfver och bör icke under alla förhållanden uppfattas såsom en yttring af misstroende. Den beskattningsbara inkomsten skiljer sig i så många afseenden från den bokförda vinsten och den förras beräkning kan erbjuda så många svårigheter för den i hithörande stycken obevandrade, att det är lätt förklarligt, om fel ibland förefinnes i deklARATIONEN, och att taxeringsmyndigheterna anse sig böra för fullgörande af sin kontrollerande granskningsskyldighet taga kännedom om beskaffenheten af afförda omkostnader, omfånget af gjorda afskrifningar o. d., hvarom deklARATIONEN ej lämnar upplysning. I insikt härom bifoga understundom äfven enskilda skattskyldiga utan anmaning räkenskapsutdrag vid vissa deklARATIONER. Där räkenskapshandlingar skola infordras, kräfvdes emellertid skriftligt förfarande med däraf föranledd omgång och tidsutdräkt.

Med afseende härpå hafva de sakkunniga föreslagit, att ovillkorligt åläggande att vid deklaration foga afskrift af ifrågavarande räkenskapskonton skall meddelas för den, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker, och att delägare i vanligt handelsbolag skall förpliktas att utan anmaning aflämna enahanda utdrag af bolagets räkenskaper.

De länsstyrelser, som yttrat sig häröfver, hafva kraftigt understött detta förslag. Så anför Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län: »Införandet af bestämmelsen, att annan uppgiftspliktig, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker, vid sin deklaration skall foga bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning samt vinst- och förlustkonto för den tid, deklarationen omfattar, skulle otvifvelaktigt vara till största nytta för en riktig taxering. För närvarande nödgas vederbörande nästan allmänt godtaga dylik skattskyldigs deklaration, och endast i de fall, då deklarationen är veterligen ofullständig eller alltför mycket avviker från vederbörandes uppfattning om den skattskyldiges inkomst, infordras räkenskapsutdrag. En del affärsmän åsidosätta visserligen sin skyldighet att föra handelsböcker och anse sig därtill berättigade, så länge de göra rätt för sig, men man synes ej böra taga alltför mycken hänsyn till stadgandets obekvämlighet för dessa personer. Bestämmelsen skulle dessutom i förening med den i 18 § föreslagna föreskriften om förlust af besvär rätt vid försummelse att lämna räkenskapshandlingarna helt säkert verksamt bidra till en på sina håll välbehöflig större ordning och klarhet i affärlifvet bland de mindre köpmännen och industriidkarna.»

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohuslän yttrar i samma ämne: »Föreskriften att den, som är skyldig att föra handelsböcker, samt delägare i vanligt handelsbolag skall till deklaration foga vissa styrkta utdrag ur handelsböckerna är jämväl ägnad att verka till ett säkrare beskattningsförfarande. Mångenstädes har redan nu den praxis tillämpats att icke godtaga deklaration från sådan affärsman, med mindre deklarationsuppgiften styrkts genom dylika utdrag, ett utvidgande af gällande föreskrifter, som ofta visat sig nödvändigt. Att legalisera nämnda förfaringssätt synes därför synnerligen lämpligt och af behovet påkalladt.»

I sitt utlåtande har kammarrätten anført, att emot den föreslagna förändringen syntes emellertid kunna anmärkas, att förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855 väl i 7 §, sådan den lydte enligt lagen den 14 maj 1909, stadgade skyldighet för den, som vore underkastad bestämmelserna i nämnda förordning, att årligen uppgöra en balansräkning, utvisande de tillgångar han vid nästförflutna rörelseårs utgång ägt och de gäldbelopp, för hvilka han då häftat, men att däremot någon skyldighet att upprätta vinst- och förlustkonto icke vore i berörda förordning föreskrifven. Vid sådant förhållande syntes det icke kunna åläggas samtliga bokföringsskyldiga personer att, vid äfventyr af talans förlust, vid deklarationerna foga afskrift af vinst- och förlustkonto.

Mot ett åläggande för dem, som vore bokföringsskyldiga men icke tillhörde ofvannämnda grupper af verk eller bolag, att jämte deklarationen aflämna bestyrkt afskrift af in- och utgående balansräkning, hade kammarrätten däremot icke något att invända.

Fyra ledamöter i kammarrätten hafva härutinnan uttalat en skiljaktig mening. De funne det obilligt att ovillkorligen fordra, att såväl verk och bolag som andra, hvilka vore pliktiga föra handelsböcker, skulle vid sina deklarationer foga vissa räkenskapsutdrag vid äfventyr att, om detta försumrades, de skulle vara förlustiga sin besvär rätt. Då ett vidlyftigt och specificerad deklarationsformulär skulle af den skattskyldige ifyllas och vederbörande taxeringsnämndsordförande samt kronoombud ägde infordra upplysningar utöfver hvad i deklarationen funnes angifvet, syntes det vara tillräckligt att i fråga om räkenskapsutdrag införa samma föreskrift som för särskilda fall funnes beträffande revisionsberättelser eller att de borde, där så kunde ske, bifogas deklarationen. Deras uteblifvande skulle följaktligen icke ovillkorligen betaga den uppgiftspliktige rätt att föra vidare talan öfver honom åsatt taxering, som han funne vara oriktig.

Vid öfvervägande af denna fråga har jag väl insett, att den föreslagna skyldigheten skulle åtminstone till en början för mången förefalla såsom ett väl långt drifvet inträngande i enskilda förhållanden. Men då ifrågasatt skattskyldiga redan nu äro efter anmaning pliktiga att förete dessa räkenskapsutdrag och desamma således icke få undanhållas taxeringsmyndigheterna, då vidare det besvär, som förorsakas de skattskyldiga genom utskrifningen af räkenskapsutdragen, icke kan väcka någon betänklighet och då fördelen af säker och snabb tillgång till dessa handlingar för taxeringsmyndigheternas arbete och för taxeringsresultatet synes mig obestridlig, har jag funnit mig öfvertygad om lämpligheten af den ifrågasatta skyldighetens införande. Och är man väl inne på den vägen, så anser jag, att man bör taga steget fullt ut och göra skyldigheten ovillkorlig men icke, såsom minoriteten i kammarrätten velat, öfverlämna i första hand åt deklarantens goda vilja att framlämna räkenskapsutdragen. Den därvid åberopade jämförelsen med bolags revisionsberättelser synes mig icke träffande, då det för dessa meddelade stadgandet hänför sig till att revisionsberättelsen ofta nog icke alls är afgifven vid deklarationens aflämnande och det i dylikt fall således icke står i bolagets makt att förete afskrift däraf. Jag ansluter mig därför till de sakkunnigas, af flera länsstyrelser och kammarrättens majoritet understödda förslag.

Hvad angår den af kammarrätten gjorda erinran, att någon skyldighet att upplägga vinst- och förlustkonto icke finnes föreskrifven, så är densamma naturligtvis befogad. Men samma anmärkning kan också göras emot det redan befintliga stadgandet, att vissa verk och bolag skola förete afskrift af vinst- och förlustkonto, så till vida nämligen att endast aktiebolag torde vara lagligen pliktiga att upprätta dylikt konto. Saken är den, att vinst- och förlustkonto i allt fall af verk och bolag allmänligen upplägges, och detsamma är nog också i regel förhållandet med enskilda bokföringsskyldiga. Emellertid synes mig den gjorda anmärkningen böra föranleda till ett sådant tillägg, att afskrift af vinst- och förlustkonto skall företes i det fall, att dylikt konto upprättats, men att afskrift af in- och utgående balansräkning ovillkorligen skall aflämnas.

För att tydligare utsäga hvad som är stadgandets mening har jag låtit ändra uttrycket »skattskyldig, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker» till »skattskyldig, som nästföregående år enligt lag varit pliktig föra handelsböcker.»

Ett par länsstyrelser hafva ifrågasatt en föreskrift, hvarigenom verk eller bolag, i det fall att i revisionsberättelsen icke redogjorts för det ekonomiska resultatet af verksamheten och yttrande ej afgifvits angående vinstens användning, skulle åläggas att aflämna äfven styrelseberättelse. Jag kan för min del icke finna en sådan åtgärd tillräckligt motiverad. Skyldigheten att aflämna revisionsberättelse lärer väl bero af lämpligheten att bereda taxeringsmyndigheterna kännedom om, huruvida revisorerna framställt sådan anmärkning emot räkenskapsföringen, att det afsedda förhållandet kan antagas inverka på inkomstberäkningen, men icke hafva tillkommit i syfte att tillhandahålla sifferuppgifter till grund för taxeringen. För erhållandet af dylika uppgifter är sörjdt genom åläggandet att förete afskrifter af räkenskapskonton.

7 §.

I likhet med hvad flera af de senaste skattekommittéerna hemställt innehåller förslaget stadgande om skyldighet för ägare eller innehafvare af fast egendom att efter anmaning meddela uppgifter af beskaffenhet att kunna tjäna till ledning för en riktig uppskattning af fastighetens värde, såsom om köpeskilling, areal, byggnaders brandförsäkringsvärde, arrende, hyra och dylikt. Dessa uppgifter, hvilka äro afsedda att förvaras hos taxeringsnäm-

dens ordförande, komma att bilda en samlad redogörelse angående taxeringsdistriktets fastigheter, hvilken med nödiga kompletteringar kan användas äfven vid framdeles inträffande fastighetstaxeringar. Utan att någon föreskrift därom meddelas, torde man kunna antaga, att det för taxeringsnämndsordförandena själfmant bör framstå såsom en af hänsyn till deras egen bekvämlighet förestafvad åtgärd att uppgöra en sammanfattning af de aflämnade uppgifterna. Härigenom skulle också vid en kommande fastighetstaxering besparas dem åtskilligt besvär.

Några länsstyrelser hafva förordat, att skyldigheten att afgifva dylika uppgifter göres ovillkorlig. Lika med de sakkunniga anser jag emellertid ett sådant åläggande icke vara erforderligt. Förtrogheten med de förhållanden, som äga betydelse vid bestämmande af fast egendoms värde, torde nämligen hos många taxeringsnämnder icke sällan vara så stor, att åläggandet af deklarationstväng i förevarande fall mången gång skulle vålla onödigt besvär för ej mindre fastighetsägarna än äfven vederbörande taxeringsmyndigheter, hvilka det skulle åligga att granska de aflämnade uppgifterna och kontrollera deras riktighet. I allt fall skulle deklarationstväng näppeligen erfordras mera än i fråga om den först infallande allmänna fastighetstaxeringen, då, såsom jag nyss framhöll, afgifna uppgifter ofta kunna utan vidare begagnas äfven vid en kommande fastighetstaxering. Jag finner det således vara tillräckligt, att ägare eller innehafvare af fastighet förklaras pliktiga att efter anmaning meddela ifrågavarande uppgifter.

Med afseende å de svårigheter, som på grund af lokala eller andra förhållanden kunna möta för afgifvande i skriftlig form af infortrade uppgifter, torde, i det fall att uppgift infortrats af ordförande i taxeringsnämnd, vederbörande ägare eller innehafvare böra medgifvas rätt att själfva eller genom ombud muntligen göra de meddelanden, som påfordras, och då ju i allt fall innehållet af dessa meddelanden skall underkastas kontroll, lär en enkel anmälan att meddelandet efter uppdrag sker för annans räkning göra tillfylles, för att ombudsmannaskap skall anses vara för handen. Om uppgift aflämnas muntligen, bör densamma såsom i andra liknande fall af taxeringsnämndens ordförande införas å blankett enligt vederbörligt fastställt formulär samt bestyrkas med namnunderskrift af den, som meddelat uppgiften.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands län har vid denna paragraf anført bland annat: »Enär taxeringsvärde fortfarande lærer böra

åsättas de olika brukningsdelar, i hvilka en fastighet kan vara uppdelad, bör uppgiften angifva arealen å hvarje brukningsdel äfvensom arrendet för densamma. Vid framställandet af detta förslag har Kungl. Maj:ts befallningshafvande särskildt haft i tanke de många jordtorp, som finnas inom detta län. Dessa hafva hittills icke åsatts några taxeringsvärden, och då deras innehafvare ej heller taxerats för inkomst af jordbruksarbetet, hafva jordtorparna i regel varit i saknad af kommunal rösträtt. Om än detta kunnat förklaras af jordtorparnas förutvarande mindre säkra ställning, så har ett annat förhållande numera inträdt, därigenom att den nya arrendelagen jämnställt jordtorpare med öfriga innehafvare af jordbruksarrenden. Tiden synes därför nu vara inne att göra alla arrendatorer utan åtskillnad likställda äfven i fråga om rättigheter och skyldigheter i kommunalt afseende, en åtgärd, hvars betydelse Kungl. Maj:ts befallningshafvande skattar mycket högt. För att möjliggöra detta böra enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes mening jordtorpen åsättas taxeringsvärden med ledning af uppgifter angående deras areal i olika ägoslag samt jordens beskaffenhet.»

Det sålunda uttalade önskemålet lär utn utan vidare uppfyllas. Enligt det af mig nyss anmälda förslaget till ny bevillningsförordning skall särskildt taxeringsvärde åsättas hvarje brukningsdel, såsom arrendegård, torp och dylikt, något som säkerligen öfverensstämmer jämväl med nu gällande bevillningsförordning. Uppgift angående sådan brukningsdel skall därför afgifvas, om uppgift infordras af vederbörande.

Med anledning af en framställning från kammarrättens sida har paragrafen underkastats någon omarbetning.

9 §.

Beträffande den uppgiftsskyldighet, som för uppgiftspliktig, hvilken icke själf kan afgifva uppgift, skall fullgöras af hans *representant*, har i denna paragraf införts vissa förtydliganden, hvilkas behöflighet erfarenheten ådagalagt.

Så har utsagts, att uppgiftsskyldighet angående inkomst, som skiftadt stärbhus före skiftet åtnjutit, åligger den, som vid tiden för skiftet suttit i boet, samt att inkomst, som afliden person i lifstiden åtnjutit, skall uppgifvas af den, som är pliktig afgifva uppgift för det oskiftade stärbhuset. Detsamma gäller naturligtvis om förmögenhet i motsvarande fall.

Ett bolag i likvidation kan gifvetvis under likvidationstiden förvärfva

inkomst, därför skatt skall erläggas. Om nu likvidationen afslutas, innan deklaration af sådan inkomst ägt rum och skatten erlagts — ett afslutande, som visserligen icke torde lagligen böra ske — utan att af de tillgångar, som därför böra svara, afsatts ett motsvarande belopp, synes väl af redan befintliga stadganden framgå, att deklarationen skall verkställas af dem, som varit likvidatorer. Som emellertid i hithörande fall någon tvekan i praxis uppkommit, har i förslaget intagits en bestämmelse af innehåll, att, där uppgiftsskyldighet ifrågakommer för bolag, som upphört, sådan skyldighet skall fullgöras af den, som, då bolaget upphörde, var uppgiftspliktig för bolaget. Visserligen lär uttrycket »upphöra» icke inom civillagstiftningen begagnas i fall, som här afses, men jag håller före, att dess innebörd i förevarande sammanhang dock skall vara klar och att det därför kan i denna förordning komma till användning. Eljes skulle måhända komma i fråga att beteckna bolag, som nu åsyftas, såsom »upplöst», hvilket öfverensstämmer med den i det för Riksdagen i år framlagda förslaget till lag om aktiebolag begagnade terminologin, men här emot är att anmärka, att i gällande aktiebolagslag ett bolag anses vara upplöst, redan då likvidationen tager sin början, och att betydelsen af detta uttryck således icke för närvarande kan anses ostridig.

Öfverståthållarämbetet har ifrågasatt, att äfven den, som annorledes än efter domstols förordnande fått sig anförtrodd förvaltningen af annans förmögenhet, samt testamentsexekutorer, äfven där de ej varit utredningsmän i boet, må förklaras uppgiftspliktiga för hvad de hafva under sin förvaltning. Jag kan dock ej finna dylika förvaltare eller exekutorer böra åläggas uppgiftsplikt, där sådan ej på grund af redan befintliga föreskrifter åligger dem, hvilket emellertid i många fall af åsyftad beskaffenhet torde vara förhållandet.

I sitt utlåtande har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län angående denna paragraf yttrat: »Paragrafen lærer böra kompletteras med föreskrifter rörande deklarationsplikten i sådana fall, då äkta makar skola taxeras hvar för sig. Man kan näppeligen i sådant fall nöja sig med den i 2 § för skattskyldig stadgade deklarationsplikten. — Vidare innebär icke föreskriften, att deklarationsplikten för omyndig åligger förmyndaren, trygghet för att den omyndige blir taxerad för all sin inkomst, ty omyndig, som fyllt femton år, råder själf öfver hvad han genom eget arbete förvärfvar och, äfven om förmyndaren känner, att sådan omyndig har inkomst af arbete, kan man ej begära, att han skall känna eller

göras ansvarig för uppgift om inkomstens belopp. Man synes fördenskull böra föreskrifva, att deklaration för omyndig, som fyllt femton år, bör underskrifvas af både förmyndaren och den omyndige. Tydligen bör förmyndaren icke ansvara för felaktighet i uppgiften om den omyndiges inkomst af eget arbete och denne senare ej för fel i uppgiften, i hvad den afser inkomst af den under förmyndarens vård ställda egendomen».

Hvad angår den förstnämnda frågan, om deklaraionsplikt för äkta makar, så angifves ej, hvori ofullständigheten skulle bestå, och jag håller före, att föreskrifterna därom icke tarfva något tillägg. En gift person, vare sig man eller hustru, är själf uppgiftspliktig i fråga om sådan inkomst, för hvilken han är skattskyldig, och under de förutsättningar, som gälla för uppgiftsplikt i allmänhet. I fråga åter om deklaration angående omyndigs inkomst anser jag väl hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande andragit icke sakna fog, men jag tror mig kunna antaga, att saken dock ej är af den betydelse, att det är påkalladt att införa den ifrågasatta föreskriften om att deklaration skulle underskrifvas af både förmyndaren och den omyndige, därest denne fyllt femton år, en föreskrift som nog ur många synpunkter skulle möta starka invändningar.

11 §.

I denna paragraf äro med smärre ändringar sammanförda de bestämmelser, som i 14 § af nu gällande bevillningsförordning och 25 § i inkomstskatteförordningen äro gifna angående skyldighet att lämna uppgift till ledning vid *annans* taxering för fast egendom eller för inkomst.

De i paragrafens första del föreskrifna uppgifterna angå fastighetstaxeringen. Med anledning af hvad åtskilliga af de hörda myndigheterna anfört har jag i dessa föreskrifter gjort några mindre jämkningar, hvilka jag icke torde behöfva vidare omnämna.

Flera länsstyrelser hafva i detta sammanhang gjort framställningar om i vissa afseenden ändrad eller vidgad uppgiftsplikt rörande fast egendom, hvilka framställningar säkerligen förtjäna beaktande. Denna fråga hör emellertid till revisionen af reglerna för den kommunala beskattningen, och det är gifvet, att i sammanhang därmed äfven ifrågavarande stadganden angående uppgiftsplikt beträffande fast egendom behöfva och komma att öfverses. Med afseende härå har jag ansett mig icke böra för närvarande vidare inlåta mig på detta ämne.

I fråga om arbetsgifvares uppgift om hos dem anställda personers

inkomst hafva flera länsstyrelser framställt erinringar mot de nu gällande reglerna, hvilka i sakkunnigförslaget bibehållits oförändrade. Härom anför kammarrätten: »Af åtskilliga bland Kungl. Maj:ts befallningshafvande har anmärkts det olämpliga däruti, att arbetsgifvare, som icke äro bolag eller rederier och ej heller nästföregående år varit taxerade till bevillning för inkomst af rörelse eller yrke till belopp af minst 5,000 kronor, enligt bestämmelserna i mom. 2:o) g), skulle under alla omständigheter vara frigtagna från skyldighet att lämna uppgift angående arbetares aflöningsförmåner m. m. I anslutning till dessa anmärkningar anser sig kammarrätten böra förorda en förändring af ifrågavarande moment, i syfte att uppgiftsskyldighet i nämnda afseende skulle åläggas alla de arbetsgifvare, som på ett stadigvarande sätt sysselsätta visst antal arbetare, exempelvis minst fem.»

De framställda anmärkningarna hafva grundats därå, att resultatet af arbetsgifvarens rörelse icke borde vara bestämmande för ifrågavarande skyldighet. Därför att hans rörelse något år gått med förlust eller lämnat inkomst understigande 5,000 kronor, borde han icke vara frikallad från uppgiftsskyldigheten, därest rörelsen eljes vore af den omfattning, att en sådan skyldighet lämpligen borde honom åläggas. Denna uppfattning synes mig väl motiverad, och jag har därför låtit ändra detta stadgande i enlighet med kammarrättens förslag.

I sista stycket af denna paragraf har af de sakkunniga föreslagits, att vid fullgörandet af uppgiftsskyldighet angående annans inkomst skall iakttagas, att särskild uppgift upprättas för en hvar person, hvarom fråga är, under det att enligt nu gällande förordningar motsvarande uppgifter skola upprättas särskildt för hvarje kommun på landet och hvarje territoriell församling i stad.¹

Några af Kungl. Maj:ts befallningshafvande hafva ansett denna förändring snarare vara ägnad att försvåra än att underlätta taxeringsarbetet. Å andra sidan hafva flera länsstyrelser mer eller mindre kraftigt understött förslaget.

Öfverståthållarämbetet yttrar i denna fråga: »Det synes antagligt, att denna anordning skall visa sig i det hela vara till gagn för taxeringsarbetet, men lärer härför erfordras, att det dock alltid åligger vederbörande att aflämna uppgifterna ordnade kommun- resp. församlingsvis med skyldighet tillika att medels särskilda omslag eller annorledes tydligt utmärka, hvart hvarje särskild grupp uppgifter hör. En dylik kompletterande an-

ordning är i hvarje fall af nöden för Stockholms vidkommande. Eljes kan såsom säkert befaras, att på grund af det stora antalet statuppgifter, som här kan påräknas komma att till ett antal vida öfver etthundra tusen aflämnas, taxeringsarbetet icke skulle kunna inom den utsatta tiden slutföras».

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län anser, att lättnad och större säkerhet vid taxeringsarbetet skulle följa af det föreslagna stadgandet.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län anför: »Denna bestämmelse kommer otvifvelaktigt att i många afseenden bereda lättnad vid taxeringsarbetet, men å andra sidan torde särskildt i städerna blifva svårare att hålla reda på den stora mängden af uppgifter. Bäst vore därför, om uppgifterna väl upprättades på sätt i förslaget föreskrifvits men tillika sammanfattades i en förteckning för hvarje kommun, hvilken förteckning alltså komme att innefatta ett slags register öfver alla de utaf en arbetsgifvare till en kommuns taxeringsmyndighet aflämnade särskilda uppgifterna. Så särdeles betungande för de uppgiftsskyldiga torde detta icke komma att blifva, men för taxeringsarbetet blefve det otvifvelaktigt till stort gagn».

Äfven Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län tillstyrker förslaget. »Genom föreskriften i sista stycket, att vissa af de i paragrafen omförmälta uppgifterna skola aflämnas särskildt för hvarje skattskyldig, beredes i synnerhet för taxeringsnämndsordföranden stor lättnad vid det förberedande arbetet med uppgifternas granskning och desammas ordnande efter mantalslängden.»

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Gäfleborgs län yttrar, att det vore erforderligt, att uppgifter angående utdelning till aktie- och banklottägare upprättades särskildt för hvarje person, men anser en sådan fördelning i öfrigt obehöflig.

Slutligen anför Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län, att föreskriften, att särskild uppgift skulle upprättas för enhvar person, hvarom fråga vore, komme att underlätta arbetet för taxeringsnämndens ordförande men också i nämnvärd grad öka den uppgiftspliktiges arbete.

Kammarrätten har i detta ärende uttalat sig på följande sätt: »Kammarrätten tilltror sig icke att bedöma, huruvida i förevarande fall den nuvarande eller den föreslagna ordningen är för taxeringsarbetet att föredraga. Med afseende å behandlingen af taxeringsmålen hos kammarrätten torde en viss fördel kunna förväntas af den ändrade uppställningen af ifrågavarande uppgifter; men å andra sidan synes vid bedömandet af änd-

ringsförslaget böra beaktas, att genom detsamma en ökad tunga för arbetsgifvare och öfriga uppgiftspliktiga måste uppstå samt att ordnandet och förvarandet af de inkomna uppgifterna, hvilka skulle utgöra bilagor till taxeringslängderna, måhända skulle inom ett stort antal taxeringsdistrikt på grund af den stora mängden af dylika bilagor vålla svårigheter. Därest förändringen emellertid genomföres, synes det kammarrätten, att sådana kompletterande föreskrifter, som af öfverståhållarämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län föreslagits, tillika borde meddelas.»

Vid bedömandet af denna fråga lär man kunna lämna ur räkningen det ökade besvär, som genom den föreslagna anordningen möjligen skulle uppstå för dem, som aflämna uppgifterna. Ökningen i arbetet komme helt visst ej att blifva betydande. Dylika uppgifter afgifvas ju allmänligen å tryckta blanketter, och skillnaden i arbetet blir uppenbarligen ej stor mellan att anteckna hvarje person på en särskild blankett och att skriva hvarje person på en särskild rad af samma blankett. Genom begagnandet af särskilda blanketter undslipper man för öfrigt det förberedande arbete, som eljes kräfvdes för hopsamlandet af de uppgifter, som skola sammanföras på en och samma blankett. En mångfald uppgiftspliktiga, särskildt aktiebolag, hafva också redan tillämpat en sådan fördelning af uppgifterna, som nu ifrågasatts. Och att lagstiftaren icke förut tvekat att ålägga uppgiftsskyldiga en liknande särdelning, framgår däraf, att sedan länge uppgifter till taxeringsmyndigheterna angående fastigheters brandförsäkringsvärden skola afgifvas särskildt för hvarje fastighet.

Om man betraktar frågan ur taxeringsarbetets synpunkt, finner man till en början af de yttranden, som jag nyss citerat, att af de länsstyrelser, som uttalat sig i frågan, det just är länsstyrelserna i de län, hvilka hafva de största taxeringsdistrikten, som förordat särdelningen. Och detta synes också helt naturligt. I mindre distrikt, särskildt på landsbygden, där antalet af ifrågavarande s. k. statuppgifter är jämförelsevis ringa, erbjuder det icke någon svårighet att ur förteckningar, upptagande flera personer, utplocka en uppgift om den person, hvilkens taxering är i fråga. I distrikt med stort antal skattskyldiga måste det däremot uppenbarligen vara till betydande lättnad för taxeringsnämndens ordförande och dem, som sedermera granska uppgifterna, om särskilda uppgifter för en hvar skattskyldig äro aflämnade. Dessa uppgifter kunna då lämpligen biläggas vederbörande skattskyldigas deklarationer och tillsammans med dessa bilda så att säga en

akt för hvarje person. Ej minst bör kronoombudet hos pröfningsnämnden vid sin granskning af taxeringarna hafva stort gagn af en sådan anordning. För min del anser jag därför denna anordning, såsom innefattande en åtgärd i praktisk och tidsenlig riktning, böra genomföras, dock med den ytterligare bestämning, som af kammarrätten förordats, nämligen att uppgifterna skola aflämnas ordnade kommun- och församlingsvis samt medels särskilda omslag eller annorledes tydligt utmärkas, hvilken kommun eller församling hvarje grupp af uppgiften afser.

§ 14.

Flera länsstyrelser hafva anfört, att den rätt, som är medgifven skattskyldig, hvilken enligt lag är skyldig föra handelsböcker eller är delägare i vanligt handelsbolag eller kommanditbolag, att efter anmälan åtnjuta anstånd med afgifvande af deklaration till april månads utgång, tagits i anspråk i alltför stor utsträckning och att till följd däraf svårigheter visat sig möta för att få taxeringsarbetet afslutadt inom den därför bestämda tiden eller senast den 15 maj, särskildt i de fall, då kompletterande upplysningar behöft infor dras. Med afseende härå har föreslagits, att anståndstiden måtte inskränkas till den 15 eller 20 april. En länsstyrelse har till och med förordat, att anstånd skulle få åtnjutas endast i det fall, att taxeringsnämndens ordförande efter gjord framställning funne sådant vara erforderligt.

Att å taxeringsnämndsordföranden upplåta en diskretionär befogenhet af sist antydda art kan jag för min del icke tillstyrka. Hvad åter angår förslaget att inskränka anståndstiden, behjärtar jag de till stöd därför anförda skälen. I synnerhet om samma person är ordförande i flera taxeringsdistrikt, blir det nog ofta svårt att under tiden från den 1 till den 15 maj medhinna granskning af inkomna uppgifter, infor drande af erforderliga upplysningar och hållande af afslutningssammanträden med nämnderna. Men å andra sidan kan jag icke bortse från att den medgifna anståndstiden för många uppgiftsskyldiga redan nu är väl knapp. Särskildt gäller detta om sådana, hvilkas räkenskapsår tilländagår under det löpande kalenderåret före den 1 mars. Före år 1908 var generellt anstånd medgifvet ända till den 1 juni, och det mötte ej ringa betänklighet att afkorta tiden med en månad, om detta också måste ske för sammanträggande af taxeringsarbetet inom en mindre tidsrymd än förut. Att nu gå än längre anser jag åtminstone icke för närvarande vara tillrådligt.

15 §.

Bestämmelserna angående anmaningsförfarandet, hvilket beskrives i denna paragraf, hafva i förslaget undergått nödig omarbetning och komplettering.

För tillståndet af anmaning känner nuvarande lagstiftning ingen annan utväg än anlitande i Stockholm af öfverståthållarämbetet, i öfriga städer af magistraten och å landet af länsmanen i orten. Ett sådant tillvägagående kan under nuvarande omständigheter näppeligen anses vara i regel erforderligt. Med den utveckling, våra postala förhållanden ernått, lär det i allmänhet vara tillräckligt att omedelbart med allmänna posten sända anmaningen till den uppgiftspliktige. Därför upptager förslaget i första rummet, att anmaning skall afsändas med posten, men, för vinnande af större trygghet, i rekommenderadt bref. En själfskrifven förutsättning härvidlag är, att afsändaren begär mottagningsbevis för att kunna styrka anmaningens framkomst och att företeendet af dylikt bevis skall anses innefatta utredning om att anmaningen kommit vederbörande till handa. Endast om i särskilda fall så anses nödigt, skall myndighets handräckning för anmaningens tillställande anlitas.

Ur kammarrättens häröfver afgifna yttrande ber jag att få anföra följande: »Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län har, med erinran att enligt nu gällande bestämmelser för taxeringen erforderliga uppgifter alltid skola infordras genom vederbörande magistrat eller länsman, uttalat det antagande, att förslaget skulle afse att, där anmaning medels bref ej efterkommes, anmaningen skall tillställas vederbörande genom magistrat eller länsman, enär i annat fall svårighet skulle uppstå att emot den skattskyldiges bestridande styrka, att han mottagit anmaning och således är förfallen till påföljderna för försummelser i fråga om deklara-tionsplikten. I anledning af detta uttalande får kammarrätten erinra, att enligt gällande bevillningsförordning 53 § 1 mom. sista stycket rättig-heten för skattskyldig, hvilkens uppgift angående hans inkomst icke blifvit af taxeringsnämnden följd och hvilken icke på grund af försummad uppgiftsskyldighet förlorat sin talan, att med förbigående af pröfnings-nämnden anföra besvär angående sin inkomsttaxering direkt hos kammarrätten är beroende allenast däraf, huruvida underrättelse i hvad mån afvikelse från uppgiften skett och om skälen härför blifvit inom behörig tid i rekommenderadt bref med allmänna posten den skattskyldige kostnads-fritt tillsänd under i deklARATIONEN angifven adress. Ett från postanstalt utfärdadt kvitto å mottagandet af ett till vederbörande skattskyldige adres-

seradt rekommenderadt bref anses följaktligen i detta fall utgöra fullt bevis därom, att brefvet mottagits af adressaten. Kammarrätten, som i afgifvet utlåtande angående 1906 års förslag till bevillningsförordning tillstyrkt berörda, numera gällande föreskrifter, anser sig böra framhålla, att införande af likartade bestämmelser för delgifvande af nu ifrågavarande anmaningar måhända skulle möta betänkligheter, särskildt med afseende å de fall, där någon af vederbörande skattskyldige lämnad adressuppgift ej förefinnes.»

»Då försummelse att hörsamma mottagen anmaning att afgifva eller fullständiga deklARATION eller annan uppgift enligt 18 § medför förlust af rättighet att i högre instans föra talan angående taxering, för hvilken deklARATION eller uppgiften skolat ligga till grund, är det emellertid af vikt, att det i förordningen klargöres, på hvad sätt delgifning af anmaning skall vara styrkt, för att nämnda påföljd skall kunna mot den skattskyldige tillämpas.»

Med afseende å sistnämnda fråga synes mig särskilda föreskrifter knappast vara erforderliga utan allmänna grunder böra tillämpas. Om offentlig myndighets biträde begagnats för anmaningens tillställande, utgör naturligtvis dess intyg full bevisning. Därest åter anmaning afsändts med posten, bör enligt min mening, såsom jag nyss nämnde, afsändaren med mottagningsbevis styrka, att försändelsen emottagits af den uppgiftsskyldige. Skulle denne vilja invända, att försändelsen icke innehållit någon anmaning, bör enligt allmänna grunder den uppgiftspliktige göra sin uppgift därom sannolik, för att något afseende å densamma skall kunna fästas.

I anledning af den i 4 mom. af denna paragraf intagna bestämmelsen, att taxeringsnämndsordförande och kronans ombud hos pröfningsnämnd äga att taga del af sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsafseende kunna tjäna till ledning, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kronobergs län anført: »Sällan torde den taxeringsnämndsordförande och kronoombud här lämnade rättigheten att taga del af domstols arkivhandlingar komma till användning. Då emellertid särskildt bouppteckningsinstrument äro synnerligen betydelsefulla dokument vid bedömande företrädesvis af frågor om taxering till efterbeskattning, hvarom handlas i förslagets 22 §, vore det önskligt, att dylika arkivhandlingar blefve för taxeringsarbetet vida lättare tillgängliga än som kan ske med begagnande af nu anvisad utväg. I största allmänhet torde kunna påstås, att de i domstolsarkiven förvarade exemplaren af registrerade bouppteck-

ningar icke behövas för någon domstolens uppgift och att de utan någon som helst olägenhet kunna från arkiven undvaras åtminstone under den tid af året, som upptages af taxeringsarbete, nämligen från den 1 mars till den 10 augusti. Kungl. Maj:ts befallningshafvande vågar sålunda i underdånighet underställa, huruvida icke vederbörande stadsdomstol och domare på landet kunde böra i 11 § tillförbindas att årligen inom den 1 mars till respektive länsstyrelse insända under nästföregående år inkomna sådana handlingar, hvilka därefter skulle genom länsstyrelsens försorg fördelas och tillställas respektive taxeringsnämndsordförande för delfående och återsändande till länsstyrelsen omedelbart efter slutad förrättning. Någon fara för att de ifrågavarande handlingarna ginge förlorade eller skadades behöfde gifvetvis icke uppkomma, då för dessa likasom för deklARATIONERNA skulle gälla, att de blefve af vederbörande under säkert lås förvarade och tiden för deras utlåning icke behöfde utsträckas längre än till midten af augusti månad samma år.»

Då efterbeskattningsinstitutet hittills endast i ringa grad kommit under tillämpning, läser nog denna hemställan innehålla ett beaktansvärdt uppslag, som till äfventyrs en gång kan böra begagnas. Emellertid har det icke kommit till min kännedom, att behovet däraf för närvarande är så påtagligt, att en så vidlyftig apparat som den föreslagna bör ifrågasättas, och jag är därjämte så mycket mindre benägen att nu föreslå någon åtgärd i detta syfte, som jag icke är likasom Kungl. Maj:ts befallningshafvande öfvertygad om att densamma ej skulle vara förenad med ganska stor olägenhet och fara med afseende å de ifrågavarande handlingarna.

16 §.

Genom aflämmandet af deklARATION, hvilket aflämmande enligt 13 § skall ske å den ort, där inkomst- och förmögenhetsskattetaxeringen skall äga rum, erhålla taxeringsmyndigheterna å denna ort en grundval icke blott för nämnda taxering, utan äfven för den bevillingstaxering, som skall åsättas å denna ort. Utöfver deklARATIONEN med de räkenskapshandlingar, som i vissa fall skola fogas därvid, kräfvdes fördenskull i regel icke af den skattskyldige angående hans egen inkomst någon uppgift å den ort, där han är mantalsskrifven eller, i fråga om juridisk person, där styrelsen har sitt säte.

I de fall, då den skattskyldige idkat rörelse eller yrke och därför bör taxeras till bevilling å annan ort, kan deklARATIONEN gifvetvis icke

omedelbart läggas till grund för taxeringen å sådan ort. Med afseende härå upptager förslaget från nu gällande bevillningsförordning skyldighet för verk och bolag, som nästföregående år drifvit rörelse å annan ort än där styrelsen har sitt säte, att därstädes aflämna uppgift å sin inkomst af rörelsen nästföregående år. Denna uppgift behöfver icke afgifvas enligt deklara-tionsformuläret utan kan inskränkas till ett summariskt angifvande af den beskattningsbara inkomsten. Vid uppgiften bör fogas vederbörliga räkenskapshandlingar och, därest rörelsen idkats å två eller flera orter, äfven yttrande om huru enligt den skattskyldiges åsikt inkomsten bör vid taxering fördelas emellan de särskilda orterna.

Om verket eller bolaget å två eller flera orter idkat bankrörelse, järnvägsdrift eller företag, som afser att med hjälp af ledning tillhandahålla vatten eller elektrisk energi, skall verket eller bolaget, i öfverensstämmelse med hvad redan nu gäller, tillika meddela upplysningar om vissa faktiska förhållanden, som enligt därom gifna stadganden äro bestämmande för fördelning af inkomst af dylik verksamhet emellan särskilda beskattningssorter. Sådana upplysningar skola afgifvas äfven å deklara-tionsorten, och häri ligger det enda undantag, där aflämnandet af deklaration med hvad därtill regelmässigt hörer icke är tillfylles med afseende å nämnda ort.

För verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registeradt såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, är som sagdt denna speciella uppgiftsskyldighet för bevillningstaxeringen obligatorisk. För annan skattskyldig, som idkar rörelse eller yrke å annan ort än den, där han är mantalsskrifven eller eljes bör taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt, föreslås, likaledes i enlighet med gällande bevillningsförordning, skyldighet att efter anmaning aflämna enahanda uppgifter angående den beskattningsbara inkomsten och dess fördelning. I sitt ut-låtande har kammarrätten förordat obligatorisk uppgiftsskyldighet i fråga om bevillningstaxeringen äfven för enskild person i vissa fall, nämligen därest han idkat järnvägsdrift eller företag, hvilket afser att med hjälp af ledning tillhandahålla vatten eller elektrisk energi. Och några länsstyrelser hafva hemställt om utsträckning af enskild skattskyldigs uppgifts-plikt för bevillningstaxeringen äfven i andra afseenden.

Jag ber att med anledning härå få erinra, att enligt 3 § deklaratio-nen skall för den, som idkat rörelse å mera än en ort, innehålla äfven upplysning därom och om huru enligt deklarantens mening inkomsten bör fördelas mellan de olika orterna, samt att enligt 31 § 1 mom. h) taxerings-

nämndens ordförande, därest inkommen deklaration utvisar, att skattskyldig skall taxeras jämväl å annan ort än inom distriktet, är pliktig att afsända transumt af deklarationen i erforderliga delar till vederbörande taxeringsnämnds ordförande. I följd häraf erhåller taxeringsnämnden å den ort, där den skattskyldige skall taxeras endast till bevillning, om hans inkomstförhållanden ett besked, som i de flesta fall torde vara tillräckligt för bevillningstaxeringen. Vid sådant förhållande synes det mig icke krävas annan föreskrift än att, såsom nu är stadgad, ordföranden i taxeringsnämnden för det distrikt, där bevillningstaxeringen skall ske, äger att, om han finner den från deklarationsorten ankomna upplysningen icke lämna nödig ledning för bevillningstaxeringen, från den skattskyldige infordra den ytterligare utredning, som ordföranden finner påkallad. Man kunde härvid invända, att detsamma borde gälla äfven i fråga om verk och bolag, så att dessa också ålades ifrågavarande uppgiftsplikt endast efter anmaning. Emellertid äro nämnda skattskyldiges inkomstförhållanden ju ofta af så invecklad beskaffenhet, att den vedertagna obligatoriska uppgiftsplikten för dem med rätta bör anses befogad.

Den allmänna regeln, att enskild skattskyldig, som enligt lag är pliktig föra handelsböcker eller är delägare i vanligt handelsbolag, skall vid sin deklaration foga vissa räkenskapshandlingar, har i förevarande paragraf af förslaget vunnit den tillämpning, att, därest sådan skattskyldig anmanas att för bevillningstaxeringen å ort, där han icke är skyldig erlagga inkomst- och förmögenhetsskatt, aflämna särskild uppgift, han skall vid denna uppgift bifoga enahanda räkenskapsutdrag. Härutinnan har kammarrätten anfört, att i detta fall skyldigheten att lämna räkenskapshandlingar borde äga rum endast om vederbörande i anmaningen infordrat sådana handlingar. Såsom jag förut yttrat, håller jag dock före, att regeln bör tillämpas likartadt i alla fall, så att, om skyldighet att förete ifrågavarande handlingar öfver hufvud genomföres, denna bör utkrävas i samtliga fall, då uppgiftsplikt för vederbörande förekommer.

18 §.

För framtvingande af ett behörigt fullgörande af uppgiftsskyldigheten är det af oafvisligt behof att vid underlåtenhet att aflämna uppgift fästa påföljd af allvarlig innebörd. I nu gällande skatteförordningar är denna påföljd i första hand bestämd till förlust af rätten att fullfölja talan i fråga om beloppet af den inkomst, uppgiften skolat afse. I stället för sistnämnda uttryck upptager de sakkunniges förslag, hvad deklaration

angår, att den skattskyldige förlorat rätten att öfverklaga taxering, för hvilken deklarationen skolat ligga till grund.

Härom yttrar kammarrätten: »Under förutsättning att, såsom ordalagen synas gifva vid handen, denna förändring bör uppfattas såsom innebärande en skärpning af påföljden för försummelse i nämnda afseende, anser sig kammarrätten böra uttala, att denna påföljd redan enligt gällande lagstiftning ofta drabbar de skattskyldige synnerligen hårdt och att någon skärpning af densamma icke billigtvis bör ifrågakomma.»

I den nuvarande formuleringen, enligt hvilken den skattskyldige förlorar rätten att fullfölja talan »i fråga om beloppet af den inkomst, uppgiften skolat afse», hvilket uttryck onekligen lider af en viss oklarhet, måste emellertid anses ligga detsamma som i den föreslagna lokutionen. Deklarationen skall afse all den uppgiftspliktiges inkomst, och då deklarationen och beskattningen numera omfatta samma tid, blir påföljden af försummad deklarationsskyldighet äfven med det nu begagnade uttryckssättet, att den skattskyldige förlorat rätt att öfverklaga någon del af taxeringen. Därigenom att deklarationen för närvarande formellt afgifves endast för inkomstskattetaxeringen och att bestämmelserna om påföljd för underlåten deklara-tionsplikt äro inlagda i inkomstskatteförordningen, inträffar det likväl, att påföljden gäller endast inkomstskattetaxeringen men icke bevillningstaxeringen.

Den skärpning, som den föreslagna bestämmelsen medför, ligger således däri, att, då stadgandena om deklara-tionsplikt meddelas i en fristående författning och deklarationen i följd häraf skall omedelbart läggas till grund ej blott för inkomst- och förmögenhetsskattetaxeringen utan äfven för bevillningstaxeringen å den ort, där deklarationen afgifvits, underlåten deklarationsskyldighet drager med sig förlust af talan äfven i fråga om bevillningstaxeringen å nämnda ort. Eu sådan konsekvens är emellertid åsyftad och innefattar, såsom jag i början af mitt yttrande angaf, en af de väsentliga fördelarna af en särskild taxeringsförfattning. Åt den anordning, hvarigenom de processuella följderna af försummad deklara-tionsplikt blifva desamma med afseende på båda taxeringarna, har också kammarrätten i annat sammanhang gifvit sin oförbehållsamma tillslutning.

Jag anser mig böra ytterligare fastslå, att underlåten skyldighet att afgifva deklaration, detta ord taget i dess tekniska bemärkelse, medför i fråga om bevillningstaxeringen talans förlust endast rörande bevillningstaxeringen å deklarationsorten. Om den skattskyldige är bevillningspliktig

för inkomst å annan ort, inträder sådan påföljd endast vid försummelse af den särskilda uppgiftsplikt, som för taxeringen därstädes kan ifrågakomma.

Bestämmelserna om påföljder af underlåten uppgiftsskyldighet hafva för öfrigt i denna paragraf, i jämförelse med nu gällande lagstiftning, omarbetats och erhållit en delvis annan gruppering i syfte att gifva den ökad klarhet och öfverskådlighet.

Så har tydligen utsagts, hvad som äfven enligt praxis för närvarande utan tvekan gäller, ehuru nuvarande stadganden icke äro fullt tydliga, att lika med underlåtenhet att afgifva deklaration anses försummelse att vid deklaration foga de handlingar, som i vissa fall skola åtfölja densamma.

Vidare hafva föreskrifterna angående påföljd af meddelandet af ofullständig deklaration undergått nödig bearbetning. Enligt inkomstskatteförordningen är den, som aflämnat ofullständig uppgift, underkastad förlust af rätten att fullfölja talan i fråga om beloppet af utelämnad inkomst. Denna bestämmelse är, såsom erfarenheten visat, svårtillämplig, särskildt med afseende därå att inkomstskattetaxeringen åsättes i en sammanräknad summa och det därför mången gång icke är lätt att afgöra, huru stor del däraf, som motsvarar den af deklaranten utelämnade inkomsten. Förslaget innehåller, att afgifvandet af ofullständig deklaration icke drager med sig någon processuell påföljd, men att, om den uppgiftspliktige ej hörsammar anmaning att fullständiga deklarationen, hvilken anmaning därjämte naturligtvis skall innehålla underrättelse, i hvilket afseende deklarationen befunnits ofullständig, han i stället förlorar rätten att öfverklaga hela taxeringen.

I enlighet med några länsstyrelers af kammarrätten understödda hemställan har ett minimum af fem kronor föreslagits för de böter, hvar till den gör sig skyldig, som, efter att hafva underlåtit afgifva deklaration, äfven försummar att åtlyda honom delgifven anmaning att aflämna deklaration. Enligt hittills gällande bestämmelser kunna dessa böter nedgå till så ringa belopp som tio öre, ett förhållande som vållat, att bestämmelserna icke fått någon tillämpning.

Påföljderna af underlåten uppgiftsplikt förfalla, i händelse den uppgiftspliktige kan visa giltig ursäkt för underlåtenheten. Denna föreskrift har i praxis med rätta tillämpats mycket strängt. I det fall, att försummelsen gäller uppgift till ledning för bevillningstaxering å annan ort än deklara-
tionsorten, kunna förhållandena dock i vissa fall påkalla ett mildare bedömande, och har hithörande bestämmelse därför i förslaget erhållit affattning i sådant syfte.

20 §.

Straffet för afgifvandet af medvetet oriktig deklaration eller annan uppgift är i inkomstskatteförordningen bestämdt till böter från och med fyra till och med tio gånger det inkomstskattebelopp, som genom det svikliga förfarandet undandragits, dock minst tjugufem kronor. Men såsom villkor för åläggandet af böter är därjämte stadgadt, att det oriktiga meddelandet skall hafva föranledt, att inkomst icke eller endast till någon del blifvit taxerad. Om således genom taxeringsmyndigheternas vaksamhet taxering till behörigt belopp i allt fall kommer till stånd, går den, som mot bättre vetande lämnat oriktigt meddelande, straffri.

Denna lagstiftningens ståndpunkt i frågan kan jag i likhet med de sakkunniga icke finna vara hållbar. Genom afgifvandet af det veterligen oriktiga meddelandet synes mig förseelsen vara fullbordad och straffbar, oberoende af huru själfva taxeringsfrågan utfaller. Däremot må lämpligen den omständigheten, att på grund af det oriktiga meddelandet taxering ej kommer till stånd eller varder för lågt upptagen, verka såsom straffskärpningsgrund. Om man vill i författningen gifva uttryck åt denna åsikt, kan bötesbeloppet icke för hvarje fall göras beroende af skattens belopp utan måste äfven fixeras efter själfständiga regler. De sakkunnigas förslag upptager för oriktig deklaration böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor och för det fall att det oriktiga meddelandet föranledt, att skattskyldig icke blifvit taxerad eller för lågt taxerad, ett bötesmaximum af tre tusen kronor.

Emot dessa bestämmelser, hvilka för öfrigt innebära en nedsättning af bötesmaximum, har kammarrätten förklarat sig icke hafva annat att erinra än, att straffpåföljd icke borde ifrågakomma, utan att det oriktiga meddelandet dels lämnats i afsikt att vilseleda taxeringsmyndigheterna och därigenom helt eller delvis undgå taxering, dels ock varit af sådan beskaffenhet, att oriktig taxering kunnat därpå föranledas. Enligt min mening måste afsikt att vilseleda taxeringsmyndigheterna utan vidare förutsättas, om någon mot bättre vetande utesluter eller för lågt upptager sin inkomst eller förmögenhet i en uppgift, som han afgifver just till taxeringsmyndigheterna för att af dem läggas till grund för hans taxering. Afsikt att undgå taxering kan väl likaledes i sådant fall presumeras, nämligen när uppgiften afser egen inkomst eller förmögenhet. Straffbestämmelsen har emellertid giltighet äfven i detta fall, att någon mot bättre vetande lämnar oriktigt meddelande i uppgift till ledning för annans inkomst, vare sig

uppgiften afgifves af arbetsgifvare, tjänsteman e. d. eller den lämnas af den skattskyldiges representant.

Det af de sakkunniga föreslagna bötesmaximum af tre tusen kronor finner jag emellertid vara väl lågt för vissa fall. Böterna synas mig nämligen icke, om taxering ej alls eller blott delvis kommit till stånd, böra, annat än möjligen undantagsvis, sättas lägre än till det skattebelopp, som genom det svikliga förfarandet undandragits, men väl i regel högre. Vid sådant förhållande räcker uppenbarligen icke ett maximum af tre tusen kronor. Jag hemställer därför att, med tillämpning i viss mån af hittills gällande regler, stadgandet affattas sålunda, att i det förutsatta fallet böterna må kunna höjas öfver det normala maximum af ett tusen kronor med högst fem gånger det skattebelopp, som genom det svikliga förfarandet undandragits. Uppenbart är, att med nuvarande taxeringsanordning härvid kommer i fråga allenast det skattebelopp, som undandragits staten, d. v. s. inkomst- och förmögenhetsskatt samt bevillning.

Dock är icke hvarje oriktigt meddelande af ifrågavarande beskaffenhet straffbart. Att uppgifva sin inkomst eller förmögenhet till högre belopp än i verkligheten har icke förbjudits, och den försäkran, hvarmed deklaration afslutas, innehåller endast, att inkomsten icke »öfverstigtit» hvad i deklarationen uppgifvits. För att tydligare uttrycka förslaget mening i detta afseende har jag låtit insätta några ord, som binda straffbarheten i ett oriktigt meddelande därvid att inkomst eller förmögenhet uteslutits eller upptagits till för lågt belopp.

22 §.

Att efterbeskattning äfven med afseende å inkomstbevillning och kommunalutskylder, såsom några länsstyrelser ifrågasatt, bör genomföras, synes mig vara påtagligt, likasom att frågan dock icke kan upptagas till lösning i det skede, hvori reformarbetet med afseende å skattelagstiftningen nu befinner sig.

23 §.

Bland dem, som skola hafva tillgång till deklarationer och andra till ledning för egen taxering aflämnade uppgifter, uppräknar sakkunnigförslaget i öfverensstämmelse med nu gällande lydelse af författningarna äfven de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning med taxeringen böra erhålla del däraf.

Med anledning häraf hafva två länsstyrelser erinrat, att äfven andra ämbets- och tjänstemän än de, som hafva befattning med taxeringen, understundom behöfva å tjänstens vägnar hafva hand om deklarationerna. Kammarrätten framhåller likaledes, att vissa ämbetsverkets tjänstemän, utan att hafva befattning med taxeringen, böra hafva tillgång till deklarationerna för att kunna fullgöra sina åligganden. Då hvad sålunda blifvit anmärkt lärer vara befogadt, har jag låtit vidtaga erforderlig ändring i förslaget.

Kammarrätten har med afseende å föreskriften, att deklaration skall, där besvär fullföljas, biläggas besvärshandlingarna, påpekat, att deklaration icke alltid bör åtfölja akten vid kommunikation exempelvis med en kommun. Lika med kammarrätten anser jag det vara uppenbart, att det bör blifva föremål för särskild pröfning af den kommunicerande myndigheten, om det för målets behöriga utredning är behöfligt, att den förklarande kommunen får taga del af deklarationen, hvilken, om så ej är fallet, bör vid kommunikationen uttagas ur akten och förvaras hos den kommunicerande myndigheten.

Såsom Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län framhållit, saknas föreskrift om hvem det åligger att för pröfningsnämnd meddela skattskyldig, att hans deklaration ej blifvit följd och skälen därför. Denna skyldighet synes mig böra åligga protokollsföranden. Stadgande därom torde hafva sin plats i 47 § 1 mom.

I fråga om föreskriften i 4 mom. af förevarande paragraf, att uppgifter om fast egendom skola förvaras hos taxeringsnämndens ordförande, och hvad häremot i vissa af de afgifna yttrandena blifvit anmärkt åberopar jag hvad jag andragit vid 7. §.

24 §.

Med afseende å taxeringsdistriktens omfattning hafva, såsom jag redan vid 1 § antydtt, i vissa af de afgifna yttrandena anförts, att distrikten vore för små med afseende på fastighetstaxeringen och att till följd däraf den år 1908 verkställda uppskattningen af fast egendom kommit att lida af ojämnhet olika distrikt emellan. Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands, Kalmar och Malmöhus län hafva berört denna fråga och uttalat, bland annat, att för den allmänna fastighetstaxeringen borde tillskapas större taxeringsdistrikt.

Efter att hafva redogjort för dessa uttalanden, har kammarrätten för egen del i ärendet anført följande: »Tre särskilda Kungl. Maj:ts befallningshafvande hafva sålunda trots sig finna, att genom den i sammanhang

med bevillningsberedningarnas upphörande genomförda minskningen af taxeringsnämndernas distrikt och afskaffandet af kronoombudsinstitutionen hos taxeringsnämnderna resultatet af fastighetstaxeringarna med afseende å deras jämnhet inom större distrikt försämrats. Då emellertid öfriga Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke yttrat sig i detta ämne och kammarrätten för sin del icke tilltror sig att allenast med stöd af hvad i härstädes pröfvade besvärsmål rörande 1908 års fastighetstaxeringar förekommit uttala någon bestämd åsikt i frågan, har kammarrätten ansett sig för närvarande endast böra uttala, att därest erfarenheter liknande dem, som i de ofvan återgifna utlåtandena kommit till uttryck, skulle hafva vunnits äfven inom andra delar af landet, frågan om afhjälpan af de öfverklagade olägenheterna synes böra tagas under allvarligt öfvervägande.»

Lika med kammarrätten anser jag denna fråga förtjänt af allvarligt beaktande. Då densamma emellertid hör till revisionen af den kommunala beskattningen, finner jag, med hänsyn därjämte till ärendets af kammarrätten påpekade outredda skick, någon åtgärd i ämnet icke för närvarande kunna vidtagas.

25 §.

De sakkunniga hafva upptagit det af 1906 års sakkunniga först framställda och för 1907 års Riksdag framlagda men då fallna förslaget, att för stärkande af sakkunnigelementet hos den primära taxeringsmyndigheten Kungl. Maj:ts befallningshafvande skulle bemyndigas att i taxeringsnämnden insätta utom ordförande äfven en ledamot. Genom höjning af minimiantalet af taxeringsnämndens ledamöter skulle dock de valda ledamöterna tillförsäkras rättighet att fortfarande inom hvarje taxeringsnämnd utgöra majoritet och således utöfva ett afgörande inflytande på taxeringsnämndens beslut.

Jag ber att få i minnet återkalla hvad som förekom, då denna fråga förra gången var under behandling.

Öfver förslaget yttrade kammarrätten i sitt underdåniga utlåtande den 17 december 1906: »Särskildt torde det vara högeligen befogadt, att i taxeringsnämnden beredes plats, utom för en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad ordförande, hvilken skall fullgöra de åligganden, som nu tillhöra såväl bevillningsberedningsordförande som kronans ombud hos taxeringsnämnd, jämväl för ytterligare en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad ledamot i nämnden, hvilken äfven skulle biträda ordföranden vid taxeringsarbetet.»

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t den 15 februari 1907 af det för Riksdagen genom nådig proposition framlagda förslaget till ny bevillningsförordning anförde jag, efter att hafva påpekat, att genom den ifrågasatta organisationen af den primära taxeringsmyndigheten hos denna myndighet icke skulle finnas någon representant med särskildt uppdrag att bevaka kronans intressen: »Den af mig nu berörda omständigheten synes emellertid påkalla vidtagande af någon åtgärd för att förstärka sakkunnigelementet hos den primära taxeringsmyndigheten. Om Kungl. Maj:ts befallningshafvande berättigades att, utan afseende å vederbörandes boningsort, utse, utom ordförande, äfven en ledamot i taxeringsnämnden, skulle icke blott nämnden erhålla en förstärkning, som genom själfständighet och opartiskhet säkerligen skulle främja behörig taxering, utan äfven ordföranden kunna få ett värdefullt och i större taxeringsdistrikt eller vid tillfälliga förfall ofta oumbärligt biträde i det förberedande taxeringsarbetet.»

Förslaget vann emellertid icke Riksdagens bifall. I sin skrifvelse den 6 maj 1907 anförde Riksdagen härom bland annat: »Kronans intressen torde hos taxeringsnämnden blifva behörigen tillgodosedda af den utaf Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ordföranden. Det särskilda biträde i taxeringsarbetet, en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad ledamot skulle lämna ordföranden, kunde visserligen på sina håll vara af betydelse för arbetets fortskyndande. Saknaden af detta biträde utesluter dock icke möjligheten att på ett tillfredsställande sätt ordna taxeringsarbetet. I de fall, då enligt nuvarande taxeringsdistriktsindelning svårigheter kunde möta för ordföranden att utan biträde fullgöra de honom åliggande göromålen, torde nämligen alltid den utvägen vara att tillgå att uppdelade taxeringsdistrikt i flera distrikt. I allt fall kunna icke de betänkligheter, som på vissa håll uttalats mot bevillningsberedningens och den nuvarande taxeringsnämndens sammanslagning, varda undanröjda genom den utvidgning af det administrativa inflyttandet i taxeringsnämnden, Kungl. Maj:t föreslagit. I afseende å dessa betänkligheter må erinras, hurusom taxeringsmyndigheterna hafva till ändamål ej blott att taxera de beskattningsbara inkomsterna utan äfven, såsom ett mycket viktigt moment i sin verksamhet, att fastställa fastighetstaxeringsvärdena. Vid omorganisationen måste därför tillses, att nödiga förutsättningar hos taxeringsnämnden för fullgörandet af dessa dubbla funktioner icke saknas. Huruvida för detta ändamål en förstärkning af sakkunnigelementet inom nämnden kan vara af behovet påkallad,

torde man kunna hafva anledning ifrågasätta. Hvad däremot synes Riksdagen ovedersägligt är, att för behörigt fastställande af fastighetstaxeringsvärdena, hos nämnden måste förefinnas en ingående kännedom om ortsförhållandena. Denna kännedom torde bäst sökas i kretsen af de skattskyldiga själfva.»

I fråga om de sakkunnigas nu förevarande förslag hafva meningarna bland länsstyrelserna varit delade. Åtskilliga länsstyrelser hafva afstyrkt förslaget, de flesta af dem dock med vitsordande af att det naturligtvis vore till nytta, om sakkunnigelementet förstärktes. De skäl, som därvid anförts, torde i hufvudsak kunna sammanfattas sålunda: Det vore för Kungl. Maj:ts befallningshafvande förenadt med afsevärda svårigheter att anskaffa personer med erforderliga kvalifikationer till att vara ordförande i taxeringsnämnderna, och därest det skulle åläggas Kungl. Maj:ts befallningshafvande att utse jämte ordföranden äfven en ledamot af taxeringsnämnden med hufvudsakligen samma kompetensfordringar, som ansetts böra gälla för ordförandena, skulle utseendet af dessa ledamöter möta stora svårigheter. Dessa skulle ökas därigenom att den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten skulle med afseende å omfattningen och beskaffenheten af sina göromål blifva i alltför hög grad beroende af taxeringsnämndens ordförande, hvilken skulle kunna antingen underlåta att påkalla biträde af den förordnade ledamoten eller på denne öfverflytta alltför stor del af sin arbetsbörd eller använda honom såsom skrifbiträde eller i andra göromål af mindre vikt. I de fall, där det verkligen vore behöfligt att bereda ordföranden biträde i hans arbete, borde det dessutom öfverlätas åt honom själf att utse den person, han önskade. Det kunde därför ifrågasättas, huruvida gagnet af de föreslagna, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamöterna skulle motsvara de kostnader, som skulle uppkomma genom de till dem utgående ersättningarna.

Å andra sidan har med större eller mindre styrka af flera länsstyrelser framhållits den ökade säkerhet i tillämpningen af hithörande författningar, som vore att förvänta, därest taxeringsnämndens ordförande finge vid sin sida inom nämnden en ledamot med hufvudsakligen samma kompetens i fråga om författningskännedom och med särskildt åliggande att äfven vid det förberedande taxeringsarbetet lämna ordföranden nödigt biträde. En sådan förstärkning af sakkunnigelementet inom taxeringsnämnden vore så mycket mera behöflig, som genom afskaffandet af krono-

ombudsinstitutionen hos taxeringsnämnderna sakkunskapen inom dessa nämnder afsevärdt försvagats.

Särskildt hafva några länsstyrelser uttalat, att ett kraftigare bevakande af kronans intresse borde befrämjas. Jag tillåter mig att exempelvis ur Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Skaraborgs län yttrande citera följande: »För Kungl. Maj:ts befallningshafvande framstår den föreslagna förändringen såsom en afgjord förbättring. Genom den reform i afseende å taxeringsbestyren, som år 1907 genomfördes och hvarvid bevillningsberedningen och taxeringsnämnden sammanslogos till en enda taxeringsmyndighet, företogs nämligen en åtgärd, som i viss mån minskade det allmännas inflytande, i det att kronoombuden hos dåvarande taxeringsnämnder indrogos, utan att ersättas med något särskildt element till bevakande af kronans och det allmännas intressen hos den primära taxeringsmyndigheten. Enligt det nu föreliggande förslaget skulle visserligen den af länsstyrelsen utsedda ledamoten icke vara kronoombud i egentlig mening, och så var ej heller tanken, då samma förslag framlades i sammanhang med 1907 års skattereform, men i verkligheten torde dennes funktion i väsentliga delar komma att sammanfalla med den uppgift, som man tänker sig förenad med ett kronoombudskap. Kungl. Maj:ts befallningshafvande vill därför förorda såsom lämplig och behöflig den förändring, som härutinnan frambäres i författningsförslaget, och vill såsom skäl därför ytterligare åberopa, hvad i propositionen till 1907 års Riksdag anfördes och hvilket icke jäfvas af senare erfarenhet.»

En mellanställning intages af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län, hvilken uttalar, att i vissa fall en särskild ledamot vore välbehöflig, synnerligast i större distrikt med industricentra. Stadgandet borde därför ändras därhän, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande ägde förordna dylik ledamot, om sådan pröfvades vara behöflig för taxeringsarbetet.

Slutligen ber jag att få uppläsa, hvad kammarrätten i detta ämne anført: »Äfven om, såsom det sagts, i åtskilliga fall stora svårigheter skulle möta för Kungl. Maj:ts befallningshafvande att finna någon med taxeringsnämndens ordförande i kompetens jämnställd person att ställa vid hans sida såsom ledamot i nämnden, synes det dock böra vara möjligt att för detta senare uppdrag förvärfva personer med sådana förutsättningar, att de, efter att hafva vunnit någon erfarenhet i taxeringsarbetet, skulle blifva ordförandena till verklig hjälp; och då det efter kammarrättens

mening ligger synnerlig vikt uppå, att taxeringsnämnden äger tillgång till lämplig person att vid inträffande förfall för ordföranden handhafva hans åligganden, finner kammarrätten icke anledning frångå sitt föregående uttalande i ämnet. I syfte att bereda trygghet för att den särskildt förordnade ledamoten icke erhåller den underordnade ställningen af ett ordförandens skrifbiträde utan af denne anlitas på sådant sätt, att hans kompetens i möjligaste mån tillgodogöres vid det egentliga taxeringsarbetet, samt med tagen hänsyn jämväl till den af kammarrätten nyss framhållna lämpligheten af att ledamoten må vid förfall för ordföranden inträda i hans funktioner, anser sig kammarrätten emellertid tillika böra förorda, att den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamoten må inom taxeringsnämnden erhålla ställningen af själfskrifven vice ordförande.»

För egen del har jag, sedan denna fråga senast förelåg till behandling, icke haft någon anledning att ändra uppfattning, utan fast hellre ytterligare stärkts i min mening. Jag är alltjämt af den åsikten, att det är af behovet högeligen påkalladt att berättiga statsmyndigheten att i taxeringsnämnden insätta ännu en representant. De skäl, som därvid för mig äro afgörande, äro hufvudsakligen följande tre: att den arbetsbördan, som påhvilat och ytterligare väntar taxeringsnämnden är så omfattande, att den icke i längden kan tillfredsställande fullgöras, i hvad angår ordföranden, hvilken arbetet väsentligen åligger; att taxeringsnämnden är i behof af förstärkt sakkunskap; och att det allmännas intresse vid taxeringsförrättningarna behöfver kraftigare bevakning.

Hvad då först beträffar arbetsbördan, så må det visserligen förhålla sig så, att en del taxeringsdistrikt är af så ringa omfång och rymmer inom sig så få eller så litet komplicerade beskattningsföremål, att taxeringsarbetet under vanliga år verkligen ej är vidare betungande. Men ostridigt borde det vara, att det motsatta förhållandet är det vanligaste. Det är också påfallande, att när fråga var om införande af särskild taxering till skogsaccis, det nästan enstämmigt förklarades, att denna nya taxering icke kunde åläggas taxeringsnämnderna, enär dessa och i synnerhet deras ordförande redan vore öfver höfvan betungade och det med afseende därå mötte synnerliga svårigheter att få lämpliga och villiga ordförande. Det förefaller då verkligen egendomligt, om man nu påstår, att ordförandena endast undantagsvis äro i behof af biträde. Men därutöfver bör framhållas, att den föreslagna taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt kommer att kräfva ett mera omfattande arbete än den hittillsvarande inkomstskatte-

taxeringen, genom mångfalden af därvid medgifna afdrag, beräkningen af inkomst af fast egendom, förmögenhetsuppskattningen, utförligare längdföring m. m.

Några länsstyrelser hafva klagat öfver den rådande svårigheten att få personer, som äro villiga att åtaga sig ordförandeskapet, och ansett, att ytterligare svårigheter skulle möta, om ännu en person med liknande kompetens skulle utses. Häremot kan erinras, att länsstyrelserna först och främst hafva magistratspersoner, kronofogdar, häradskrifvare och länsmän till sitt förfogande för ändamålet, och gifvetvis bör en sådan funktionär ofta kunna förordnas i mera än en taxeringsnämnd. Men vidare synes man icke böra förbise, att en person, som ifrågasättes till ordförande, kan antagas hellre vilja åtaga sig uppdraget, om han vid sin sida får en kompetent person, hvilkens biträde han kan påräkna, än om hela arbetsbördan och ansvaret påhvila honom ensam, och det förefaller därför mer än sannolikt, att svårigheten att få lämpliga taxeringsnämndsordförande genom den ifrågasatta anordningen skall förminskas. Om vidare många distrikt äro små och lättskötta, borde detta föranleda till sammanslagning af distrikt, hvarigenom man vunne, utom ökad jämnhet i taxeringen, äfven den fördelen, att ett mindre antal personer behöfdes till ifrågavarande båda poster.

Jag anser som sagdt vidare, att taxeringsnämnderna äro i behof af ökad sakkunskap. Utan att vilja i någon mån förringa de valda ledamöternas intresse för sin uppgift, så är det ju i allt fall gifvet, att man af dessa i regel bör fordra hufvudsakligen kännedom om de faktiska förhållanden, till hvilka hänsyn skall tagas vid taxeringen, men i mindre grad insikt om beskattningsförfattningarna, hvilka på grund af ämnets egen natur erbjuda ett ganska inveckladt lagtillämpningsområde. Annat kan förhållandet påräknas blifva i fråga om en ledamot, som utväljes särskildt för denna uppgift och får sitt intresse hufvudsakligen inriktadt på själfva lagtillämpningen. Till främjande af sådant intresse skall också verka den omständigheten, att denna ledamot förordnas för längre tid, i förslaget upptagen till högst fem år, hvarigenom han kan ägna större nit åt arbetet och förvärfva större erfarenhet än en vald ledamot, hvilkens uppdrag gäller endast ett år i sänder. Ur allmän taxeringssynpunkt synes det mig vara af en betydelse, som icke bör underskattas, att på sådant sätt ett stort antal personer landet rundt så att säga delegeras för taxeringsarbetet. Därigenom uppfostras också taxeringsmän, som kunna öfvertaga det viktiga ordförandeskapet.

För det tredje bör enligt min mening förslaget genomföras för att vid taxeringen starkare häfda det allmännas intresse, och häri ligger måhända det skäl, som kraftigast talar för att just nu upptaga frågan. Det är icke tu tal om att ej taxeringsnämndsordförandena i det hela synnerligen förtjänstfullt bevakat kronans rätt vid taxeringen. Men detta utesluter ej, att en förstärkning kan behövas, då ordförandena i allt fall äro strängt upptagna af taxeringsarbetets ordnande och ledning. Hitintills kunna också de af kommunen valda ledamöterna sägas hafva haft intresse af att bevaka kronans rätt, ty denna har sammanfallit med kommunens. Så länge kommunalbeskattningen helt enkelt varit en öfverbyggnad på statsbeskattningen, hafva de kommunala förtroendemännen för att häfda kommunens intresse att få behöriga kommunalutskylder äfven måst uppehålla statstaxeringen, ty denna har varit en direkt regulator för kommunal-skattens utmätande. Då tillförene förslag varit å bane att åtskilja stats- och kommunalbeskattning, hafva varnande röster höjt sig däremot just af den anledningen, att genom ett sådant frigörande taxeringsmännen skulle förlora sitt omedelbara intresse af att hålla statstaxeringen uppe. Och huru högt man än må, såsom jag för min del af erfarenhet och öfvertygelse gör, tänka om de kommunala förtroendemännens goda vilja att äfven för statens vidkommande främja en riktig taxering, så kan man dock icke förneka, att om stats- och kommunalbeskattning, såsom nu meningen är, åtskiljas, frågan om de valda taxeringsmännens ställning till statsbeskattningen kommer i ett helt annat läge än förut. Under inga förhållanden kan man åtminstone, såvidt jag förstår, påstå, att det skulle vara obehörigt att vid taxeringsförrättningar, som ske för statens räkning, äfven finnas organ, som kunna i tillräcklig grad och själfständigt bevaka statens intresse.

Förslaget innebär dock icke, att de valda ledamöternas antal förden-skull skulle minskas, utan detta antal har bibehållits såsom förut. Härigenom har, såsom jag redan antydtt, åt dessa ledamöter behållits det afgörande inflytandet på taxeringsärendenas utgång. De hafva beslutanderätten i sin hand och få åt de skäl, som anförts af det allmännas särskildt förordnade representanter, skänka det afseende, som de finna dem förtjäna. Härmed torde också de invändningar, som framställdes i Riksdagens nyss af mig åberopade skrifvelse den 6 maj 1907, hafva förlorat sin betydelse. I taxeringsnämnderna komma att sitta lika många ledamöter som förut för fullgörande af taxeringsnämndens angifna dubbla funktion att bestämma inkomsttaxeringen och fastställa fastighetsvärdena. För sistnämnda uppgift

kommer att i samma mått som förut förefinnas en ingående kännedom om ortsförhållandena. Och med afseende å det anförda förhållandet, att sådan kännedom torde bäst sökas i kretsen af de skattskyldiga själfva, må jag erinra, att de särskildt förordnade ledamöterna naturligtvis också måste sökas bland de i orten boende skattskyldiga, om också ej nödvändigtvis bland dem, som bo inom taxeringsdistriktet. Slutligen ber jag att få framhålla, att äfven vid fastighetstaxeringen kronan har intressen att bevaka ur många synpunkter, därvid jag med afseende å beskattningen allenast påpekar, att förmögenhetsskatten föreslagits att för fast egendom utgå efter egendomens taxeringsvärde.

Vidkommande kostnadsfrågan synes den vara af underordnad vikt. Den till de förordnade ledamöterna utgående ersättningen kommer icke att stiga till afsevärdt belopp, och hela institutionen skulle vara förfelad, om detta icke mångfaldt godtgjordes genom ökad afkastning af beskattningen.

Emot de sakkunnigas nu förevarande förslag har anmärkts, att det icke gifvit den förordnade ledamoten en tillräckligt bestämd ställning, att det berodde af ordförandens godtfinnande att påkalla hans hjälp och att han kunde nedsjunka till att blifva allenast ett ordförandens skrifbiträde. Jag anser också, att författningen bör så vidt möjligt närmare angifva hans ställning. Dock kan jag icke biträda kammarrättens förslag, att han skulle vara själfskrifven vice ordförande i taxeringsnämnden. Enligt min mening får det icke finnas någon vice ordförande i denna nämnd. Taxeringsarbetet i den första instansen är så organiseradt, att ordföranden måste hafva hela ledningen i sin hand och känna ansvar för hela arbetets utförande. Därpå beror väsentligen utfallet af taxeringen. Om därför den förordnade ordföranden blir varaktigt hindrad att utöfva uppdraget, bör ny ordförande förordnas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Detta hindrar naturligtvis icke, att vid tillfälligt förfall under det förberedande taxeringsarbetet vissa åtgärder kunna i stället vidtagas af annan, och därtill bör då visserligen den förordnade ledamoten vara själfskrifven. För befästande af denne ledamots ställning anser jag det däremot böra föreskrifvas, att han skall granska alla inkomna deklARATIONER och andra uppgifter och att han skall vid taxeringen bevaka det allmännas intresse. Härutöfver bör han vara pliktig att, om sådant af ordföranden begäres, ombesörja den längdföring, som förekommer vid själfva sammanträdena, samt biträda ordföranden i det förberedande taxeringsarbetet. Att i sistnämnda afseende någon oklarhet i hans ställning kan uppkomma, lär

icke kunna undgås. Om det framdeles skulle visa sig erforderligt, torde det icke blifva alltför svårt att äfven härutinnan med ledning af erfarenheten vidare precisera och utvidga gränserna för hans befogenhet och åligganden. Stadgandena i detta ämne återfinnas i förslaget 31 § 2 mom.

Vidkommande denna paragraf i öfrigt har min uppmärksamhet blifvit fästad på frågan, huruvida ledamöter i taxeringsnämnd på landet skola i kommun, där kommunalfullmäktige finnas, väljas af dessa eller af kommunalstämman. För min del anser jag visserligen af stadgandets nuvarande affattning framgå, att valet bör verkställas af kommunalstämman. Men däremot är jag af den meningen, att en ändring härutinnan är väl motiverad. Enär röstgrunden för val af taxeringsnämnd är den samma som för val af kommunalfullmäktige, synas icke några skäl föreligga, för att ej utseende af taxeringsnämnd skulle anförtros åt kommunalfullmäktige, då motsvarande förhållande äger rum i stad. Jag har därför låtit införa en föreskrift i detta syfte.

Förslaget innehåller därjämte, att såvidt möjligt ej blott ägare af jordbruksfastighet utan äfven ägare af annan fastighet må erhålla säte i taxeringsnämnd.

26 §.

I ändamål att påskynda val af taxeringsnämnder och säkerställa deras sammansättning enligt föreskrifna grunder hafva stadgandena i denna paragraf omarbetats i jämförelse med motsvarande bestämmelser i nu gällande bevillningsförordning.

Det har ofta klagats öfver att besvärstalan angående val af ledamöter i taxeringsnämnd vore ändamålslös, enär tiden för valet och tiden för taxeringsnämndens sammanträdande låge så nära hvarandra, att besvär öfver valet icke hunne slutligen afgöras, innan taxeringsnämndens förrättningar redan afslutats.

I en vid 1909 års Riksdag inom Andra Kammaren af två ledamöter väckt motion framställdes förslag till förekommande af denna olägenhet. De hemställde, att val af ledamöter i taxeringsnämnden, hvilket nu skulle äga rum före den 15 februari, måtte ske så tidigt som möjligt, t. ex. vid ordinarie decemberstämman, sedan fyrktalslängd, som för det följande året skulle tillämpas, blifvit fastställd; att tiden för ingifvande af besvär till Kungl. Maj:ts befallningshafvande måtte förkortas till fjorton dagar från stämmobeslutets uppläsande i kyrkan; att dylika besvär måtte erhålla

skyndsam behandling; att öfver Kungl. Maj:ts befallningshafvandes beslut klagan icke måtte få föras; samt att den redogörelse, som omnämndes i 31 § bevillningsförordningen, skulle utfärdas före utgången af november månad.

Bevillningsutskottet anförde i häröfver afgifvet utlåtande, att med gällande bestämmelser rätten att genom anförande af besvär vinna rättelse i ett olagligt val till taxeringsnämnd kunde blifva värdelös. Det hade också visat sig, att de kommunalstämmor, som enligt nuvarande stadganden utlystes för val af taxeringsnämnd, i allmänhet blefve med hänsyn till den olämpliga tiden för deras hållande mindre talrikt besökta. Annorlunda skulle förhållandet i detta hänseende utan tvifvel blifva, om å landsbygden valen kunde förläggas till de viktiga ordinarie decemberstämmorna. Väl kunde häremot invändas, att därmed den princip, som uppställts, att hela taxeringsarbetet borde påbörjas och slutföras inom samma kalenderår, icke blifvit fullständigt upprätthållen. Om till grund för valet icke lades de nya röstlängderna för kommande året, skulle också inträffa, att taxeringsnämnden komme att utses af delvis andra valberättigade än dem, som skulle af nämnden taxeras. Dessa invändningar af formell natur syntes utskottet näppeligen behöfva förhindra en reform i det syfte, motionärerna afsäge. De af motionärerna äfven föreslagna nya bestämmelserna angående besvärsförfarandet syntes utskottet förtjäna ett närmare öfvervägande. Utskottet funne således, att motionärerna påpekat förhållanden, som tarfvade rättelse. Men då det kommit till utskottets kännedom, att Kungl. Maj:t hade uppmärksamheten riktad på de olägenheter, som vore förenade med valen af taxeringsnämnd, och att redan till 1910 års Riksdag förslag i ämnet skulle vara att från Kungl. Maj:t förvänta, hade det syntes utskottet lämpligt att afvakta detta Kungl. Maj:ts förslag. På grund häraf hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Denna utskottets hemställan blef också af Riksdagen bifallen.

De af motionärerna föreslagna åtgärderna, hvilka i hufvudsak upptagits i sakkunnigförslaget, synas äfven mig gå i den riktning, hvori denna fråga bör lösas. För närvarande är bestämdt, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande skall i början af året utfärda kungörelse om, bland annat, huru många ledamöter i taxeringsnämnden som skola väljas i hvarje distrikt, och att valet därefter skall förrättas före den 15 februari. Några särskilda föreskrifter äro icke meddelade angående besvärsproceduren, utan

därom gälla kommunalförordningarnas allmänna regler. Förslaget innehåller nu i stället, att kungörelsen skall utfärdas före november månads utgång, och att valet skall hållas före den 15 januari, ett stadgande som således icke utesluter den af bevillningsutskottet förordade anordningen att på landet förrätta valet vid den ordinarie decemberstämman, om nämligen denna hålles så sent i månaden, att efter utfärdandet af Kungl. Maj:ts befallningshafvandes kungörelse valet hinner behörigen pålysas. Vidare föreslås, att besvär öfver dylikt val skola anföras senast före klockan tolf å femtonde dagen efter valets förrättande eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter. Utom i fråga om besvärstidens längd afviker således förslaget från gällande stadganden därutinnan, att besvärstiden skall räknas icke från beslutets offentliga kungörande utan från själfva valförrättningen. Det är gifvet, att protokoll öfver valet förden skull måste skyndsamlingen uppsättas och justeras, men att, om klagande icke kunnat utfä protokollsutdrag, så att det kunnat bifogas besvären, sådant icke må utgöra hinder för besvärens upptagande till pröfning, för hvilket ändamål protokollsutdrag må senare ingifvas eller eljes infordras. Med afseende på berörda afvikelse från de allmänna reglerna är tillika i förslaget utsagdt, att hvad i kommunalförfattningarna är stadgadt angående besvär emot kommunala myndigheters beslut skall i öfrigt i tillämpliga delar gälla om dylikt¹ vals öfverklagande. Slutligen innehåller förslaget, att klagan icke må föras öfver Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i anledning af besvären meddelade beslut.

Då besvär således skola anföras senast den 29 eller 30 januari, måste besvären hinna afgöras och, i händelse valet upphäfves, äfven nytt val hållas, förrän taxeringsnämnden sammanträder, hvilket väl sällan sker tidigare än i senare delen af april.

Den af mig nyss omnämnda kungörelse, som Kungl. Maj:ts befallningshafvande skall utfärda, skall innehålla bland annat erinran till dem, som äro skyldiga att till ledning vid den förestående taxeringen aflämna deklARATIONER och andra uppgifter, om hvad de hafva att i afseende härå iakttaga. Kammarrätten har härvid anført, att då det icke syntes lämpligt, att denna erinran lämnades så tidigt som före november månads utgång, densamma borde uteslutas ur ifrågavarande kungörelse och i stället meddelas i särskild, efter årsskiftet utfärdad kungörelse. Huru befogadt hvad sålunda anförts än formellt sedt må vara, så tror jag dock, att den praktiska betydelsen af dylikt publicerande numera ej bör öfverskattas

och att någon afsevärd fördel därför ej skulle vara att vänta af en särskild kungörelse angående uppgiftsplikten.

27 §.

Några länsstyrelser hafva uttalat, att häradskrifvarna vid tiden för taxeringsförrättningarna vore så strängt upptagna af andra göromål, att de ej kunde i nämnvärd omfattning tagas i anspråk för taxeringsgöromålen, och i anledning däraf hemställt, att de måtte befrias från skyldigheten att åtaga sig förordnande att vara ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd. Då Kungl. Maj:ts befallningshafvande emellertid lärer vid utfärdande af dylikt förordnande taga hänsyn till det anförda förhållandet, och den omständigheten, att häradskrifvare för tjänstegöromål ej hinner utföra uppdraget, väl är att anse såsom sådant laga förfall, som berättigar honom att afsäga sig ifrågavarande förordnande, kan jag icke finna det lämpligt, att häradskrifvarna befrias från berörda skyldighet, helst som jag inhämtat, att det för närvarande finnes häradskrifvare, som äro förordnade till ordförande ej blott i en taxeringsnämnd utan åtminstone i två.

Med anledning af föreskriften, att annan inom taxeringsdistriktet boende person än vissa uppräknade tjänstemän är berättigad afsäga sig uppdrag att vara ordförande eller ledamot i taxeringsnämnden, endast om han de fem nästföregående åren deltagit i taxeringsarbetet inom distriktet eller är af laga förfall hindrad, uttalar Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län, att om föreskriften borde så tolkas, att den, som fem år deltagit i taxeringsarbetet, därefter vore frikallad endast ett år, denna sistnämnda tid vore väl kort. Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Gottlands län ifrågasätter, att befrielse från skyldighet att deltaga i taxeringsarbetet borde inträda redan efter tre år. Jämte det jag håller före, att den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län anförda tolkningen är riktig, anser jag emellertid, att, då något allmännare missnöje med de nuvarande stadgandena i detta afseende icke försports, någon ändring ej för närvarande bör ske.

29 §.

Då taxeringsnämndens ordförande under större delen af mars lärer vara upptagen af granskningen af inkomna deklARATIONER och andra uppgifter, har det ansetts kunna medgifvas häradskrifvarna anstånd till den 25 mars med aflämnande af tillskrifna fastighetslängder och blanketter till inkomstlängden.

Därest vederbörande tjänsteman icke aflämnar dessa längder, är honom ålagd en dagabot af tre kronor. Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län har anfört, att det vore angeläget att erhålla ett förtydligande, som visade, huruvida den föreskrifna dagaboten skulle beräknas särskildt för hvarje kommun eller taxeringsdistrikt, för hvilket tjänstemannen gjort sig skyldig till försummelse eller om en dagabot af tre kronor skulle gälla gemensamt för alla de kommuner eller distrikt, där sådan ägt rum, hvarjämte Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillagt, att en tillämpning af bötesbestämmelsen på först angifna sätt kunde i fögderi med större antal kommuner medföra dagabotsbelopp, som knappast kunde anses rimliga.

Då författningen stadgar, att längderna skola vid ifrågavarande dagabot inom viss tid aflämnas till *taxeringsnämndens* ordförande, synes det mig otvifvelaktigt, att böter skola ådömas särskildt för hvarje taxeringsdistrikt, i fråga hvarom försummelse skett. Med afseende å det hinder, som uppstår i taxeringsarbetet genom längdernas uteblifvande, lär det också vara af största vikt att på ett effektivt sätt framtvinga ett behörigt fullgörande af ifrågavarande skyldighet.

31 §.

I den uppräknig af taxeringsnämndsordförandens åligganden, hvilken här sammanförts från bevillnings- och inkomstskatteförordningarna, hafva vidtagits smärre omarbetningar. Särskildt har tillagts, att ordföranden är pliktig att å deklaration eller annan till ledning för egen taxering aflämnad uppgift, som icke blifvit följd vid taxeringen, anteckna skälen därför, en åtgärd, som hittills lærer hafva i hög grad försummats.

Med afseende på den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ledamotens i 2 mom. angifna särskilda åligganden åberopar jag hvad jag anfört vid 25 §.

32 §.

För att vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, där jämväl förmögenhet legat till grund för taxeringen, förhindra offentliggörande af med hvilket belopp inkomst och med hvilket belopp förmögenhet ingår i taxeringen, stadgas här, att taxeringsnämnden, d. v. s. dess ordförande, skall verkställa anteckning därom å den skattskyldiges deklaration. Härigenom fastslås taxeringsnämndens beslut härutinnan, så att öfverordnade myndigheter i fall af besvär eller eljes vid behof kunna få kännedom om beslutets innebörd. Skulle denna anteckning införas i taxerings-

längden, blefve det synnerligen lätt för obehöriga att däraf taga reda på de skattskyldigas inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Om deklaration ej afgifvits, måste däremot anteckningen göras i taxeringslängdens anteckningskolumn. I sådant fall är emellertid sekretess uppenbarligen icke i samma grad af nöden, som då den skattskyldige själf lämnat uppgift.

I det fall att i ett taxeringsdistrikt, som omfattar äfven ett municipalsamhälle, en skattskyldig idkar en sammanhängande rörelse både utom och inom municipalsamhället, inträffar det, att efter allmänna grunder någon del af inkomsten bör med afseende på bevillingstaxeringen anses belöpa på municipalsamhället, hvilket i sådan händelse bör äga att däraf uppbära bidrag till sina särskilda ändamål. Emellertid finnes icke i nuvarande bevillningsförordning någon föreskrift, att uppdelning af dylik inkomst skall ske vid taxeringen. För afhjälpan af denna brist är en bestämmelse införd i förslaget.

38 §.

Enligt hvad jag inhämtat och jämväl af de inkomna yttrandena framgår, har någon tvekan rådt, huruvida taxeringsnämnd i sitt förslag till ledamöter i pröfningsnämnden äfven kan uppsätta ordföranden i taxeringsnämnden, oaktadt denne är förordnad och ej vald. I praxis har emellertid ordföranden mångenstädes föreslagits och sedermera också kallats till ledamot i pröfningsnämnden. Detta måste äfven anses stå i öfverensstämmelse med författningens mening, likasom det otvifvelaktigt skulle vara till stor olägenhet, om icke för pröfningsnämndens arbete kunde omedelbart tillgodogöras den insikt och erfarenhet, som måste förutsättas hos ordförandena i taxeringsnämnderna. Hvad författningens mening angår, så innehåller författningen, att förslaget skall upprättas bland taxeringsnämndens medlemmar. Ordet »medlemmar» begagnas i författningen för att beteckna både ordföranden och ledamöterna, under det uttrycket »ledamot» användes såsom motsättning mot ordföranden.

Beträffande förslaget till ledamöter i pröfningsnämnden yttrar öfverståthållarämbetet: »Enligt 38 § skall, likasom för närvarande, taxeringsnämnd bland sina medlemmar föreslå två personer till ledamöter i årets pröfningsnämnd, därvid bör tillses, att, såvidt möjligt är, en är fastighetsägare och den andre är inkomsttagare. I Stockholm, där det för främjandet af pröfningsnämndens arbeten är angeläget, att hvarje taxeringsdistrikt är representeradt i nämnden — målen företagas nämligen till behandling distriktvis, och hvarje ledamot har att för sitt distrikt framställa

yrkande i de från distriktet fullföljda målen, hvadan äfven han har att på förhand genomgå målen med ledning af de uppgjorda föredragningslistorna — har den sålunda stadgade begränsningen i antalet kandidater visat sig vara för snäf, och hemställer öfverståthållarämbetet förty, att antalet för Stockholm måtte bestämmas till tre. Härigenom skulle ock underlättas uppgiften att tillse, det olika intressen representeras i nämnden».

Kammarrätten har på de skäl, som anförts af öfverståthållarämbetet, ifrågasatt, huruvida icke i Stockholm hvarje taxeringsnämnd borde till ledamöter i pröfningsnämnden föreslå tre personer, däraf en fastighetsägare samt två näringsidkare eller andra inkomsttagare.

Då jag finner den af kammarrätten förordade anordningen vara lämplig, har jag låtit utfylla förslaget i sådant syfte.

39 §.

I fråga om rätt att anföra besvär angående taxering innehåller sakkunnigförslaget några smärre tillägg till motsvarande nu gällande stadgande, i ändamål att utvidga rätten för primärkommun att öfverklaga skattskyldigs taxering.

För närvarande gäller, att municipalsamhälle får föra besvärstalan allenast i fråga om huru stor del af en fastighets hela taxeringsvärde belöper å den del af fastigheten, som faller inom municipalsamhällets område. Denna begränsning har skett, därför att den socken, inom hvilken municipalsamhället ligger, ansetts kunna och böra bevaka det kommunala intresset i fråga om taxeringen, i den mån municipalsamhällets intresse icke vore stridigt mot kommunens i öfrigt. Förslaget medgifver däremot municipalsamhälle samma besvär rätt som annan kommun. Då denna samhällsbildning fått allt större utsträckning och municipalsamhällena måste för sina särskilda ändamål anlita bidrag af sina medlemmar i allt högre grad, samt i följd häraf ett municipalsamhälle i regel har ett ojämförligt större intresse att bevaka med afseende på de inom samhället befintliga beskattningsföremålen än den socken, hvori det ingår, har jag ansett mig böra biträda förslaget, hvilket ej heller mött någon gensaga från de hörda myndigheterna och som i allt fall lärer böra genomföras åtminstone i hvad det angår inkomsttaxering, som jag nyss vid 32 § omnämnde.

Vidare hafva de sakkunniga föreslagit, att om i stad finnas två eller flera territoriella församlingar, hvilka hvar för sig enligt kyrkostämmas beslut af sina medlemmar uttaga särskilda på bevillningen grundade afgifter, sådan församling skall hafva samma besvär rätt som kommun.

Kammarrätten har härom anfört, att det syntes tvifvelaktigt, huruvida tillräckliga skäl förelåge att under den angifna förutsättningen tillerkänna territoriella församlingar i stad samma besvärsrätt som kommun. Därest emellertid sådan rättighet medgäfves dem, kunde ifrågasättas, om ej på enahanda grunder dylik besvärsrätt borde tillerkännas äfven icke territoriella stadsförsamlingar, som af sina medlemmar uttoge särskilda på bevillningen grundade afgifter.

För min del finner jag äfven detta de sakkunnigas förslag böra tillstyrkas. Om exempelvis här i Stockholm uppkommer fråga, i hvilkendera af två territoriella församlingar inkomsten af en viss verksamhet bör bevillingstaxeras eller huru inkomsten bör fördelas emellan de båda församlingarna, så kan en sådan fråga för närvarande näppeligen komma under högre myndighets pröfning. Kronans ombud samt stadsfullmäktige äga visserligen befogenhet att i frågan anföra besvär, men då hvarken kronans eller stadens i sin helhet intresse däraf beröres, enär både bevilling och allmänna stadsutskylder i allt fall utgå med samma belopp, är från deras sida icke något initiativ att vänta. För vederbörande territoriella församlings särskilda utdebitering för kyrkliga ändamål kan frågan däremot vara af ganska stor vikt, och jag kan icke finna någon anledning, hvarför icke församlingen bör få efter beslut af kyrkostämman bevaka sin rätt genom besvärstalan. För en icke territoriell församling åter hafva taxeringsfrågor ingen eller endast underordnad betydelse, hvadan besvärsrätt för dem icke lärer vara af nöden.

Med afseende på besvärsrätten får jag vidare meddela, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län förordat, att lika besvärsrätt med skattskyldig måtte i såväl denna paragraf som i 49 § inrymmas åt den, som, ehuru icke skattskyldig för fastighet, äger eller arrenderar densamma under taxeringsåret.

I samma ämne har kammarrätten andragit följande: »Rättighet att hos pröfningsnämnden, liksom ock i högre instanser, föra talan i fråga om fast egendoms taxeringsvärde synes böra tillerkännas egendomens ägare, äfven om han icke är för taxeringsåret skattskyldig för egendomen. Då såväl enligt nu gällande som enligt den föreslagna bevillningsförordningen bevilling för fast egendom skall erläggas af den, som för nästföregående året författningsenligt mantalsskrifvits eller bort mantalsskrifvas såsom ägare eller innehafvare af fastigheten, har ny ägare af fast egendom såväl under det år förvärfvet af egendomen skett som därpå följande året

ansetts vara förhindrad att föra talan om egendomens taxering. Att detta, särskildt då allmän fastighetstaxering äger rum något af dessa båda år, icke är med billighet öfverensstämmande, synes kammarrätten uppenbart.»

Enligt hvad jag inhämtat, har regeringsrätten antagit en sådan tillämpning, att såväl ny ägare af fast egendom i de anförda fallen som äfven arrendator af en särskildt för sig taxerad jordbruksfastighet äger anförda besvär i fråga om fastighetens taxeringsvärde. Med anledning häraf lärer något stadgande i förevarande afseende icke vara behöfligt.

46 §.

Vid 1907 års revision af bevillningsförordningen infördes en dittills saknad föreskrift, att kronans ombud skulle närvara vid justeringen af pröfningsnämndens protokoll. Anledningen härtill var gifvetvis den, att just kronans ombud på grund af den befattning han tagit med anförda besvär och taxeringen i öfrigt ägde bättre förutsättningar än någon annan att tillse, att pröfningsnämndens protokoll blefve riktigt affattadt.

Nu har en länsstyrelse hemställt, att »för att ej för mycket inkräkta på landskamrerarens rörelsefrihet under sommaren» en tillförordnad landskamrerare måtte få tjänstgöra vid protokolljusteringen, äfven om han icke varit kronoombud hos pröfningsnämnden. En liknande fråga beröres af två länsstyrelser vid 47 §, i det de uttalat, att det vitsordande, som kronoombudet genom sin underskrift å taxeringslängderna skall meddela beträffande däri enligt pröfningsnämndens beslut införda förändringar eller gjorda tillägg, kunde lämnas af en tillförordnad landskamrerare eller ock af pröfningsnämndens sekreterare.

Jag är för min del af en motsatt åsikt. Enligt min mening bör landskamreraren, som så långt som möjligt skall känna ansvar för hela taxeringen, själf öfvervaka de med taxeringsarbetet hos pröfningsnämnden sammanhängande åtgärderna från början till slut. Därför skulle jag hellre förorda ett kraftigare inskräpande häraf än en förändring i motsatt riktning.

47 §.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län har föreslagit, att de afskrifter af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för föregående året, hvilka omförmälas i andra stycket af 2 mom. i denna paragraf, skulle, i stället för att, såsom nu är stadgad och sakkunnigförslaget innehåller, kvarstanna hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, där

de mycket sällan behöfde användas, öfversändas till vederbörande härads-skrifvare och magistrater för att hos dem förvaras, en anordning, hvari-genom häradsskrifvarna och vederbörande tjänstemän i städerna skulle be-sparas besväret att för eget bruk göra en särskild afskrift af längderna.

Detta förslag har äfven kammarrätten ansett förtjäna afseende.

För min del finner jag det emellertid vara vanskligt att utan vidare utredning ändra ifrågavarande sedan länge gällande anordning. Enligt hvad för mig uppgifvits, har densamma å andra håll befunnits vara till afsevärdt gagn. För öfrigt skulle häradsskrifvarna och stadstjänstemännen näppeligen genom ändringen undgå att för eget bruk göra afskrift af längderna, därest sådan eljes är behöflig. Ty det är att märka, att före-varande afskrifter skulle komma dem till handa först mera än ett år efter de taxeringsförrättningar, de afse, och således efter utgången af den tid, då behovet af afskrifter gjort sig mest gällande. Något afseende lärers också vid frågans bedömande kunna fästas därvid, att, hvad häradsskrif-varna angår, dessa naturligtvis icke kunna anses hafva någon som helst rätt till dessa afskrifter, för hvilka de uppburit ersättning af statsmedel.

49 §.

Reglerna angående rätt till klagan öfver pröfningsnämnds beslut hafva i denna paragraf omarbetats, i syfte att gifva dem önskvärd klarhet och öfverskådlighet.

I en detalj har kammarrätten härvid framställt en erinran, som jag finner vara befogad. Kammarrätten har nämligen utlåtit sig sålunda: »Skattskyldig, som hos pröfningsnämnden öfverklagat taxeringsnämndens beslut och hvilkens talan icke hos pröfningsnämnden bifallits, är enligt gällande praxis icke berättigad att hos kammarrätten anföra besvär med annat yrkande än sådant, som faller inom ramen för det hos pröfnings-nämnden gjorda yrkandet. Med den förändrade uppställning i mom. i nu förevarande paragraf erhållit, anser kammarrätten, som förutsätter, att förslaget ej afser att göra någon ändring i nämnda skattskyldigas be-svärsrätt, det vara nödvändigt, att den angifna begränsningen af besvärs-rätten för det fall, som afses i 1 mom. a), kommer till uttryck.»

Jag har med anledning häraf låtit gifva ifrågavarande bestämmelser en affattning, hvarigenom det af kammarrätten framhållna ändamålet lärers vinnas.

Likaledes har jag med anledning af kammarrättens framställning låtit

ändra 2 mom. af denna paragraf i det syfte, som framgår af det yttrande från kammarrättens sida, hvilket jag nu ber att få uppläsa: »Enligt 2 mom., hvars innehåll i detta afseende oförändradt upptagits från 53 § 1 mom. gällande bevillningsförfordning, skola öfver inkomna besvär förklaringar infordras från vederbörande och därefter besvären jämte inkomna förklaringar äfvensom utdrag af taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvidt den öfverklagade taxeringsfrågan angår, och de till nämnderna ingifna handlingarna af Kungl. Maj:ts befallningshafvande insändas till kammarrätten. Då det för förklarings afgifvande tydligen är af vikt att erhålla kännedom om hvad i taxeringsärendet hos nämnderna förekommit, torde Kungl. Maj:ts befallningshafvande i allmänhet iakttaga, att förklarandena erhålla del af ej allenast besvären utan äfven de handlingar i öfrigt, som skola åtfölja besvären till kammarrätten; men då ej alltid så förfäres och skilda meningar angående riktiga tillvägagångssättet i detta afseende äfven lära förekommit, torde uttryckligt stadgande härom böra införas i 2 mom.»

50 §.

Mot de af sakkunniga föreslagna bestämmelserna i denna paragraf, hvilken rör den extra ordinära besvärsrätten i taxeringsmål, har kammarrätten erinrat, att de syntes vara tämligen svårlästa. För att så vidt möjligt afhjälpa denna olägenhet har jag låtit gifva en något ändrad affattning åt dessa föreskrifter, hvilka emellertid på grund af ämnets natur måste blifva i viss mån invecklade.

Med anledning af hemställanden från kammarrättens sida har jag vidare låtit införa stadganden dels till bekräftande af rådande praxis, att, där taxering skett å mer än en ort, tiden för besvärs anförande bör räknas från det utskylder på grund af endera taxeringen sist affordrades den skattskyldige, äfven om besvären gå ut på upphäfvande af taxering, för hvilken utskylder redan mer än ett år före besvärens ingifvande affordrats honom, och dels för att uttryckligen förklara, att medgifvandet att i här afsedd extra ordinär väg anföras besvär, där någon obehörigen upptagits såsom skattskyldig för fast egendom, afser alla de fall, där någon obehörigen taxerats till bevillning för fast egendom. Med nuvarande, af de sakkunniga bibehållna affattning af ifrågavarande bestämmelse kan det nämligen vara tvifvelaktigt, om besvär i denna ordning må anföras exempelvis i det fall, att vissa å en jordbruksfastighet befintliga byggnader, hvilka bort inbegripas i jordbruksfastighetens värde, obehörigen särskildt taxerats såsom

annan fastighet än jordbruksfastighet. Jag är dock ense med kammar-rätten däri, att i detta och andra fall, där obehörig fastighetstaxering skett, den här afsedda besvärsrätten bör vinna tillämpning.

54 §.

Enligt nu gällande bestämmelser äger hvarje pröfningsnämnd att till ersättning åt ordförandena i taxeringsnämnderna, till arfvoden för protokollsföringen och andra anteckningar under pröfningsnämndens sammankomster, till kostnad för tryckning eller utskrift af förteckningar öfver de till pröfningsnämnden inkomna besvärsskrifterna äfvensom till vedergällning för det i samband med taxeringsförrättningarna för öfrigt lämnade biträde af städernas tjänstemän m. fl. använda och fördela högst ett belopp, motsvarande en viss procent af länets eller, i fråga om Stockholm, stadens hela bevillnings- och inkomstskattesummor. Procenten står dock icke, utom i Stockholm, i direkt proportion till skattesummorna utan beräknas efter en fallande skala, så att den utgår med en större procent af skattesummans första 50,000 kronor, med en lägre af därpå följande 100,000 kronor o. s. v.

Emot denna metod för ersättningarnas utmätande hafva anmärkningar framställts företrädesvis ur två synpunkter. Å ena sidan har det ansetts önskvärdt, att ersättningen skulle utgå efter bestämda, objektiva grunder, så att hvarje funktionär, som vore berättigad till godtgörelse, också på förhand visste, hvilken ersättning han hade att påräkna, och icke vore underkastad pröfningsnämndens bedömande, hvilket naturligtvis i många fall måste ske utan fullständig kännedom om alla de förhållanden, som kunde böra inverka på ersättningens belopp.

Å andra sidan har man anmärkt, att genom den antagna grunden för bestämmande af den totala ersättningen för hela länet icke funnes någon trygghet, för att godtgörelsen till hvarje funktionär kunde uppgå till skäligt belopp. Besväret med taxeringsarbetet behöfver tydligtvis icke nödvändigt stå i direkt förhållande till taxeringens storlek. Särskildt har det visat sig, att det belopp, som stått till pröfningsnämndens förfogande, varit för snävt tilltaget i de större länen, där beloppet, såsom jag nämnde, begränsats genom den fallande skalan. I de större länen hafva ersättningarna därför ofta måst fixeras oskäligt lågt. På detta sätt har äfven uppkommit en ojämnhet olika län emellan. Att kunna gifva skäligt arvode till vederbörande funktionärer är emellertid en grundförutsättning för ett tillfredsställande taxeringsresultat. I synnerhet gäller detta naturligt-

vis om taxeringsnämndernas ordförande, af hvilkas nit och intresse för sin uppgift hela taxeringen väsentligen är beroende.

Den så kallade kommunalskattekommittén sökte i sitt den 18 maj 1900 afgifna förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering att införa bestämmelser, enligt hvilka godtgörelsen för bestyret med taxeringsarbetet skulle normeras efter det besvär och de kostnader, som hvarje slag af arbete antogs medföra. I sådant afseende föreslogs, att ersättning skulle utgå dels med traktamentsersättning för de dagar, vederbörande funktionärer deltog i beskattningsnämndernas sammanträden, dels med visst belopp för hvarje sida i taxeringslängd eller protokoll, dels slutligen i förekommande fall med reseersättning. Mot de sålunda föreslagna nya grunderna ställde sig dock de flesta Kungl. Maj:ts befallningshafvande tveksamma eller afvisande. Äfven kammarrätten yttrade i sitt den 30 december 1902 öfver förslaget afgifna utlåtande, att det vore obestriddigt, att de ifrågasatta grunderna hvarken kunde i alla fall anses komma att bereda tillräcklig godtgörelse eller leda till önskelig jämnhet i tillämpningen, och uttalade sig kammarrätten för att det fortfarande skulle tillkomma pröfningsnämnden att bestämma ersättningarna för det i samband med taxeringsförrättningarna utförda arbetet.

De sakkunniga, som utarbetat nu föreliggande författningsförslag, hafva emellertid upptagit det af kommunalskattekommittén gifna uppslaget och i förevarande paragraf angifvit vissa normer, enligt hvilka godtgörelse skulle utgå till de ersättningsberättigade personer, som verkställa taxeringsarbetet eller biträda därvid. De föreslagna normerna afse, att de särskilda ersättningarna skulle blifva afpassade efter det på hvarje taxeringsbestyr nedlagda arbetet och att sålunda en enhetlig och rättvis fördelning af de för ändamålet tillgängliga medlen emellan funktionärer i olika delar af landet skulle kunna vinnas. I sådant afseende innehåller förslaget, att till ordföranden i hvarje taxeringsnämnd skulle såsom fast arvode utgå ett visst grundbelopp, 25 kronor, samt att ersättning för det med hvarje bestyr förenade arbetet därutöfver skulle beräknas efter arbetets omfattning, så att visst belopp skulle utgå för hvarje granskad deklaration, visst belopp för hvarje påbörjad sida i taxeringslängd och protokoll o. s. v., hvarjämte rese- och traktamentsersättning i särskilda fall skulle åtnjutas.

Vid den granskning, som förslaget undergått hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande och kammarrätten, hafva de ifrågavarande bestämmelserna ånyo mött starka invändningar. Åtskilliga länsstyrelser hafva obetingadt uttalat den meningen, att nu gällande bestämmelser vore till-

fredsställande, förutsatt att de för hvarje pröfningsnämnd tillgängliga medlemmen vore tillräckliga, och af sådan anledning afstyrkt den föreslagna ändringen, hvilken, enligt hvad företagna beräkningar gäfvit vid handen, i många fall skulle föranleda till en ojämn och orättvis fördelning af ersättningsbeloppen. Flertalet länsstyrelser har emellertid erkänt behofvet af ändrade bestämmelser, därvid från ett håll särskildt framhållits, hurusom nu gällande bestämmelser gifvetvis lämnade spelrum för mycket godtycke och rätt olika praxis inom olika län, samt från ett annat håll jämväl medgifvits, att inom länet icke tillämpats fullt tillfredsställande grunder för ersättningarnas bestämmande.

I fråga om de beräkningsgrunder, som borde följas för åstadkommande af en efter arbetets beskaffenhet i hvarje särskildt fall lämpad ersättning åt de olika funktionärerna, hafva åtskilliga olika synpunkter gjort sig gällande. I de flesta uttalandena har emellertid betonats, att vid ersättningarnas bestämmande borde icke blott tagas hänsyn till det särskilda arbetets mängd utan äfven afseende fästas vid det utförda arbetets beskaffenhet. I sådant afseende har framhållits, hurusom taxeringsarbetet på landsbygden i regel vore mera lättskött än i städerna och orter med mera liflig industriell och kommersiell verksamhet, äfvensom att i ett mindre taxeringsdistrikt, där de skattskyldiga till öfvervägande eller mycket betydande antal utgjordes af bolag, industriidkare och köpmän, ofta åläge taxeringsnämndens ordförande ett vida mera besvärligt, tidsödande och ansvarsfullt arbete än i ett större distrikt, där hufvudmassan af de för inkomstskattskyldiga utgjordes af löntagare, arbetare eller andra inkomsttagare, hvilka icke vore skyldiga att låta sina deklARATIONER åtföljas af räkenskapsutdrag. Fordringarna på ordförandens duglighet och mera mångsidiga erfarenhet måste äfven ställas högre inom distrikt, där de stora affärsföretagen vore till finnandes, och i samma mån måste ock vid ersättningens bestämmande arbetet värderas efter en annan måttstock än antalet deklARATIONER och sidor i taxeringslängderna eller i protokollen.

Några länsstyrelser hafva föreslagit, att, med fastställande af de ifrågasatta nya beräkningsgrunderna såsom vägledande norm för ersättningarnas bestämmande, pröfningsnämnderna måtte tillerkännas rätt att i särskilda fall anvisa ersättningsbelopp utöfver de enligt författningsförslaget normala, där sådant funnes af omständigheterna påkalladt. Därigenom skulle pröfningsnämnderna erhålla önskvärdt tillfälle till uppmuntran af nit och skicklighet vid uppdragens fullgörande, hvartill de ifrågaställda reglerna lämnade för litet utrymme.

Af de föreslagna detaljbestämmelserna hafva särskildt stadgandena om ersättnings beräkning efter antalet sidor i taxeringsnämndens protokoll samt om traktamente i vissa fall för sammanträdesdagar af flera länsstyrelser ansetts olämpliga såsom lätt föranledande till missbruk, hvarjämte godtgörelsen för hvarje granskad deklaration och för hvarje sida i den hos pröfningsnämnden förda särskilda längden ansetts för låg i förhållande till arbetets vikt och omfattning.

Kammarrätten har sammanfattat sitt på länsstyrelsernas uttalanden grundade omdöme om förslaget sålunda: Den kritik, som af Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande riktats mot de nya bestämmelserna, hvarigenom ersättningen till en hvar af de i taxeringsarbetet deltagande och härför ersättningsberättigade personerna blifvit till beräkningsgrunderna noggrannt angifven i författningen, syntes gifva vid handen, att dessa bestämmelser icke kunde förväntas medföra något rättvist eller ens någorlunda tillfredsställande resultat med afseende å fördelningen mellan de ersättningsberättigade inom hvarje särskildt län. Kammarrätten, som antog, att hufvudsakliga anledningen till det nu ifrågasatta frångåendet af hittills gällande principer för ersättningarnas bestämmande vore att söka däruti, att det nuvarande fördelningssättet befunnits icke leda till rättvist resultat med afseende å de särskilda länen, hölle före, att detta missförhållande kunde afhjälpas, äfven med bibehållande åtminstone i det hufvudsakliga af den pröfningsnämnden för närvarande tillkommande rättigheten att efter förslag af Kungl. Maj:ts befallningshafvande bestämma de ersättningar, som borde tillkomma hvarje i taxeringsarbetet deltagande ersättningsberättigad person. Till följd af bevillingens inskränkning till en tiondedel af sitt nuvarande belopp samt inkomstskattens utvidgning till en inkomst- och förmögenhetsskatt att utgå efter nya progressionsgrunder syntes emellertid nu gällande bestämmelser i förevarande ämne nödvändigtvis behöfva undergå vissa ändringar. Åtminstone torde de nuvarande bestämmelserna om procentberäkningen å olika belopp af bevillnings- och inkomstskattesummorna för länen icke kunna bibehållas. Enligt kammarrättens förmenande skulle den nu behöfliga förändringen kunna gå i den riktningen, att den s. k. bevillningsprocenten helt och hållet bortföle och en viss procent å inkomst- och förmögenhetsskattesummorna för de särskilda länen finge, efter förslag af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, disponeras af pröfningsnämnderna till ersättning åt vederbörande, i den mån de tillgängliga medlen det medgäfve, för det med taxeringarna förenade arbetet. På detta sätt skulle endast en del af ersättningarna

utgå, och procentsatserna borde också med hänsyn härtill bestämmas tämligen lågt. Den behöfliga fyllnaden skulle erhållas på det sätt, att ett antingen till viss procent af hela rikets inkomst- och förmögenhetsskattesumma bestämdt eller i författningen till siffran angifvet belopp ställdes till Kungl. Maj:ts förfogande för att efter framställning af hvarje pröfningsnämnd för sig och vederbörande myndigheters hörande fördelas mellan länen och eventuellt äfven Stockholms stad. Angående grunder för fördelningen af ersättningarna inom hvarje län kunde närmare bestämmelser meddelas af Kungl. Maj:t i sammanhang med fördelningen mellan länen.

Det synes mig ligga i öppen dag, att efter genomförande af den föreslagna omläggningen af beskattningen till staten nu gällande bestämmelser om ersättningarnas utgående för det i sammanhang med taxeringarna utförda arbetet icke kunna oförändrade bibehållas. Det låter sig icke på förhand med någon större grad af sannolikhet beräkna, i hvad mån den blifvande inkomst- och förmögenhetsskattesumman inom hvarje län kommer att afvika från de hittills utgående bevillnings- och inkomstskattesummorna. Genom bevillningens nedsättning och statsskattens grundande på inkomst och förmögenhet, som taxeras inom den skattskyldiges mantalsskrifningsort eller annan motsvarande ort, komma helt visst stora förskjutningar af skattesummorna emellan de särskilda länen att äga rum, hvartill äfven den nya anordningen af beskattningen af inkomst af fast egendom i icke ringa grad torde komma att bidra. Det skulle därför vara mycket vanskligt att nu grunda några bestämmelser om procentberäkning å den blifvande inkomst- och förmögenhetsskattesumman inom hvarje län på de siffror, som under de senare åren angifvit länets bevillnings- och inkomstskattesummor, eller på sannolikhetsberäkningar rörande den nya skattens fördelning emellan de olika länen. Med hänsyn härtill lär det vara nödvändigt att finna andra grunder för fastställandet af det belopp, som bör utgå såsom ersättning för taxeringsarbetet inom hvarje län.

De sakkunnigas förslag att i förordningen noggrannt angifva vissa objektiva beräkningsgrunder, enligt hvilka ersättningen till en hvar af de i taxeringsarbetet deltagande och därför ersättningsberättigade personerna skulle bestämmas och utgå, förefaller mig principiellt sedt vara mycket lämpligt och skulle enligt min åsikt, under förutsättning af en tillfredsställande grund för värdesättningen af de mångahanda växlande bestyr,

som följa med taxeringsarbetet, väl ägna sig att läggas till grund för en lagstiftning i ämnet. Emellertid torde det vara förenadt med mycket stora svårigheter att meddela föreskrifter härutinnan, som kunde på ett tillfredsställande sätt normera ersättningsbeloppen, så att de i hvarje fall blefve rättvist afvägda i förhållande såväl till arbetets omfattning som till den omsorg och skicklighet, hvarmed det blifvit utfördt. Den kritik, som från dessa synpunkter kommit förslaget beräkningsgrunder till del såväl från länsstyrelserna som från kammarrätten, gifver vid handen, att nämnda grunder icke må anses lämpliga att nu upptaga och att en annan väg för ersättningarnas beräkning måste beträdas för att vinna ett rättvist och tillfredsställande resultat.

Kammarrätten har med afseende härå föreslagit, att pröfningsnämnderna skulle för ändamålet få disponera viss lägre procent af länens skattesummor samt att fyllnad därutöfver för hvarje län skulle på grund af framställning från hvarje pröfningsnämnd anvisas af Kungl. Maj:t af därför tillgängliga medel. Detta förslag går i en riktning, som för närvarande synes mig kunna följas för vinnande af en antaglig lösning. Emellertid lära näppeligen tillräckliga skäl tala för att, såsom kammarrätten ifrågasatt, en mindre del af ersättningsbeloppen skulle utgå i förhållande till länets skattesumma och endast återstoden anvisas af Kungl. Maj:t. Denna metod skulle åstadkomma ett dubbelt arbete utan att medföra någon afsevärd fördel. Det är gifvet, att Kungl. Maj:t vid pröfning af de inkomna framställningarna måste taga hänsyn till, hvad hvarje pröfningsnämnd redan disponerat af tillgängliga medel, och med hänsyn härtill verkställa fördelningen emellan länen. Vid sådant förhållande torde det vara mera ändamålsenligt, att Kungl. Maj:t emellan de särskilda länen fördelar hela det belopp, som för hvarje år bör användas för gäldandet af kostnaderna för taxeringsarbetet. Pröfningsnämndens befogenhet att verkställa fördelningen inom länet efter de grunder, som med hänsyn till föreliggande omständigheter kunna finnas lämpliga och rättvisa, blir fullt så väl bevarad vare sig man väljer den ena eller den andra vägen; och den ena vägen synes bereda lika stor garanti som den andra därför, att ersättningsbeloppens fördelning mellan de olika länen blir rättvis och grundad på saklig och objektiv värdesättning af de ersättningsberättigades arbete. Det lär vid sådant förhållande vara lämpligt att välja den utväg, som medför större enkelhet i tillämpningen, och att det sålunda öfverlämnas åt Kungl. Maj:t att på framställning af vederbörande för hvarje år anvisa det belopp, som hvarje pröfningsnämnd för året må äga att disponera och fördela såsom er-

sättning åt de personer, som i en eller annan egenskap deltagit i taxeringsarbetet inom länet och enligt gällande bestämmelser äro berättigade att härför åtnjuta ersättning.

I enlighet med denna uppfattning har jag låtit utarbета förslag till föreskrifter i ämnet. I fråga om huru det belopp skall bestämmas, som må ställas till förfogande för ändamålet, ansluter sig förslaget så nära som möjligt till det nuvarande förhållandet och stadgar, att detta belopp skall utgöra högst en viss procent af hela rikets inkomst- och förmögenhets-skattesumma, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut kan beräknas. Så vidt saken för närvarande kan bedömas, skulle man komma till ett något så när tillräckligt belopp, om det bestämdes att utgå med högst en och en fjärdedels procent af nämnda summa.

Med afseende å den tekniska anordningen håller jag före, att det skulle vara lämpligast, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande hvar för sitt län ålades att uppgöra en förslagsberäkning öfver det belopp, som för hvarje år behöfver utgå såsom ersättning för taxeringsarbetet inom länet, och att i god tid före pröfningsnämndens sammanträde insända densamma till Kungl. Maj:ts pröfning. Därvid bör Kungl. Maj:ts befallningshafvande specifikt angifva de ifrågasatta ersättningsbeloppen och de grunder, som följts vid beräkandet för en hvar af de ersättningsberättigade, i syfte att såmedels nödigt underlag må föreligga för Kungl. Maj:ts pröfning angående de tillgängliga medlens fördelning. De härutinnan lämnade uppgifterna torde äfven kunna lämna ett värdefullt material, därest fråga framdeles uppkommer att i själfva förordningen meddela bestämmelser om taxeringsarbetets ersättande efter på förhand bestämda objektiva beräkningsgrunder.

Det lär däremot vara naturligt, att sådana kostnader, för hvilkas gäldande någon uppskattning från pröfningsnämndens sida icke erfordras, böra bestridas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utan att underställas Kungl. Maj:ts pröfning. Hit höra t. ex. kostnader för tryckning af förteckningar öfver besvär till pröfningsnämnden, för uppässning hos pröfningsnämnderna under deras sammanträden, för afskrifter af taxeringslängderna samt godtgörelse åt vikarie för landskamreraren under dennes ledighet för det förberedande taxeringsarbetet och för biträde åt kronans ombud under samma arbete äfvensom rese- och traktamentsersättningar till pröfningsnämndens ledamöter och andra, som äro till sådan ersättning berättigade. Flera af dessa poster hafva äfven hittills utgått vid sidan af bevillnings- och inkomstskatteprocenten.

Jag erinrar slutligen, att samtliga ifrågavarande kostnader hädanefter som hittills skulle utgå från det å sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till bestridande af kostnader för allmänna bevillningens uttaxering eller, såsom det numera föreslagits att benämnas, till bestridande af kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet.

55 §.

Här har insatts den af mig förut omnämnda bestämmelsen, hvarigenom fastställandet af formulär till deklarationsblanketter och taxeringslängder m. m. skulle uttryckligen öfverlämnas till Kungl. Maj:t.

Likasom statsverket redan hittills bekostat dylika blanketter, synes mig statsverket också böra vidkännas kostnaden för tryckning af blanketter till en del meddelanden, som taxeringsnämndens ordförande har att utfärda till de skattskyldiga. Härutinnan komma i fråga anmaningar, bevis om mottagande af deklaration eller annan uppgift eller upplysning samt underrättelse om att deklaration eller annan till ledning för egen taxering lämnad uppgift icke blifvit följd vid taxeringen. Utom det att ordföranden därigenom befrias från en del kostnader och besvär, vinnes äfven den icke oansenliga fördelen, att en önskvärd likformighet i dessa afseenden öfver hela landet varder genomförd. De på statsverkets bekostnad tryckta blanketterna böra naturligtvis affattas så, att de kunna begagnas för motsvarande meddelanden i anledning af taxeringsarbetet hos pröfningsnämnden.

59 §.

Med anledning af en utaf Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län vid denna paragraf framställd anmärkning ber jag att få, till förekommande af att missförstånd, liknande det som framträder i denna anmärkning, eljes må göra sig gällande, i protokollet intaget hvad kammarrätten i ämnet anført, hvilket innehåller såväl en redogörelse för anmärkningen som det svår, hvilket därå är att afgifva. Kammarrätten yttrar:

»I anledning af innehållet i 1 mom. har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län framhållit, att det enligt förslagets 32 § skall tillkomma taxeringsnämnden att i taxeringslängden införa, bland annat, dels i afseende å bevillningen beloppet af medgifvet afdrag och den beskattningsbara inkomsten, dels ock i fråga om inkomst- eller förmögenhetsskatten taxerad belopp, sammanlagda beloppet af medgifven nedsätt-

ning och det belopp, efter hvilket skatt utgår. Med afseende härå har Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett den i denna paragraf, liksom förut i bevillningsförordningens 60 § och inkomstskatteförordningens 43 §, kammarrätten tillerkända rätt att, efter anmärkning, föreskrifva rättelse i afseende å verkställd taxering, såvidt den afser frihet från eller lindring i skatt, icke böra bibehållas; åtminstone borde enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes mening anmärkning i detta afseende icke med fog kunna riktas mot kronofogde och häradsskrifvare eller magistrat, såsom nu ägde rum.»

»I anledning af detta yttrande anser sig kammarrätten böra erinra, att på grund af anmärkningar af omförmälda slag ersättningskyldighet af kammarrätten ådömes magistrat, kronofogde och häradsskrifvare endast under förutsättning, att vederbörande tjänsteman försummat honom åliggande skyldighet att hos den skattskyldige anställa reservationskraft och att i sådana fall berörda försummelse och icke det vid taxeringen begångna felet utgör den rättsgrund, hvarpå ersättningskyldigheten stöder sig.»

Föredragande departementschefen uppläste härefter förslaget till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering samt hemställde, att detsamma måtte i nådig proposition framläggas för Riksdagen. Statsrådets öfriga ledamöter instämde i denna hemställan.

Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten biföll hvad statsrådet sålunda hemställt; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Emil Sundberg.